

TIGHT BINDING BOOK

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

**TEXT LITE
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200776

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^K81.6   Ass No. ^{K4015}
R22A

ANIA UNIVERSITY LIBRARY

81.6
R.22A

Accession No. ^K4015

Book should be returned on or before the date
indicated below.

--	--	--

ಅಪಾರಕರುಣೆ

ರಸಿಕರಂಗ

ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾಶನಸಮಿತಿ—೩

೧೯೫೧

SAMAJ BOOK-DEPOT
DHARWAR

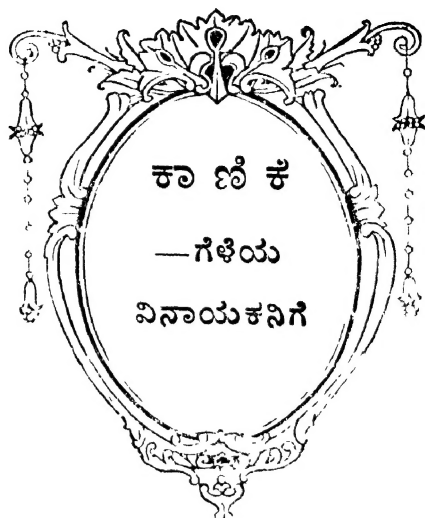
ಸಾದಾಪ್ರತಿ ರೂ. ೧-೦-೦

ಉತ್ತಮಪ್ರತಿ ರೂ. ೧-೪-೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ
ವಿಲಿಂಗಡನ್ ಕಾಲೇಜು
ವಿಶ್ರಮಬಾಗ,
ಸಾಂಗಲಿ.

[ಮೊದಲನೆಯ ಅಪ್ಪತ್ತಿ]

ಮುದ್ರಕರು :
ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ,
ಎಂ.ಎ., ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ.
ಮ್ಯಾನೇಜರ,
ಶ್ರೀಗಣಪತಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರೆಸ್
ಸಾಂಗಲಿ.

ಮೂಡು ಪಡುವಲೆಂತೊ ಅಂತೆ
ಕೂಡಿರುವೆವು ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಮೋಡಿಮಾಟದಿ
ಬೇಡಲೇನು, ಬೇಡ ಏನು
ನೇಹದೀ ಪವಾಡ ಮೆರೆಯಲಾಟದಿ.

ಬೇರೆ ನಿಜವು, ನಿಜವು ಒಂದೆ
ಬೇರಿನೊಳದ ರಸವು ಒಂದೆ ಒಂದೆ ಎನ್ನತ
ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಾರಿ
ನಾವು ಇರುವ, ಇರವ ದಿವ್ಯತರವ ಗೈಯತ.

—ರಸಿಕರಂಗ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಇದು ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಕವನಸಂಗ್ರಹ. 'ಬಾಸಿಗ' ದ ತರುವಾಯ ಕಳೆದ ಹತ್ತುವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲವನ್ನು 'ಓಂ ಅಶಾಂತಿಃ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದೆ ಎಂದು ಇದರರ್ಥವಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಸಂನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. 'ಬಾಸಿಗ' ವಂತೆ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಕೊನೆಗೆ 'ನೆರವು' ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದು ಬೆಪ್ಪಣಿಗಳ ಸರವಸ್ತು ಕೂಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಗದದ ತುಟ್ಟ, ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟನ ಬೆಲೆಗಳು ಕೈಕೊಂಡವು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಪ ಕಾರನವೇ ಸ್ವಲ್ಪದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಹಸವಾಗಿದೆ.

'ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾಶನಸಮಿತಿ'ಯ ಸರನಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕರ 'ಹಿಗ್ಗು' ಮತ್ತು 'ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳು' ಇವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗಿನ ಅನುಭವ ಕಣ್ಣುಮುಂದಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕವಿಯೇ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಅಚ್ಚಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಾಠಕಲಿಯದಂತೆ ಎಂದು ತೋರಬಹುದು. ಆದರೂ ಕಾವ್ಯರಸಿಕರ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಅವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯವಾಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಹೊದಿಕೆಯ ಪುಟದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಶಕುಂತಲಾಕಲಾಕೇಂದ್ರದ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀಗಣಪತಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಜಾಲಕರಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ವಿಶ್ವಾನುಬಾಗ, ಸಾಂಗಲಿ }
೧೯೫೩-೫೪

ರಸಿಕರಂಗ

ಪರಿವಿಡಿ

೧. ಪ್ರಕೃತಿ	ಪುಟ
೧ ಅಪಾರಕರುಣೆ	೧
೨ ಬಯಲ ಮಾವು	೬
೩ ಉಗಾರದ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿ	೯
೪ ಸಂಜೆಯೊಂದು	೧೨
೫ ದೂರದ ಗುಡುಗು	೧೫
೬ ಮುಗಿಲ ರಸವಂತಿ	೧೬
೭ ಬೇಸಗೆಯ ಮೊದಲಮಳೆ	೧೮
೮ ಮಳೆತಂದಲು	೨೦
೯ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೊದಲಮಳೆ	೨೧
೧೦ ಮುಸು ನೋಟ	೨೩
೧೧ ಮುಸುಪಂಚಾಂಗಿಗಳು	೨೫
೧೨ ಸಲದ ಕರೆ	೨೭
೧೩ ಯಾಕೆ ?	೨೯
೧೪ ಸಂಜೆಯಾ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ	೩೨
೧೫ ಹೊಂಬಿಸಿಲು	೩೪
೧೬ ಮೆತುಸಂಧಿ	೩೬
೧೭ ಭಾರತದ ಹಿರಿಹುಣ್ಣಿಮೆ	೩೭
೧೮ ಓ ಸುಂದರ	೪೦
೧೯ ತಾರೆಗಳು	೪೨
೨೦ ಮರದುಧಿಯ ಕೋಗಿಲೆ	೪೩
೨೧ ಬನ್ನಿಯೆಲೆಗಳ ಹಾಡು	೪೫

೨. ಪ್ರಪಂಚ

೨೨ ತಾಯಕರೆ	೪೯
೨೩ ಆದರಾಂಜಲಿ	೫೨
೨೪ ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ವರ	೫೫

೨೫	ಸಾಲದು	೫೬
೨೬	ಸರೆಮನೆ	೫೭
೨೭	ಅನ್ನ	೬೦
೨೮	ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ	೬೧
೨೯	ಅವ್ಯತಸಮಯ	೬೪
೩೦	ನೆನಕೆ	೬೫
೩೧	ನಮನ	೬೬
೩೨	ನವಯುಗದ ರವಿ	೬೭
೩೩	ಮಾನವ ದೇವ	೬೯
೩೪	ಗಾಂಧಿಕಿರಣ	೭೦
೩೫	ಏನು ಬಂತೋ ಕಾಲ	೭೪
೩೬	ವಿಜಯದಿನ	೭೬
೩೭	ತಾಯಿ ಶಾಂತಿ	೮೦

ಕೋರಿಕೆ

ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಭಿರುನಲದ ಬೆನಕಗಳು
 ನಡುವಿಹುದು ಒಂದೆ ಹಿರಿಬಂಡೆಗಲ್ಲು
 ಬಿರಿದದನು ಮೇಲೇರಿ ಬಂತೊಂದು ಚೆಲುದೇಟು
 ಹೂವಾಗಿ ಹೊರಸೂಸೆ ಎದೆಯ ಸೊಲ್ಲು.
 ನೇಸರನೆ ! ನಿಚ್ಚಬೆಳಗಿನ ಅಕ್ಷಯದ ನಿಧಿಯೆ !
 ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ನೆಲವು ಇದರ ಕಾವು
 ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯ ಕಿರಣ ಕಾಯುತಿರಲೇ ದೇಟ
 ಎತ್ತರದಿ ನಿಲೆ ತುಂಬಿಯರಳೆ ಹೂವು.

—ರಸಿಕರಂಗ

* ಇದರಲ್ಲಿಯ ಭಾವವು ಹೊದಿಕೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರರೂಪ ಕಾಣಿದೆ.

೧. ಪ್ರಕೃತಿ

ಅಸಾರಕರುಣೆ

ನಿನ್ನ ಪಾರಕರುಣೆಗಾಳವಿಲ್ಲ ಅಂತವಿಲ್ಲ ಲೋಕನಾಯಕ
ಮರೆಗೆ ನಿಂತು ಅರಿಯದಂತೆ ಆಡುತ್ತಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕ

ಹರುಷ ಹಾಲುಗಡಲು ಭವ್ಯವಾಗಿಲು ನಿನ್ನ
ಆಟಕತುಲರಂಗವು

ಅಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ನಲಿಯುತ್ತಿರುವೆ ನಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ

ಅದಕೆ ಇಲ್ಲ ಭಂಗವು

೧

ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲನಂತ ತೇಜಗೋಲ-

ಗಳನು ತೂಗಬಿಟ್ಟೆಯೆ

ಬುವಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಜೀವಗಣಕೆ

ಮುತ್ತು ಛಿಟ್ಟಿನಂತೆಯೆ.

೨

ಜಗಕೆ ಕಣ್ಣು ಜೋತಿಯರಸ ಸೂರ್ಯನಿಹನು

ನಿನ್ನ ಕಾಂಬ ಕನ್ನಡಿ.

ಇರುಳು ಕಾಂತಿಮಾಯೆ ಹರಡಿ ವತೆಯ ಮರೆಸಿ

ಮೆರೆವ ಚಂದ್ರಗಾರುಡಿ.

೩

ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸನಿಯದಿದ್ದು ಘನ ಅಗಮ್ಯ

ನಿನ್ನ ಪರಿಯ ಸಾರುತ

ನೆಲವ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕದುಸಿರು

ಗಾಳಿವಂಥ ಅದ್ಭುತ!

೪

ಬೆಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳ ಬಯಲು ದಿನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
 ತಿರುಗುತಿರುವ ಭೂಮಿಯು
 ಭೂತ ಜಾತಕೆಂದು ನೀನು ಬಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ
 ವಿವಿಧ ಸುಖದ ಸೀಮೆಯು. ೫

ಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಯ ದಿಡಗುಕಡಲ ರೂಪತಾಳಿ
 ತೊಳಸ ನೀರನೀರೆಯು
 ಹತ್ತುಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುತಿರುವ ನಿನ್ನ ತವದ
 ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಭಾವೆಯು ೬

ನೀರುಬಿಸಿಲು ಬೆರೆತು ಮೋಡನೆರವಿ ಹನಿಯ
 ಬಸಿರನಾಂತು ಬಾನೊಳು
 ವಿವಿಧವರ್ಣ ಕಾವಣವನು ರಚಿಸಿ ಮಳೆಯ
 ಕರೆಯೆ ಚೆಂದ ಬುವಿಯೊಳು. ೭

ಮಳೆಯ ಕರೆಗೆ ನೆಲದ ಚೆಲುವು ಹುಲ್ಲು ಹಸುರು
 ಹೂವು ಕುಸುರು ಅಗಿರೆ
 ಬೆಳೆಯ ಅನ್ನಕಳೆಯ ಸೂಸಿ ಮೊಗಸೆ ಏನು
 ಸವಿಯು ಬಾಳು ಸಾಗಿರೆ. ೮

ಪ್ರಕೃತಿಗತಿಗೆ ತಾಲದಂತೆ ಋತುಗಳಾರು
 ನಿಯತಗತಿಯ ತಾಳಿವೆ
 ಅವಕೆ ಒಲಿದು ಮರವು ಬಳ್ಳಿ ಹಣ್ಣು ಹೂವ
 ಸಲಿಸಿ ಸುಖಕೆ ಬಾಳಿವೆ. ೯

ಪ್ರಕೃತಿಯೀವುದುಂಡನಂತ ಖಗಮೃಗಗಳು
 ಮನುಜವೃಂದ ಬದುಕಿವೆ
 ಅನ್ನದಿಂದ ಜನಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಹರುಷದನ್ನ
 ಬಯಸಿ ಜೀವ ನಡೆದಿವೆ. ೧೦

ದೇಹಯಂತ್ರ ನೇಹಮಂತ್ರ ಏನಿದು
 ಬಿಸವಂದ ಎಂಥ ಮಾಟವೋ !
 ಮರವಿನೊಳದ ಅರಿವು ನೀನೆ ಸೂತ್ರವಿಡಿದು
 ನಡೆಸುತಿರುವ ಅಟವೋ ! ೧೧

ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯ ನಿನ್ನ ರುದ್ರರೂಪವನ್ನು
 ಸಾವುನೋವ ಜಾಲವ
 ಬಲ್ಲೆನದನು ಮೀರಿ ಮೆರೆವ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯ
 ತಾಯಿತನದ ಗೆಲ್ಲವ. ೧೨

ಕ್ಷಣಿಕವೆಂಬ ಜಗದ ಹೆಣಕೆಯೊಳಗೆ ನೀನೆ
 ನಿಶ್ಯನಿರುತ ಪುರುಷನು
 ಪ್ರಕೃತಿನಿಯತಿಗಳನು ಒಳಗುಮಾಡಿ ಆಳು-
 ತಿರುವ ಪರಮಹರುಷನು. ೧೩

ಸುತ್ತುಕಾಂಬ ಗೋಳು ಹಾಳು ನಮ್ಮ ಹುತ್ತ-
 ದಲ್ಲಿ ನಾವೆ ಬರಿಸಿದಾ
 ಹಾವ ವಿಸವು ಬದುಕಸವಿಯ ಕಲಕಿ ಮಲೆವು-
 ದೆಂದಿನಿಂದಲೂ ಸದಾ. ೧೪

ಸೋಲುಗೆಲವು ನೋವು ಸಲಿವು ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ-
 ಯಾಲವಿನೆರಡು ಮಗ್ಗಲು
 ಸೋತೆನೋತೆ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಕ್ರೀಡೆ ನೋಡಿ
 ಕಿರಿಯ ಬಾಳು ಹಿಗ್ಗಲು. ೧೫

ಬೇರೆ ಎಣಕೆ ದೂರಸಾರೆ ಆಗಿ ಶರಣ
 ಬೇಡಿ ನಿನ್ನ ತಾರಣ
 ನಡೆದೆ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಲೀಲೆಗಾಗೆ
 ನನ್ನ ಜಿಹ್ವೆ ಚಾರಣ. ೧೬

ಪಡುವಣದ ಬಿರುಗಾಳಿ

ಹೋ ಬಂತು ಬಂತಕೋ ಭೂತಬಂತರದಂತೆ
 ಪಡುವಣದ ಬಿರುಗಾಳಿ
 ಚೈತ್ರವಾಸದ ಕಾಳಿ
 ಊದುವೊಲು ಭಂವ್ವೆಂದು ಬೀಸುಬೀಸುತ ಮುಂತೆ. ೧

ಸುಡುಬಿಸಿಲ ಕೊಡೆಬಿಡಿಸಿ ಬೇಸಗೆಯ ರವಿ ಮೆರೆಯೆ
 ಜಡವು ಜಂಜಡವಾಗೆ
 ಚೇತನವು ಕೊರಡಾಗೆ
 ಮಂತ್ರಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಮರವೆಲ್ಲ ಮಿಡುಕದಿರೆ. ೨

ಬಾನ ನಿಚ್ಚಣಿಯಿಂದ ನೇಸರನು ಇಳಿದಂತೆ
 ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ನೆಗೆದು
 ಧೀಂಕಿಡುತ ಧಿಗ್ಗೆಂದು
 ಬಂತು ಝಂಝುವಾತ ನೆರೆಸಿ ತನ್ನಯ ಸಂತೆ. ೩

ಕಣ್ಣೆವೆಯ ಪಿಳುಕಿಸುತ ನೋಡುನೋಡುವ ಮುನ್ನ
 ನೂರ್ಮಿಂಚು ವೇಗದಲಿ
 ನೆಲದಿ ಹರಿದಾಡುತಲಿ
 ಬಯಲಾಟ ಧಕಧೈಯ ಕುಣಿತ ಹೂಡಿತ್ತು ತನ್ನ. ೪

ಏನದ್ಭುತದ ಶಕುತಿ ವಾಯುದೇವನ ಮಾಯೆ !
 ಯುಗಯುಗದಿ ಬಂಧಿಸಿದ
 ಹರೆಯ ಹೊಸ ಹುಮ್ಮಸದ
 ಹೊಳೆಯ ಹರಿ ಕಟ್ಟೊಡೆದು ಸೂಸಿದೊಲು ನೆಲತೋಯೆ. ೫

ಸೃಷ್ಟಿಮೊದಲಿಗೆ ಜಡದ ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರವ ಬರೆದು
 ಉಸಿರು ತುಂಬಿದ ಕ್ಷಣವೆ
 ಚೇತನವು ಕಣಕಣನೆ
 ಅದಂತೆ ಮರವಟ್ಟ ನೆಲದ ಚೇತನವರಿದು. ೬

ಗಾಳಿಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಮರದ ಕೊಂಬುಕೊಂಬುಗಳೆಲ್ಲ
ನರ್ತಕಿಯ ದ್ರುತಗತಿಯ
ವಿರದಂತೆ ದಳತತಿಯ
ಆಚೀಚೆ ತೂಗಾಡಿ ತೊನೆಯುತಿರೆ ದಣವಿಲ್ಲ.

೭

ಭುವಿಯ ಸೇವಕನಂತೆ ಬಂದ ನಾರುತನಿಂದು
ಬೀದಿಕಸವನು ಗುಡಿಸಿ
ಧೂಳಿಪಟವನು ಬಿಡಿಸಿ
ಹೊಲಹೊಲದ ಕಳೆಕಿತ್ತಿ ಮುಂಬರುವ ಕಳೆತಂದು.

೮

ಮಂಜುಮಳೆತೆರೆಯಂತೆ ತೂರಿರುವ ಧೂಳಿಯಲಿ
ತರಗಲೆಯ ತರತರವು
ಬೆರೆತು ಹಾರುತಲಿಹವು
ತಿರುತಿರುಗಿ ತೆಗ್ಗಿನಲಿ ಬೀಳುತಲಿ ಪಾಳಿಯಲಿ.

೯

ಬರಿರೆಂಬೆಯಲಿ ಮೈಯ್ತೆರೆದು ನಿಂತಿಹ ಬಸರಿ
ಹಳತೆಲೆಯ ಕಳಚಿ ತಾ
ಗಾಳಿಯಾಟಕೆ ತೆರುತ

ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳ ಚೆನ್ನ ಕನಸುಕಾಣುವ ಬಸರಿ.

೧೦

ಹಿರಿ ಬಿಸಿಲನುಂಡುಂಡು ಮೈಯುಂಡ ಆಲಮರ
ಹಚ್ಚಹಸುರೆಲೆ ರಾಸಿ
ತುರುತುರುಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿ

ಬಿರುಗಾಳಿಪೂರದಲಿ ತೂರುತಿದೆ ಕೆಲಹಸುರ.

೧೧

ಪ್ರಳಯದನ್ಮಾದದಲಿ ತಾಂಡವದ ನಾದದಲಿ
ನವಶೃಷ್ಟಿಲೀಲೆಯನು
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಶೂಲಿಯನು

ತೋರದಲೆ ತೋರುತಿದೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಮೋದದಲಿ.

೧೨

ಬಯಲ ಮಾವು

(ಮುಕ್ತಳಂದದಲ್ಲಿ)

ಉರಿವುರಿವ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಮುಂಯುತ ಮೆರೆವುದಕ್ಕೂ

ಬಯಲಸೀಮೆಯ ಮಾವು !

ಎಂಥ ರಣರಣ ಬಿಸಿಲು !

ನಡುಬೇಸಗೆಯ ನಡುಹಗಲ ಸಮಯದಲಿ

ತೆರೆದ ಭೂಮಿಯ ಎದೆಗೆ ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಕಿರಣಗಳು

ಕೋಟ್ಯಾವಧಿಯಾಗಿ ಬಂದೆರಗಿ

ಅಗ್ನಿ ಬಾಣದ ಹಾಗೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿವೆ.

ಕಾಣಬಾರದ ಬಿಳುಪು ಹೊಳಪು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಿನಲಿ.

ಸೂರ್ಯ ಸುಡುಸುಡುವ ಉರಿಗೊಂಡ,

ಕಂಡವರ ಕಣ್ಣು ಕಳೆಯುವ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಡ.

ನೆಲವೆಲ್ಲ ಉರಿಯ ವೇಲಿನ ಹಂಚು, ಕಾದ ಮಳಲು.

ಬಯಲೇ ಬಯಲು ಬಟಾಬಯಲು !

ಬೀದಿ ಕಂಟಿ ಬೇವುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಅದುರಿ ಮುದುರಿ

ನೆರಳು ನಿಂತಿದೆ ಕಪ್ಪುಮುಸುಡಿಯ ತೋರಿ ತೋರಲಾರದೆ.

ಗಾಳಿ ಸತ್ತ ಹೆಣ ಎನ್ನುತ್ತಿರೆ

ಆಗಾಗ ಚಿತೆಯ ಉರಿನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ಸುಡುಸುಡುತ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ,

‘ ಗಾಳಿಯನು ಬೇಡುವಿರ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ’ ಎಂದು ಕೇಳುವ

ಕಿಡಿಗೇಡಿಯಂತೆ

ಮೋರೆಮೋರೆಗೆ ತಿವಿತಿವಿದು ಉರಿಪಂಜು ಹಿಡಿದು.

ಮರದಹಸಿರು ಮೊಗಕಂದಿದೆ, ಬಳ್ಳಿಬಾಡಿ ಸುರುಸುರುಟಿದೆ.

ಬೆವರು ಸುರಿಯುವ ಮೈಯ, ಉಸ್ರೆಂದು ಉಸುರ್ಗರೆವ

ಜನವೆಲ್ಲ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಸೋತು ಸ್ತೋಲ್ಲದಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಕಡುಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಜೆಲುವಿನ ನೋಟ ಈ ಮಾವು ಮರವು !
 ಉರುಗಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಆಕೊ ಒಂಟಿಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ
 ಹಸುರು ಬಟ್ಟೆಯ ಹೊದೆದು ನಿಂತ ವೀರ ಧೀರ ತನಸಿಯಂತೆ
 ತೋರುವುದು.

ಬಾಡಿಲ್ಲ ಇದರ ಎಲೆ ಎಲೆಯಚ್ಚ ಹಸಿರು.
 ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ ರಸರಸದ ರಂಜಣಿಗೆಯಾಗಿ.
 ಏನಿದರ ತುಂಬುಕಳೆ, ನೋಟಕ್ಕೆ ಹಿರಿಪೆಬ್ಬ !
 ಯಾರು ತಿದ್ದಿ ಮಾಡಿದರಿದರ ದುಂಡುತನದಂವನನ್ನು ?
 ಭೂರಸುಣಿಯ ತಲೆತುರುಬಿನಂತೆ ದೂರದಿಂದ ತಲೆದೋರುವುದು.
 ಹತ್ತಿರಕೆ ಬಲೆ ಹೂಕಾಯಿಗಳ ಹೊರೆ ಹೊರೆಯ ಅಲಂಕಾರವನುಗೈದು
 ಪ್ರಸಾಧನಕಲೆಯ ಪರಮರಸಿಕೆ ಭೂರಸುಣಿಯೇ
 ಕಣ್ಣೆದಿರು ಎದ್ದು ನಿಂತಂತೆ ತೋರುವುದು.
 ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಿದಂತಿಸರ ಹಸಿರು ಹೆಚ್ಚುವುದು,
 ಕಣ್ಣೆದಿರು ಹೂಗೊಂಚಲು ಹೊರೆಯೇರುವುದು,
 ಕಾಯಿಗಳ ಗೊಲೆಗೊಲೆಯು ಹಿರಿಹಿಗ್ಗಿ ತೂಗುವುದು,
 ಪೈಯ ರಸ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡಿ ಹಸುರೆಲೆಯ ನಾಳನಾಳದ

ಹರಿಯುವುದು ಚಿಮ್ಮಿಚಿಮ್ಮಿ.

ಎಂಥ ಸೋಜಿಗ ಇದರ ಇರವು ! ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತಿದಕೆ ಈ ಬಲವು ?
 ಕಾಣದಿಹ ನೆಲದೊಡಲ ಒಳಒಳದ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿಹ ನೂರು ಬೇರುಗಳು
 ನೆಲದಾಯ ಮೊಲೆಯುಂಡು ಅದರಿಂದೆ ಜೀವನರಸವನೆ ಮಾಡಿ

ಮೇಲೆ ಮರೆಯುವ ರಮ್ಯ ಮಾವಿಗೆ ನೀಡಿ

ಹೂವಿಗೆ ಕಂಪನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಸವಿಯನು ಎಲೆಗೆ ಪಚ್ಚಿಹಸಿರನು
 ಸೂರೆಮಾಡುತಿನೆ ಉರಿವುರಿವ ಬಿಸಿಲ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದತೆ.

ಬಿಳಿಬಿಸಿಲ ನಡುಹಸಿರೆ ! ಬಯಲ ಮಾವೆ !

ನಿನ್ನ ಚಿತ್ರವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಹುದು ಎದೆಯೊಳಗೆ ನಟ್ಟಿಹುದು
 ಅಂತರಾಳದಿ ಸೇರಿ ಹೊಸ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನು
 ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನು ಉರಿಹುದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ.

ನೆಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ನೆಲದ ಗರ್ಭದ ಸೇರಿದಾ ತ್ಯಾಗಮೂರ್ತಿ ಸೀತೆ
 ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕರೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದಳಿದು ಹೊಳೆದಂತೆ
 ನೀನಿರುವೆ ಬೇಸಗೆಯ ಬೇಗಯಲಿ ಬೆಂದುಳಿದ
 ಅಚ್ಚುಹಸುರಿನ ನಿಚ್ಚನಿರಂತರ ಸೀತೆ, ತ್ಯಾಗಪೂತೆ.
 ನೀ ತಾಳುವುದು ಉರಿಬಿಸಿಲು, ನೀನೀವುದು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು.
 ನಿನ್ನ ನೋವು ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಲಿವು, ನೀ ತುಂಬ ಸಫಲ
 ನಿನ್ನ ಸವಿಯುಂಡು ತೇಗಿತಣಿಯುವ ಜನವೂ ಸಫಲ.
 ಇಂತೆನ್ನ ಬಾಳಾಗಲಿ. ಇಂತೆ ನಾ ಲೋಕದ ಬದುಕಾಗಲಿ.
 ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಉರಿಹತ್ತಿ ಪ್ರಳಯವನು ಮುನ್ನರಿಪಂತೆ
 ನಾಶವೆಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದರೇನು,
 ಪ್ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಲೋಪನಾಗಿರಲೇನು,
 ಪರಿಸರವೆನ್ನ ದರ್ಶನವ ಧೈಯಗಳನಣಕಿಸುತ
 ನಿತ್ಯ ತಾಂಡವನೃತ್ಯವನು ಎಸಗಿ ಮಸಗಿದರೇನು,
 ನಾ ನನಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿ ತಿಳಿವು ತೂಕವ ತಪ್ಪಿ
 ದೌರ್ಬಲ್ಯದಾಳಾಗಿ ಆಗಾಗ ಕುಸಿಬಿದ್ದರೇನು,
 ಅಜೇಯ ಆತ್ಮದ, ಅವಿಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಅಳಿಯಲಾರದ
 ಬಲವು ನನ್ನದಾಗಿರಲಿ.

ಕಾಣದೊಳಬೇರುಗಳು ಅದರ ರಸರುಚಿಯುಂಡುಂಡು
 ಮೇಲೆಬಾಳಿಗೆ ಮೈವನಕೆ ನೀಡತಿರಲಿ.
 ಈ ಇರವು ಉಂನುಂಗಿ ಮೆರೆವ ಮುಗುಳನಗೆಯಾಗಲಿ.
 ನನ್ನಲಿಹ ಶಕ್ತಿಗಳು ತನಿಯರಳಿ ಸಫಲವಾಗಿ
 ಲೋಕಕ್ಕೂ ಸವಿನೀಡಿ ಸಾಫಲ್ಯಕೊಡಲಿ.
 ಸುಖವಿಹುದು ಪ್ರೀತಿಯಲಿ, ಧೈರ್ಯದಲಿ, ತ್ಯಾಗದಲಿ,
 ಸೇವೆಯಲಿ, ಲೀಲೆಯಲಿ ಎಂಬುದರಿಯಲಿ ನಾನು.
 ಆರಿತಂತೆ ಇರುವುದಾಗಲಿ ನಿತ್ಯ. ಅದೆ ಸಿದ್ಧಿ. ಅದೆ ತೃಪ್ತಿ.

ಉಗಾರದ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿ

ಅದೊ ಉಗಾರ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿಯ
ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುನೋಡು
ಸಂಜೆಯಿತ್ತು ದರ್ಶನವನು
' ವಿಶ್ವಪಲ್ಲ ಒಂದು ಗೂಡು ! '

ಕೆಳಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹೊಳೆಯು
ನೀಲವಸನ ಹಾಸಿ ಇಹುದು
ನಿಂತಹಾಗೆ ತೋರಿ ಮೆಲನೆ
ಸಂತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿಹುದು.

೧

ನಟ್ಟಿನಡುವ ಬೇಸಗೆಯಲಿ
ಅಚ್ಚಹಸಿರು ತಡಿಯ ತಬ್ಬಿ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹುದು ಕರೆಯುತ್ತಿಹುದು
ಅವರೆ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿ.

೨

ಇಳಿಹೊತ್ತಿನ ಹೊನ್ನ ಕದಿರು
ಕಳಸವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ನೆಲಕೆ
ಹರಕೆಯೇವ ಹಿರಿಯನಾಗಿ
ತೆರಳುತ್ತಿಹುದು ತನ್ನ ಗೃಹಕ್ಕೆ.

೩

ಮಂದ್ರದಿಂದ ತಾರವರೆಗೆ
ಸುಯ್ಯತಿರುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲವೂ ಸಚೇತವಾಗಿ
ಬೆರೆಯಿತೊಂದು ಒಂದರಲ್ಲಿ.

೪

ಕೆನ್ನವೊನೆಯ ಹಸುರು ಕಣೆಯು
ಬಂತು ನೋಡು ಗಿಳಿಯ ಸಾಲು
ಮರದಿ ಮರಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಹಾರಿ
ಗಲಪುತಿಹುದು ಕೆಳಗುಮೇಲು.

೫

ಚಿಟ್ಟುಗುಬ್ಬಿ ಚೀರುತಿರಲು
ಚಣವು ನಿಲದೆ ಹಾರಾಡುತ್ತ
ಕಾಗೆಯಸರ ಪಿಕದಿಂಚರ
ಕೇಳುತಿಹವು ಎಲ್ಲ ಬೆರೆತು.

೬

ಎಲ್ಲ ಅದಕೆ ಎದೆಯು ಅರಳಿ
ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ
ಇರಲು, ಬಂತು ಹೊಳೆಯ ಮೇಲೆ
ಬೆಳ್ಳ ಹಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ಸಾಗಿ.

೭

ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಡಿರಿ ಹಾರಿ ತೂರಿ
ತೊರೆಯ ಕರೆಯ ತೇವನೆಲದಿ
ಪರಮಹಂಸ ನೆರವಿಯಂತೆ
ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇಹುದು ಕೆಲದಿ.

೮

ಯಾವ ಗಹನ ಜಾನದಲ್ಲಿ
ಯಾವ ಅರಿದು ಯೋಚನೆಯಲಿ
ಎಂದು ಬಗೆಯೆ, ಬದುಕದೊಂದೆ
ಕಂಡಿತಾಚೆ ದಡದ ನೀರಲಿ.

೯

ಬದುಕಿನತ್ತ ಬೆಳ್ಳಹಕ್ಕಿ
ಹಿಗ್ಗುದುಂಬಿ ಹಾರಿ ತೆರಳಿ
ತಮವು ತನ್ನ ಸೆರಗಿನೊಳಗೆ
ತೆರೆಯನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ಸುರುಳಿ—

೧೦

ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಲಿ
 ಸವಿಯ ಸರದಿ ಅಪಸ್ವರದಿ
 ಜೀವ ಜಡದಿ ಒಂದೆ ಭಾವ
 ಒಂದೆ ಸುಖವು ತುಂಬೆ ಮನದಿ— ೧೧

ಕೇಳಿತೆನಗೆ ಮರಳಿ ಮರಳಿ
 ಹಳೆಯಮಂತ್ರ, ಹೊಸತು ಹಾಡು!
 “ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗೂಡು
 ವಿಶ್ವದೊಡನೆ ಒಂದುಗೂಡು!” ೧೨

ಸಂಜೆಯೊಂದು

ನಡುಬೇಸಗೆಯ ಸಂಜೆಯೊಂದು.

ಹಗಲೆಲ್ಲ ಸೂರ್ಯ ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ತೂರಿರುವ
ಬಿಸಿಲೆಂಬ ಹೆಸರುರಿಗೆ ತಲೆಕಾದ ನೆಲವನ್ನು
ಸಂತವಿಸೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ.

೧

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಬ್ಬುಕವಿಯೆ
ವೇಗವೇಗದಿ ನಾನು ತಿರುಗಲಿಕೆ ನಡೆದಿಹೆನು
ಏನೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಧ್ಯಾನದಿ ತೊಡಗಿ
ದೊರೆಯದೊಡನೆಗೆ ಕೈಯ ಚಾಚಿ.

೨

ಕೆಳಗೆ ಮೋರೆಯ ಹಾಕಿ ನಡೆದೆ.
ಒಳಗೆ ಯೋಚನೆ ನೂರು, ಗಾಳಿ ತಿನ್ನಲು ಬಂದ
ನನ್ನ ತಲೆ ತಿನ್ನುತಿದೆ, ಬೇಡವೆಂದರೆ ಕಾಡಿ
ಜೀವ ಬೇಡೆನಿಸ ಮಕ್ಕಳಂತೆ.

೩

ಸುಳಿಗಾಳಿ ಕೊಳೆಗೂಡಿ ಬಂತು,
ಗಾಳಿಯೇ ದಿನದಿನದ ಉಣಿಸಾದ ನಾಡುಗಳ
ಉಸಿರುಗಾಳಿಯು ಹತ್ತುದಿವೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿರಿದು
ಹತ್ತಿರಕೆ ಬಂತೇ ಎಂಬುವೊಲು.

೪

ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ ಭವ್ಯಮಸಣ !
ಹಸಿವು ಹಾಹಾಕಾರ, ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ಬರವು
ಯುದ್ಧಮಾರಿಗೆ ನಿತ್ಯ ನೆತ್ತರಿನ ಔತಣವು
ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥದ ದಿವ್ಯ ದೃಶ್ಯ !

೫

ಏನಿದೇನಿದು ನಿತ್ಯ ಸಾವು !
ಸಾವೆ ನಿತ್ಯವೆ ? ನಾವು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇನು ?
ಬೇಸರಿಲ್ಲದೆ ಮೂಕಸೃಷ್ಟಿ ತಾ ನೂಕುತಿದೆ
ನಮ್ಮ ಬೇಸರ ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ.

೬

ಈ ತರದ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ.
ಅತಿಯಾದ ಯೋಚನೆಯ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೆಣೆಯಿಂದ
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹಾರೈಸಿ ಹಕ್ಕಿಹಗುರಾಗಲಿಕೆ
ನೋಡಿದೆನು ನನ್ನಿದಿರ ಮುಗಿಲ.

೭

ಕಂಡೆನೊಮ್ಮೆಲೆ ತುಂಡು ಬೆಳಕು !
ಬಿದಿಗೆ ಚಂದಿರನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಲಿಹನು
ಕಾಣದಾನೆಯ ಕೋರೆಹಲ್ಲೊಂದೆ ಆಗಸದಿ
ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದೊಲು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ.

೮

ಚೆಲುವಿಗೊಲಿಯುವ ಹೃದಯವರಳೆ,
ನೋಡಿದೆನು ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆನು ಸೋಜಿಗದಿ
ಹಿಂದೆ ಕಂಡರು ಮತ್ತೆ ಕಾಂಬ ಹೊಸ ಹಂಬಲದಿ
ಚೆಲುವ ನಿತ್ಯತೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿ.

೯

ಇನಿತರಲಿ ಕೇಳಿಸಿತು ಹಾಡು —
ಮೈಚಳಿಯ ತೊರೆದು ತಾನೇರೇರು ಧನಿಯಲ್ಲಿ
ಲಾವಣಿಯ ಲಾವಣ್ಯ ಸುರಿಯುತಿಹ ಹಳ್ಳಿಗನು
ಗಾಡಿಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತಿಹುದು.

೧೦

ಏನು ಸೊಗಸಾ ಸಹಜಗಾನ !
ಕೇಳಿದೆನು ಕಿವಿದುಂಬ ಕೇಳಿದೆನು ಮೈಮರೆತು
ಮೇಲೆ ಮುಗಿಲಿನ ಚೆಲವು, ಕೆಳಗೆ ಮನುಜನ ನಲಿವು
ಏಕತಾನವೆ ಆಗಿ ತೋರಿ.

೧೧

ಕಲ್ಪನೆಯು ರೆಕ್ಕೆಯನು ಬೀಸೆ,
ಯುಗಯುಗದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿತಕೊ
ವಿಶ್ವಪುರುಷನ ನಿತ್ಯನಿರ್ವರಣ ಸ್ವರೂಪವು
ಕಂಡ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಿಚ್ಚಳಾಗಿ.

೧೨

ಬೀದಿಯಲಿ ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂದೆ.
ವರುಷಗಳು ಸಂದಾವು, ತರತರವ ತಂದಾವು
ಆ ಚೆಲುವನೀನಲಿವನೆದೆಯಲಕ್ಕುವ ಒಲವ
ಕಳೆಯುವವೆ ಕಸಿಯುವವೆ ಎಂದೆ.

೧೩

ಬೇರೆ ಯೋಚನೆ ಸಾರಿ ಬಂದುವು.
ಸಾವು ಇದೆ ಅದರೂ ಸಾವಿಗೂ ಸಾವುಂಟು,
ನಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ, ಸಾವೆ ಸಾರುತಲಿಹುದು
ಸಾವಲ್ಲದೊಂದು ಉಂಟೆಂದು.

೧೪

ನಮಗೆಂದು ತಿಳಿವುದೀ ಮಾತು ?
ನಮ್ಮ ಸಾವಿಗೆ ನಮ್ಮ ನೋವಿಗೂ ನಾವು ಹೊಣೆ,
ಮರವೆಯೇ ಮಾಮರಣ, ಅರಿವುಳ್ಳ ಇರುವಿಕೆಯೆ
ಅಮರತೆಯ ಸಥದಿ ಮುಂದಡಿಯು.

೧೫

ದೂರದ ಗುಡುಗು

ಅಕೊ ಕೇಳುತಿದೆ ದೂರದೂರದಲಿ ಗುಡುಗು.
ತಡೆತಡೆದು ಮಿಡಿಯುತಿಹ ಮುಗಿಲೆದೆಯ ನಡುಗು.
ನೆತ್ತಿಯಲಿ ಮೇಲೆ ನೀಲದಪಾರ ಚೆಲುವು
ಅಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸುಳವ ತಿಂಗಳನ ನಲಿವು.
ನೆಲಾಟವಾಡುತಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಹುದು
ಜಗದ ಜಂಜಡವಳಿದು ಜೀವ ನಲಿದಿಹುದು.
ಆದರೂ ಕೇಳುತಿದೆ ದೂರದಲಿ ಗುಡುಗು
ಇಂದಿನೊಸಗೆಗೆ ಮುಳುವು ಮುಂದಿನಾ ನಡುಗು.

ಮುಗಿಲರಸವಂತಿ

ಮುಗಿಲರಸವಂತಿಯೊಲಿದಳು ಇಂದು ಕಾದು ಕಲ-
ಮಲಗೊಂಡ ನೆಲದ ಕವಿಗೆ
ಇಳೆಯೆಲ್ಲ ತುಂಬಿತುಳುಕಾಡಿತ್ತು ಒತ್ತರಿಸ
ಮುತ್ತುಮಳೆ ಹಿಗ್ಗುಸರಿಗೆ. ೧

ಪೆಚ್ಚುತಿಹ ಬೇಸಗೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಬೆಡ್ಡಾಗಿ
ಬಾಯಾರಿ ಜೀವವೆಲ್ಲ
ಹರಿಸುಳಲಿನಲಿ ಸುರಿದ ಕಾಳಿನೊಲು
ಕಾಳಾಗಿ ಬದುಕಿರಲು ನುಡಿಯೆ ಸಲ್ಲ. ೨

ತಪ್ಪತಣ್ಣಸಬೇಡಿ ನೆಳಲಿನಾಸರ ಹೊಂದಿ
ಹಾಯೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯತ
ಬಿಸುಪನುರಿಗಳೆಯಲಿ ಬೆರಸಿ ಹಿರಿಹರಿದಾಗಿ
ಜನವಿರಲು ಎದೆಬೆಯ್ಯತ. ೩

ಅಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಹಲವು ಹಗಲಿರುಳಿನಲಿ
ಪೋಡಕೂಡುತ ತೋರಿರೆ
ತಂಗಾಳಿತಿಟ್ಟದಲಿ ಮಳೆಯ ತುಸುಹನಿಚೆಲ್ಲಿ
ಮಾಯವಾಗುತ ಸಾರಿರೆ. ೪

ಬಗೆಯಗವಿಗತ್ತಲೆಯ ಕಳೆವ ಹೊಳಹಿನ ಹಾಗೆ
ಬೂದಿನೀಲಿಯ ಮುಗಿಲನು
ಹಲವು ಬಗೆ ಹೊಗರಿನಲಿ ಬೆಳಗಿಸುತ ಮೂಡಿ ಮರೆ-
ಯಾಗಿತ್ತು ಮಿಂಚು ತಾನು. ೫

ಇದೊ ಬಂತು ಮಳೆಯೆಂಬ ಮರುಳಾಗಿ ಕೊನರಿಸುತ
ಬಾನೆಲ್ಲ ವೋಡ ಕನಿಯೆ
ತಂಗಾಳಿಯನು ತಬ್ಬಿ ಜೀವಶಿಶು ಕೂಗಾಡು:-
ವನಿತರಲಿ ಬಾನು ತಿಳಿಯೆ

೬

ಇಂಸರಲು ಇಂದು ಬಂದಿತು ಎಂತೊ ಗಾಂ ತಂ-
ಪನು ಮುಂತೆ ಸೂಸಿ ಸೂಸಿ
ಬೀಡಿ ಕಾಡಿದ ಬಾನ ಗೋವುಗಳ ಮೊಲೆಹಾಲು
ಸುರಿಸಿರುವ ಅವ್ಯತರಾಶಿ !

೭

ತುರಿ ಬಾಯ್ತೆರದ ನೆಲ ನೀರುಂಡ. ತಣವುತೆರೆ-
ಯಲಿಯೇಸುವಂತಾಯಿತೊ
ತರಗೆಲೆಯ ತಿಂತಿಣಿಯು ತಿರೆಸೇರಿ ಹೊಸಹಸುರು-
ಮೊಳೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಯಿತೊ.

೮

ಹಕ್ಕಿಹಾರಿಕೆಯೇನು ! ಮಿಂದು ಮೈತೊಳೆದಿಲ್ಲ
ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಚಿಲ್ಲವೇನು !
ಹೊಚ್ಚಹೊಸತನವೂದಿ ಚೇತನವ ಚಿಮ್ಮಿರುವ
ತಣ್ಣೆಲರ ಸೊಲ್ಲದೇನು !

೯

ಬರುವಂದು ಬಾ ತಾಯೆ ಮುಗಿಲ ರಸವಂತಿ ನೀ
ನಿಯಮನಿರ್ಬಂಧರಹಿತೆ !
ಬಂದಾಗಲಿಂತೆಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಹೊರಗುಗಳ
ತೊಳೆದು ಹೊಳೆಯಮ್ಮತಸಹಿತೆ !

೧೦

ಬೇಸಗೆಯ ಮೊದಲನುಳಿ

ಬಿರುಬಿಸಿಲ ಬಸಿರಿಂದ
ಒಗೆತಂದ ತಂಪನಿಯ ನೋನೆ !
ಹಿರಿದುಕ್ಕದೊಡಲಿಂದ
ಹೊರಬಂದ ಸುಖದ ಸವಿರ್ಜೇನೆ !

ಒಮ್ಮಿದೊಮ್ಮೆಯೇ ರವಿಯು
ಬೇಸಗೆಯ ಉರಿಗದಿರ ಪಾತಿ
ತನಿಯುತಿರೆ ತೋರಿತದು
ಪ್ರಳಯಕಾಲಕೆ ಕಿರಿಯ ಸೂಚಿ

೧

ನೆಲಕಾದು ಬಾಯ್ತೆರದು
ಹುರಿದುಳಲಿನಂತಾಗಿ ತಪಿಸೆ
ಜೀವಜಾತವೆಲ್ಲ
ಬೆಂಕಿಬಾಳಿದುವೆಂದು ಶಪಿಸೆ

೨

ಅನ್ನ ಕಸಿಯುತು ಭೂಮಿ
ನೀರಸೂ ಈ ಬಿಸಿಲು ಹೀರೆ
ಬದುಕೆ ಸಾಪಿನ ಮನೆಯು
ಎಂತಾರ್ತ ಜನ ಹಲುಬಿ ಸಾರೆ

೩

ಬೆಳಗೆ ನಡುಹಗಲಾಗಿ
ಹಗಲೆಲ್ಲ ಉರಿಗೆಂಡ ಸುರಿಯೆ
ಯಮನ ಕರಿದೂತರೂ
ಬಿಳಿಕಿರಣವಾದಂತೆ ನೆರೆಯೆ

೪

ಬಿಸಿಲೆ ಬೇವಸಕೆಲ್ಲ
ಮೂಲವೆಂದೊರಲಿ ಜಗ ಮಿಡುಕೆ
ನೆಲದ ರಸವನು ಹೀರಿ
ಮುಗಿಲಿನೆತ್ತರವನುನೆ ತುಡುಕೆ

೫

ವೇಳಾಮಾಲೆಯ ರಚಿಸಿ
ಮಿಂಚುಗೊಂಚಲ ಸನ್ನೆಗೈದು
ತನ್ನ ಬರವಿನ ಕಾಳಿ-
ತಂಗಾಳಿಯನು ಸೂಸಿ ಸುಯ್ಯ

೬

ಉಗ್ರವೇಷವ ತೊರೆದು
ತಾಂಡವದಕಾಂಡವನು ಮರೆದು
ವೃದ್ಧಲಲಿತ ಲಾಸ್ಯದಲಿ
ಬಿಸಿಲ ರುದ್ರನು ಬಂದ ಹರಿದು

೭

ಬೇಸಗೆಯ ವೊದಲಮಳೆ !
ನಿನ್ನ ಸವಿಯುಂಡಿತ್ತೀ ಇಳಿ
ಹನಿಹನಿಯ ತಾನೀಂಟೆ
ಹರಡುತಿದೆ ನರುಗುವ ಜಿಳಿ.

೮

ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೈನನೆದು
ಮನನನೆದು ಸುಖದ ತೊರೆಯಾಯಿತೋ !
ಉಂಡ ಉರಿಯೆಲ್ಲವೂ
ರಸರೂಪತಾಳಿ ಸಿರಿಯಾಯಿತೋ !

೯

ಮುಳಿತಂದಲು

ಬೇಸಗೆಕೊನೆಯಲಿ ಬಿಸಿಲುರಿಮೊನೆಯಲಿ
ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತಲಿರಲು
ಗೋಳುವ ಬರಿನೆಲ ಭಣಭಣಗುಟ್ಟರೆ
ಹಾಳುರಿಯುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಣೆಯಾಗಿದೆ
ಮುಗಿಲಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಪ್ಪಿನ ನೀಲಿಯ
ಬಗೆಬಗೆ ರೂಪಿನ ಮೋಡಗಳೋಳಿಯ
ಮೊತ್ತದಿ ಅನೆಯ ನೆತ್ತಿಯ ಹಾರದಿ
ಮುತ್ತಗಳಂದದಿ ಹನಿಹನಿಯೊಡೆದುಲು
ತಂಪಿಂಪಿನ ಮಳೆಗಾಳಿಯು ಬೀಸಲು
ತಂಪನಿಯನು ಬುವಿವೈಯಲಿ ಸೂಸಲು
ಬಿರಿಯುತ ಬಾಯ್ತು ರೆದಿಹ ನೆಲ ಹೀರಿತು
ಸಂತೋಷದ ಸವಿಗಂಧನ ಬೀರಿತು
ಆರಿದ ನಾಲಿಗೆ ಹೊಸಹಸಿ ಸುಧೆಯನು
ಈಂಟಿತು ಬಾಯ್ ಚಪ್ಪರಿಕೆಯ ತೋರಿ.
ಸುರಿವಾ ಮುಳಿಗಿಂತಲು ಬರಲಿಹ ಮುಳಿ-
ತಂದಲು ಸವಿಯಲಿ ಮಿಗಿಲೋಮಿಗಿಲು.

ಮಳೆಗಾಲದ ಮೊದಲ ಮಳೆ

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೆಸವನೆ
ಒಂದೆ ಸಮಯ ಸುರಿದಿದೆ
ಮಳೆಗಾಲದ ಮೊದಲ ಮಳೆಯು
ಮುಗಿಲೆ ತಾನು ಹರಿದಿದೆ

೧

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೀರೆ ನೀರು
ಮುಗಿಲ ನೆಳಲ ಮೂಡಿಸಿ
ಬಿಸಿಲ ಬಿರುಬಿನಿಂದ ಬೆಂದ
ನೆಲಕೆ ತಂಪನೂಡಿಸಿ

೨

ಹರುಷದಿಂದ ಎದ್ದನವರು
ಅಚ್ಚಹಸಿರು ತೋರಿದೆ
ತಂಪು ಕಂಪು ಬೆರೆತ ಗಾಳಿ
ಮೃತುವ ಬರವ ಸಾರಿದೆ.

೩

ಬಿಸಿಲಂ, ಬಿನರು, ಕೋಪತಾಪ-
ವೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿದೆ.
ಎಲ್ಲ ನೆಲವು ನೀಲಗಿರಿಯ
ತಂಪುಸೊಗಡಿ ತೂಗಿದೆ.

೪

ಇನಿತು ಬೇಗ ಎನಿತು ಬದಲು !
ನಿಯತಿಯ ಬಿಸವಂದವು
ಯಾವುದೇನು ಆದರೇನು
ತಲೆದೋರುವ ಚಂದವು.

೫

ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಉರಿವ ಬಾಣು
ಮಳೆಯ ತಾನೆ ಸುರಿವುದು
ಮನುಷ್ಯ! ನಂಬು ನಿಯತಿಕರುಣೆ
ಸಮಯ ಬರಲು ಹರಿವುದು.

೬

ಒಂದು ನೋಟ

ಭೂಮಿಯ ತಬ್ಬಿ ಬಂದಿತು ಬಿಸಿಲು
ಪ್ರೋಮದಿ ಹಬ್ಬಿ ನಿಂದಿತು ಮುಗಿಲು.
ಮೊದಲಿನ ಮಳೆಯ ನವರಸದಿಂದ
ಒದವಿದೆ ನೆಲದ ಹಸುರಿನ ಚಿಂದ
ನೋಡಿದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಎಳಗರಿಕೆ
ಮೂಡಿದೆ ಕಣ್ಣೊಳು ತುಂಬುತ ತುಳುಕೆ
ಇಂದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲಿನದಿನವೊ
ಎಂದೆನಿಸುವುದೀ ಹೊಸಹೊಸತನವೊ
ಕಾಲದ ಮೈಯು ತಿರುತಿರುಗುತಿರೆ
ಸೋಲದ ಸಿರಿಯು ಮರಮರಳಿ ಬರೆ
ಬೆರಗಿನ ಭರವು ಹರಗಿಹುದೇನು
ಕರಗುವ ಎದೆಯ ತರುಬಿತ್ತೆ ತಾನು ?
ತಾರಿದ ನೆಲಕೆ ಕಾಂನ ಮಳೆಯು
ಸಾರಿದ ಒಡನೆ ತೂರಿತು ಕಳೆಯು
ಹರಗಿದರಾರೊ ಬಿತ್ತಿದರಾರೊ
ಹರಡಿದೆ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ಲಿನ ಹಸುರೊ.
ತನೆಯದು ಇವನು ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು
ಕುಣಿಯಿತು ಜೀನ ಪಡೆದಿತು ಹಣ್ಣು
ಕವಿಯನು ನೋಡ ಸುರಿಯುವ ನೋನೆ
ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಯು ತರುವಾ ಬೇನೆ
ತಡೆದೇನೆಂದಿತು ನೋವಿನ ಪಾಟಿ
ಪಡೆಯುವುದಾದರೆ ಈ ಸವಿ ನೋಟ
ಎನಿದು ಎಂಥ ಬಣ್ಣದ ಪಸರ
ಬಾನೊಳು ತರತರ ನೀಲಜಲಧರ

ನೆಲದಲಿ ಹಸುರು ವಿಧವಿಧ ಕುಸರು
 ಅಲರಿನ ಸಾಲು ಜಿಲುವಿಗೆ ಹೆಸರು
 ಎಲ್ಲವನಪ್ಪಿ ಇದೆ ಹೊಂಬಿಸಿಲು
 ಚೆಲುವನು ತಿಳಿವು ಕೂಡಿದ ಸುಸಿಲು
 ಮರದೆಲೆ, ಮನೆಯು, ಮುಗುದೆಯ ಮೊಗವು
 ಅರಚಣವಾಗಿವೆ ಹೊಸಬಗೆ ಬಗವು.

ಸುಖಸಂಚಾರಿಗಳು

ಎಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲಿಗೆ ಎತಕೆ ಹೇಗೆ
ಎಂಬಾ ಕೇಳಿಕೆ ಕೆರಳಿಸಿ ಮೇಗೆ
ಬಾಣಂಗಳದಲಿ ನಾನಾರೂಪದೊಳು
ಸಾಗಿವೆ ಶ್ರಾಪಣಸುಖಸಂಚಾರಿಗಳು.

೧

ಮುಮ್ಮಳ ಸುಂದಿಹ ಧಾರಾಕಾರದ
ಕರಣೆಗೆ ಬಾಯ್ತೆರೆಯುತ ಬರುನೆಲದ
ಕೆರೆತುಂಬರೆ ಕಾಲುನೆ ತುಳುತುಳುಕೆ
ಕಿರಣಕೆ ಕಣಯುತ ತೆರೆ ಧಳುಧಳುಕೆ.

೨

ತಿರೆಯೊಡಲಿನ ಮಾಟದ ಸತರಂಜಿಯೆ
ಹೊರದೋರಿತೊ ಎನೆ ಹೊಸಹಸುರಿನ ಹಸೆ
ಹಾಸಿದೆ ' ಬಾ ಚೆಲುವೇ ಒರಗಿಲ್ಲಿ '
ಎಂದೊಲೆಯುತ ಪಿಸುನುಡಿಯಲಿ ಸೊಲ್ಲಿ.

೩

ಬದುಕಿಗೆ ಭರವಸೆನೀಡುವ ತೆರದಲಿ
ಬತ್ತಿದ ಬೀಜಕೆ ಹೊಲಹೊಲಗೆರೆಯಲಿ
ಮೂಳಕೆಗಳೇಳುತ ತಿಳಿಯದೆ ಬೆಳೆದಿರೆ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಭಯದ ಕಿರುಬೆರಳಾಡಿಸಿರೆ.

೪

ಈ ನೋಟದಿ ತಮ್ಮಾಟವ ನೋಡುತ
ಸವಿಯುತ ತೂಗುತ ನಡೆಯಲಿ ತಡೆಯುತ
ಬಾಣಂಚಿನ ಮಂಚದಿ ಜೊಂಪಿಸಿ ಮರಳಿ
ಎಳುತ ತೆರಳುವೆ ಆ ಮುಗಿಲಿನ ಓಳಿ.

೫

ಒಮ್ಮೆಲೆ ನೆಲದಲಿ ಕತ್ತಲೆನೆರೆಯಿಸಿ
ರಸರಸಸಂಯಮ ಸುತ್ತಲು ಸುರಿಯಿಸಿ
ಹೂಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮೈತೆರೆಯುತಲೊಮ್ಮಿಗೆ
ಹಸರನು ಕುಲುಕುಲು ನಗಿಸುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ. ೭

ಹರಿಹರಿಹಾರಿಯ ಸಾಗುತ್ತ ಸೇರಿಯ
ಮಳೆಕಾಣದ ನೆಲಕೆಳೆಯಿಸಿ ಸೋನೆಯ
ಅಗಸದರಸನ ಹರಿಹಾರರೊ ಇವರು
ಮಾಟವು ಅಟವೆ ಅಗಿತಿ ನಡೆದಿಹರು ೮

ಕೆದರಿತ ಕುರುಳಿನ ನೀಲಮೇಘನಾ
ವೇಷದಿ ಗಾಳಿಯ ಕೊಳಲಿನ ಗಾಯನಾ
ನುಡಿಯಿಸಿ ಭಸಿತವ ಮೈಯಲಿ ತೊಡೆನರು
ನೀಸರನಲಿ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ ಪಡೆನರು. ೯

ಕಾಮರೂಪರಿಲೆ ಕಾಮನರ್ಣಾಲಿ
ಕಾಮನೆಕಾಣದ ಬೇಸಿಗರಿವರೆ
ತಮ್ಮಯ ಅಟದಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸುಮ್ಮನೆ
ಸಾಗುತ್ತ ತಿಳಿವರು ಕರ್ನದ ಸಲೆಯನೆ ೧೦

ಭೂಮಿಯ ಸಾರವ ಹೀರುತಲೆರುತ
ಮೋಲಣ ನೆಲೆಯಿಂದಮೃತವ ಕರೆಯತ
ತುದಿನೊದಲಿಲ್ಲದನಂತದ ಸ್ವರ್ತದಿ
ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ತುಂಬುವಿಕೆಯನು ಪುಳಕದಿ. ೧೧

ನೆಲದ ಕರೆ

ಬಾ ಮಗಳೆಯೆ ಇಳಿದು ಬಾ ಮಗಳೆಯೆ !
 ಮುಗಿಲು ಭತ್ತಿನ ಪುತ್ರಿನೆಯೆ,
 ಹೊಲಬಯಲು ಹೊಸಹಸುರು ಹೊಗಳೆಯೆ,
 ನೀರಾಯು ಜೀವಕಳೆಯೆ.

ನೀನಿರಬೆ ಇದು ಎಂಧಕಾರು !
 ಬಿರಿದ ನನ್ನದೆಗೆ ಹೌಹಾರು
 ಜನಜಂಗುಳಿಗೆ ತಾರುನಾರು
 ಅನ್ನಬರದೆಣಕೆ ನೂರಾರು.

೧

ನಿನ್ನ ನೊವಲಿನ ಮುತ್ತಸುಗೆ
 ನಾ ಹೆತ್ತ ಪಸುರು ಬೆಳೆಯುಣುಗೆ
 ಎಳತನದಿ ಮುಪ್ಪಡಸಿ ಮುಟ್ಟಿಗೆ
 ಅಗತಿದೆ ಸರಿಸಾಟಿ ರಡಿಗೆ

೨

ನೀನು ಬಾರದೆ ಬರಿದೆಗಾಳಿ
 ಸಿಕ್ಕಿದು ಬೀಸೆ ಚಳಿವಾಳಿ
 ನನ್ನ ಗೋಳಿನ ಹಾದುಕೇಳಿ
 ಸಾರುತಿದೆ ಜನದೆಡೆಯ ನೀರಿ.

೩

ನೀನಿರದೆ ತಿಳಿಮುಗಿಲು ನೀಲು
 ನನ್ನ ನೀಳ್ತುನಿರ ಘನಜಾಲ
 ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಬರವು ರೂಲು
 ಬೆಕ್ಕೆಯಿರುಳದು ಪ್ರಳಯಕಾಲ

೪

ಬೆಳಗುಬೈಗುಗಳ ಹೊಂಬಿಸಿಲು
 ನಿನ್ನ ಮರೆಸುವ ಮಾಯೆಸುಸಿಲು
 ಬೆಳದಿಂಗಳಚ್ಚುಕಳೆ ಬರಲು
 ಮೈಗೆ ಬಿಸಿಯೆಸೆವ ಬಿರುಬಿಸಿಲು

೫

ನಿನ್ನ ಕಾಣದೆ ಕಂಡ ಚೆಲುವು
 ನೀನು ಒಲಿಯದೆ ಇದ್ದ ಒಲವು
 ನೀನು ಬಾರದೆ ಬಂದ ಬಲವು
 ಕಾಡುಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ತೆರವು.

೬

ಯಾಕೆ ?

ತುಂಬಿ ಬಂದ ರಸದ ಜಲದ
ಯಾಕೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ ?
ಹಂಬಲಿಸುವ ಲೋಕದೆದೆಯು
ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿ ಸೂಸದೆ ?

೧

ಬಿಸಿಲನುಂಡು ಹಸಿಯದಿಂಗಿ
ನೆಲವು ಬಿರಿತು ಬಲಿತಿರೆ
ಬೆಳೆಯ ಬಿಳಿಯ ಮೊಗದಿ ಕಂದಿ
ನಿನ್ನ ಕರೆನು ಹಲುಬಿರೆ.

೨

ಬಾರದಾಗಿ ದೂರ ಹೋದೆ
ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಾಣಾಳು
ಹೊಳೆವ ಕಿರಣ ಸಾರುತಿರಲು
ಬಂದೆ ಬಗೆದು ನಿನ್ನೊಳು.

೩

ಬರವದೆಂಥ ದಿವ್ಯರಮ್ಯ !
ಭಸಿತವೇಷಕಾರಿಯೆ !
ಮುಗಿಲನೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿ ಮೆರೆವ
ಅವ್ಯುತರಸದ ಧಾರೆಯೆ !

ಬಿಸಿಲ ಮರೆಸಿ ಮಳೆಯ ತರಿಸಿ
ತಂಪುಗಾಳಿ ತೀಡಿದೆ
ಎಲ್ಲ ಬಳ್ಳಿಮರವ್ವತ್ತಾಗಿ
ಬರುವ ಸುಖವ ಹಾಡಿದೆ.

೪

ಹೃದಯದಾಳದಿಂದ ಹರುಷ
ಚಿಮ್ಮಿದಂತೆ ಹೂಗಳು
ಬಾಲರೊಡನೆ ತೂಗಿ ತೊನೆದು
ಕುಣಿಯುತ್ತಿಹವು ಈಗಳು.

೬

ಕೋಟಕಣ್ಣು ಆಸೆಹಣ್ಣು
ದೊರೆಯಿತೆಂದು ತೆರೆಯಿತು
ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ನಲಿಯುತ್ತಿಹವು
ಕನಸುಗಂಡು ಬೆರೆಯಿತು.

೭

ಮುಸಲಧಾರೆಯಾಗಿ ಸುರಿವೆ
ಎಂದು ಸೂಚಿಸಂತೆಯೆ
ಭರದಿ ಸಿಡಿಯೆ ಕೆಲಸೀರ್ಸನು
ಸಿಂಪಡಿಸಿರುವಂತೆಯೆ

೮

ನಿನ್ನ ಬರವ ಭವ್ಯತೆಯನು
ಸಾರುತ್ತಿರುವ ಮೊಳಗದೊ
ನೆಲಮುಗಿಲನು ನಡುಗಿಸಿಹುದು
ಭಯದೊಳಭಯಸ್ಪರವದೊ

೯

ಇಂತಿದೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಗುಡಿಯು
ರಚಿಸಿ ಬಂದು ಬಾರದೆ
ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನುಸುಳಿ ನಡೆನೆ
ಯಾಕೆ ತೋರಿ ತೋರದೆ ?

೧೦

ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಗೆ ನಾವು ಹೊರತೆ ?
ಎನು ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಯು ?
ನಿನ್ನ ಸವಿಯ ಸವಿಯದಂತೆ
ಬರೆತು ಇಹದೆ ಒರತೆಯು ?

೧೧

ಏನನುಸುರುತಿಹುದು ನಿನ್ನ
ಗುಡುಗು ಬಿಡಗು ನುಡಿಯಿತು ?
ನಿನ್ನ ಪಡೆಯಲರ್ಹರಲ್ಲ
ನಾವು ಎಂದೆ ಸಿಡಿಯಿತು ?

೧೨

‘ ರಸವ ಪಡೆದು ತಿಳಿಯ ತೋಳಪ
ಹಳ್ಳ ತೋರೆಗಳಾಗದೆ
ಮಲಿತ ಕೋಳಗಳಾಗಿಯೆ ಏಳೆಯೆ
ಮಾಡಲೇನು ಸಾಗದೆ ? ’

೧೩

ಎಂಬುದಿದೇ ನಿನ್ನ ಮೋಹ ?
ಏನು ಹೇಳು ನೀರವ !
ಬರವುಹೋಗು ಬರಿಲಹರಿಯೆ ?
ಸ್ವೈರಗತಿಯ ನಾರದ !

೧೪

ಬಂದು ಬೆರೆತು ಎಲ್ಲಿ ಏನೋ
ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಮರಿಯಿತು
ಮರೆಗೆ ಸಾರಿ ಇರುವಿಯೇನೋ
ಅರಿಯೆ ನ್ನು ನುಡಿಯಿತು !

೧೫

ಸಂಜೆಯಾ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ

ಸಂಜೆಯಾ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ

ಬಣ್ಣನೆಯ ಮೀರಿದಾ

ಬಣ್ಣಗಳ ಮೋಡಿಮನೆ ಕಣ್ಣ ತುಂಬುಸುಂದು.

ಹಣ್ಣಿ ತೀ ಬದುಕೆಂದು ಜೀವನಂಜಿಸುಂದು.

೧

ಪಡುವಣದ ದಿಕ್ಪಟದಿ

ತುದಿಯಿಂದ ತುದಿವರೆಗೆ

ಕಾದ ಚಿನ್ನದ ರಸವು ಕಡಲಾಗಿ ಮೆರೆಯಿ

ಬಣ್ಣಗಳು ಸೆರೆಯುವವು ಮೇಳದಲಿ ಬೆರೆಯಿ.

೨

ಮುಳುಗುಬಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ

ಇಂದ್ರಲೋಕದ ನಾಟ್ಯ-

ಮಂದಿರವೆ ಇಳಿದಂತೆ ತೋರುತಿವೆ ತೋಳಗಿ

ಎಂದಿಗೂ ಹೀಗಿರಲಿ ಎಂಬಾಸೆ ಬೆಳಗಿ.

೩

ನೋಡಲ್ಲಿ ತೆಂಕಣದಿ

ಕೂಡಿ ಬಹ ಮೋಡಗಳು

ಎಂಥ ಸೀಲಿಯ ಸಸರವೆಂಪು ತಾಳುವವು!

ಒಂದರಂತೊಂದಿಲ್ಲ ತರತರದ ಸಿಲವು!

೪

ಅಂತರಿಕ್ಷದ ಪಟದಿ

ಅಂತವಿಲ್ಲದಚಿಂತ್ಯ

ವರ್ಣಗಳ ಚಿತ್ರಗಳ ಬರೆಯುತಿಹ ಚದುರ!

ಕಂಡರೂ ಕಾಣದೊಲು ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಮಧುರ!

೫

ಅರೆಬರೆದ ಮುಸಿಬೆರೆತ

ಚಿತ್ರವಿದು ನೆಲದಿರವು

ಹಾಳುರಿಯುತಿದೆ ಮಾನವನ ಮಾಟದಿಂದ

ತುಂಬಿ ತೋರುವುದೆಂದು ನಿನಗು ತಿಳಿದಿದ ?

೬

ಪೂರ್ಣ ಪರಿಣತ ಶಿಲ್ಪಿ !

ಮುಗಿಯಿಲ್ಲದಾಟೆಗನೆ !

ಮುಗಿಲ ಬರೆಸದಿ ನಿನ್ನ ತುಂಬುಕಲೆ ಕಂಡು

ಸೊಗಸಡೆದೆ ಬರಲಿರುವ ಅಮರತೆಯ:ನುಂಡು.

೭

ಹೊಂಬಿಸಿಲು

ಚಿಮ್ಮಿತೊಮ್ಮೆಲೆ ನೋಡು
ದಿನಮಣಿಯು ಮುಳುಗುವಾ ದಿಕ್ಕಿಂದ
ಹೊಂಬಿಸಿಲ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದು
ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ ನೆಲದ ಮೇಲುಕ್ಕಂದ !

೧

ತೆಳುನೀಲ ಕರಿಬಿಳಿಯ
ಮೋಡಗಳು ಮುಸುಕಿರಲು ಸೂರ್ಯನನು
ಮಂದಗತ್ತಲೆ ತೆರೆಯ
ಬಂತು ಭೇದಿಸಿ ಹೊನ್ನ ಬಿಸಿಲ ಹಸಸು.

೨

ಎತ್ತಕಡೆ ಬಿತ್ತಿತೋ
ಎಂಥ ಬೆರಗಿನ ಬೀಜವೀ ಬಿಸಿಲು !
ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹುದೋ
ಹರುಷಕ್ಕೇಕೆಯ ನಾಕ ಹೊರಸೂಸಲು !

೩

ಚಣದಲ್ಲಿ ಕಣಕಣವು
ಹೊನ್ನ ಕಣೆಯಾಯಿತೋ ತೊಳತೊಳಗಿ
ಮನೆ, ಬಯಲು, ಮರದುದಿಯು
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವ ಹಳದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ.

೪

ಗೋಧೂಳಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಸುರಿಗೆಯೆರೆಯಲು ತಿರೆಯ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ
ಅರಿಸಿಣವ ತೊಡೆದಂತೆ
ಶೋರುತಿದೆ ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಕಲ್ಪಕತೆಗೆ.

೫

ನೋಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದಿ
ಗಗನಮಲ್ಲಿಗೆಮರದ ತುದಿಗಿಹವು
ಬಿಳಿಬಿಳಿಯ ಹೂಗೊಂಡೆ
ಹೊನ್ನಗಿವಿದೊಡವಾಗಿ ತೂಗುತಿಹವು. ೬

ಚೆಲುವೆಯಾ ಮೊಗ ಹೊನ್ನು
ಮೈ ಹೊನ್ನು ದಿವ್ಯರೂಪದ ಚೆನ್ನು
ಸಪ್ತಮೊಗದಲ್ಲಿಯೂ
ಸೋತ ಮೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದುವೆ ಹೊನ್ನು. ೭

ಒಂದೆ ಚೆಲುವೊಂದೆ ನಲಿ-
ವೊಂದಿಹುದು ನೆಲಮುಗಿಲುಗಳನಪ್ಪಿ
ಒಂದು ಚಣ ಮರೆಸಿಹುದು
ದಂದುಗನ ಜಂಜಡನ ಜರೆಯುತೊಪ್ಪಿ. ೮

ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ
ಮೇಲೆ ಬೀಸಿರುವುದ್ರಜಾಲವಿದೊ
ಸಂತವಿಸೆ ಚಿಂತೆಯನು
ಸುಳಿಯಿಸಿದ ಗಂಧರ್ವಪುರಿಯಿವ್ವುದೊ ? ೯

ಮುಳುಗುದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ
ಇಳಿದು ಹೋಗುವ ಮ.ನ್ನ ಮುತ್ತರವಿಯು
ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೊನ್ನೀವೆ-
ನೆಂದು ನೀಡಿದ ಹೊನ್ನಬಿಸಿಲ ಸವಿಯು ? ೧೦

ಹೊಳೆದು ಮರೆಯಾದರೂ
ಮಟಮಾಯವಾದರೂ ಬೆಳಗುತಿರಲಿ !
ಇಂತಿರಲು ಮಾಯೆಯದ-
ನಂತಕಾಲದವರೆಗೆ ತೊಳಗುತಿರಲಿ ! ೧೧

ಋತುಸಂಧಿ

ಋತುಮಾನದವಿರತ ನಿಯತ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಗತಿಸಲಿದೆ ಮಳೆಗಾಲ ಚಿಲುವುಗಳ ಚಿಲ್ಲಿ
ಬೆಸರು ಹರಿಸುವ ಬಿಸಿಲು ನೆಲವೆ ತಿವಿಯುತ್ತಿರೆ
ಮರವಟ್ಟ ನರನಂತೆ ಗಾಳಿ ತಡೆಯುತ್ತಿರೆ
ಸುರಿದು ದಣಿದಿಹ ಮೋಡ ಮುಗಿಲ ಮುತ್ತುವವು
ಕರೆದ ಗೋವಿನ ಮೊಲೆಯವೊಲು ಹಸಿರುತಿಹವು.
ಸಂಜೆ ಬರುವುದು ಹೊನ್ನ ಹೂಬಿಸಿಲ ಹೂಸಿ
ಮನೆ ಮೇಲೆ ಮನದೊಳಗೆ ಮೋಹನವ ಬೀಸಿ
ಬಸಿತಬಣ್ಣದ ಮೋಡದರಮನೆಯ ತೆರೆದು
ಕೆಳಗಿಳಿದ ನೇಸರನು ಬಂಗಾರ ಬರೆದು
ನಶ್ವರಕೆ ಅಡುಭುತದ ಐಸಿರಿಯ ನೀಡಿ
ಕಣ್ಣ ಮರೆಯಾದನವ ಹೊಂಗಳೆಯ ಕೂಡಿ.
ನಸುಗತ್ತಲೆಯ ಮುಸುಕು ಮೈಯನಡರೆ
ತುಸುತುಸುವೆ ಚಳಿಗಾಳಿ ಮಿದುವಾಗಿ ನಾರೆ
ಬೆಳೆದ ತೆನೆದೇಟುಗಳ ತೊನೆದು ತೂಗಿಸಲು
ಮರಡಲೆಯ ಮರವೆಯಿಂದೆಚ್ಚರಿಸಿ ಬರಲು
ಮೇಲಲ್ಲಿ ಮಳೆಮುಗಿಲು, ಕುಳಿಗಾಳಿ ಕೆಳಗೆ
ಋತುಸಂಧಿಯನು ತಂದಿಹವು ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ
ಕಣ್ಣೆರೆದು ಭರಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಹ ಮನುಷ್ಯ
ಕಣ್ಣೆರೆಯೆ ತನ್ನೊಳಗು ಇದೆ ಸಂಧಿ ಸಹಜ
ಜೀವಜೀವರು ನಿಯತ ಋತುಮಾನವಹುದು
ತಿಳಿಯದಲೆ ತಡೆಯದಲೆ ತಾನೆ ಸಾಗಿದುದು
ಋತುವೊಂದು ಗತಿಸಿರಲು, ಬರುತ್ತಿರಲು ಹೊಸದು
ಸಂಧಿಸಮಯದ ತಿಳಿವ ತಳೆದಿಹುದು ಒಸೆದು.

ಭಾರತದ ಹಿರಿಹುಣ್ಣಿವೆ

‘ ಆನಂದದಿಂದಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ಹುಟ್ಟಿ ತಾ-
ನಾನಂದದಿಂದಲೇ ಬದುಕಿ ಬೆಳೆದು
ಆನಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಯೊಂದಾಗುವುದು
ಆನಂದವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ’

೧

ಸೃಷ್ಟಿದಾನಂದಘನ ಸತ್ಯಶಿವಸುಂದರನ
ವಿಶ್ವಲೀಲೆಯ ಭವ್ಯನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ
ಆನಂದಮಯರಾಗಿ ಬೆರೆತು ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಕ್ಕಿ
ಬಾಳುವುದೆ ಯುಕ್ತಿಯದೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ.

೨

ಮಾಘಮಾಸದ ಭೋಗ ಮಾಗಿ ಬಂದೊಲು ಇಂದು
ಬಂದಿಹುದು ಭಾರತದ ಹಿರಿಹುಣ್ಣಿವೆ
ನೆಲಮುಗಿಲನಪ್ಪಿಹಳು ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ
ನವನೋಹಿನಿಯು ವಿಶ್ವರೂಪೆ ಚೆಲುವೆ.

೩

ಗಗನಪುಷ್ಪವು ನಿಜದ ನಾಡಿನಲಿ ಇಳಿದಂತೆ
ಬಿದಿಗೆ ತದಿಗೆಯ ಪೊಗ್ಗೆಯ ರಳಿದಂತೆ
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನು ಮೇರೆವ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕುರುಹಾಗಿ
ನೋವು ಕಣ್ಣಳ ಕಡಲು ಉಕ್ಕುವಂತೆ.

೪

ನೀಲ ಕಾವಣದಲ್ಲಿ ಮೂಡಣದಿ ಮೇಲೇರಿ
ತಿಂಗಳನು ಕಿರಣಮಾಯೆಯ ಬೀರಿರೆ
ಬೆಳಕುಸೊದೆಯಲಿ ಮಿಂದು ತನ್ಮೃದವ ಮರೆತೊಮ್ಮೆ
ಮರೆಯಾಗಿಹವು ತಾವೆ ಹಲವು ತಾರೆ.

೫

ಬಿಳಿನೀಲ ತಿಳಿಬಾನಿನಂಗಣದ ಹರಹಿನಲಿ
ಕಿರಿಮುಗಿಲು ಕಾಣದಾ ಹಸನದೇನು
ಬಾರವೇ ರೆಕ್ಕೆ ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾರುವೆನು
ನಾನಲ್ಲಿ ಎಂದೆನಿಸ ಕನಸದೇನು !

೬

ಅಂತರಿಕ್ಷದ ಅಚ್ಚೆಯಿಹನಂತ ಜೋತಿಯನು
ಮರೆಗೈದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಪಟದ ಮೇಲೆ
ಹೆಣೆದ ಹೂಕುಸುರಿನೋಲು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿ
ಮಿಣುಕುತಿಹ ಚಿಕ್ಕಚೆಲು ಚಿಕ್ಕಸಾಲೆ.

೭

ಸದ್ದಿರದ ಸರಿರಾತ್ರಿಯೇರುತಿಹ ನೆಲದಲ್ಲಿ
ಜೊನ್ನ ಹಡದಿಯ ಹರಡಿ ಹಾಸಿರುವುದು
ಮೈಚಳಿಯ ತೊರೆದು ಸವಿತಂಪು ಹೂಗಂಪು ಹೇರಿ
ಗಾಳಿಗನ್ನೆಯು ಬಹಳು ಸುಳಿದು ಸುಳಿದು.

೮

ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಹೊನಲು ಕಲ್ಪನೆಯ ಕುಡಿಯಲ್ಲ
ಕಲ್ಪಲತೆಯಿತ್ತನಿಜನಾಕವೆಂದು
ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕುಡಿಯುವುದು ಮೈಚಾಚಿ ಈಸುವುದು
ಹುಚ್ಚಿದ್ದ ಕವಿಜೀವ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿಂದು

೯

ವ.ರಮರದ ಮೇಲ್ಪುದಿಗಳಾ ಹೊಗರನುಂಡುಂಡು
ಎಲೆಎಲೆಯೆ ಪ್ರಣತಿಯಲಿ ಬೆಳಕುಕುಡಿಯ
ರತ್ನಪುಂಜವ ತೋರಿ ಸೌಂದರ್ಯದೇವನಿಗೆ
ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆ ಅರದಾರತಿಯ ಸಿರಿಯ.

೧೦

ಬೆಳದಿಂಗಳೇರುತಿರೆ ಗಿಡಮರದ ತಳದಲ್ಲಿ
ಕರಿನೆರಳು ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಕಾಣುತ್ತಿಹುದು
ಹಿಂದೆ ಮುತ್ತಿದ ಹಿರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾವಳವ
ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ತುಳಿದಂತೆಯಿಹುದು.

೧೧

ತುದಿಮೊದಲನೆಯದಾ ಬೆಳ್ಳಿಗಡಲಿನ ನಡುವೆ
ಬೆಳಕುಂಡ ಬೊಂಬೆಯೊಲು ಬೆರಗುಹೊಂದಿ
ಇನ್ನೇನು ಬೇಡದಲೆ ಬಯಸದಲೆ ಮೈಮರೆತು
ನಾ ನಿಂತೆ ನನ್ನತನವೆಲ್ಲ ನಂದಿ.

೧೨

ಓ ಸುಂದರ

ಓ ಸುಂದರ ! ಓ ಸುಂದರ !
ಬುವಿಬಾನ್ಗಳ ಮಾಮಂದಿರ
ಜಿಳಗುತ್ತಿರುವನಕ್ಕೊ ಬಂಧುರ
ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಚಂದಿರ !

ತನ್ನ ತಂಪು ಬೆಳ್ಳೆಗಳಿಗನ
ಕೈಬೀಸುತ್ತ ನೀಲನಭವ
ತೊಳೆದು ಹೊಳೆದು ತಾನೆತಾನು
ಬಾಂದೊರೆಯಲು ನಲವ ಸುಳಿವ.

೧

ಜೊರೆಯ ಮುದೆ ಹಿಂಚಾಂವ
ಮುಗುದೆಯ ರಾ ಮೇಳದಂತೆ
ಸರಿಯೆ ತಾರೆ, ಕೆಲವೆ ಧೀರೆ
ಮು ದೋರಿವೆ ಹಣಿಕುನಂತೆ.

೨

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯು ಶಾಂತಿಯಾಳೆ
ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಲಿ
ತಂಗುಳಿಯು ಚೌರಿಬೀಸೆ
ಜೀವ ಕುವರ ಪವಡಿಸಿದುದು.

೩

ಕುಂದುಕಲೆಯ ಮೀರಿ ಹರಿವ
ದುಂಡು ಮೊಗದ ಬಿಳಿಯ ಕಳೆಯು
ತಡೆಯಬಾರದಂಥ ಭಾವ-
ವಾಹಿನಿಯೊಲು ಸೂಸುಹೊಳೆಯು.

೪

ಕರಿಪೋಡದ ಮರೆಯಲವಿತು
ಮರಳಿ ನುಸುಳಿ ರುಗ್ಗೆನ್ನತ
ಹಿಂಜಿದರಳೆಯಂತೆ ಮುಗಿಲ
ಹರಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವನೀತ.

೨೫

ಕಾಲವಾದಿಯಿಂದ ಬಂದು
ಆಕಾರದಿ ನಿಂದ ಸಲವು
ಬುವಿಯಿರುಳನು ಮನದಿರುಳನು
ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದು ಸಲಸಲವು.

೬

ಕರಮಾಡದಿ ಚೆಲುವೋಟದಿ
ಕಂದಲರನು ಮರಳುಗೊಳಿಸಿ
ಬೇಟೆದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಹಿಂದೆ
ಬಾಕತೀರ ಮುಂದೆ ನೋಸಿ—

೭

ಇಂದು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವನೆಲ್ಲಿ ?
ಗುಂಡುನಿಡಿದು ಕೆಡೆದ ನಗರ
ಒಡೆದ ಎದೆಯ ಹಸಿದ ಒಡಲ
ಕೋಟಿಜನದ ಈ ಅಗರ.

೮

ನರಳುತ್ತಿರುವ ಹೊರಳುತ್ತಿರುವ
ಬುವಿಯ ವೈಗೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿ-
ನೀ ಸಿಂಗರ ಮುದ್ದಾಟವು
ತಾಳದಂಥ ಮೂ ತಳಮಳ !

೯

ಓ ತಿಂಗಳೆ ! ನೀ ಮಂಗಳ
ಅಂಜೀಯ ಅನಂದವಾಗಿ
ಕೋಟಿಲಿಗಳ ಕೋಟಿಯೊಡೆದು
ಬಾರೊ ಹೊಸತು ಚೆಂದವಾಗಿ.

೧೦

ತಾರೆಗಳು

ಕಾರಿರುಳ ಕಾವಳದಿ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಿರಲು
ತಾರೆಗಳ ತಿಂತಿಣಿಯು ನಭದಲ್ಲಿ ಮುಕುರಿರಲು
ಬೇಸಗೆಯ ಕುದಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವಳಿದು ಸುಯ್ಯರೆದು
ಎಳ್ಳನಿತು ಮಿಡುಕದಿಹ ಗಾಳಿಯನು ಕರೆಕರೆದು
ಮೈತೆರೆದು ಮನತೆರೆದು ಮೇಲೆ ನೋಟವ ಯೇಂ
ಆಗಸದ ಕಾವಣದಿ ಕಣ್ಣೋಡಿಯೊಡಸಾರಿ
ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡಿ ಯಾವ ಕಂಡಿತು ಘನವ
ಹಿಗ್ಗು ಹಗುರಾಗುತ್ತಲೆ ಹೀಗೆ ಕೂಗಿತು ಪರಮ :
“ ಪಾಪ ಕಂಗಳ ಕೋಟಿ ಕಳೆಗಳನು ಕಾಣಲಿಕೆ
ಕಿಂವೈಯ ಬರಿಗಣ್ಣು ಸಾಲವಿವು ಸಾಲವಿದಕೆ
ಅನಂತದ ನಿತ್ಯಚಿತ್ರವನಿಲ್ಲಿ ಬರೆದವನೆ !
ನೋಡಿ ನಲಿಯಲು ನೀಡು ಅನಂತದ ನೋಟವನೆ.”

ಮರದುದಿಯ ಕೋಗಿಲೆ

ಮರದುದಿಯ ಕೋಗಿಲೇ ! ಸ್ವರಮಧುರ ಕೋಗಿಲೆ !
ಇಂದೆನಾ ಕಣ್ತುಂಬ ಕಂಡೆ ನಿನ್ನೀಗಲೆ.

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲಿ ದೂರ ಮರಮರದ ಎದೆಯಿಂದ
ತೇಲಿ ಬರುತಿಹ ನಿನ್ನ ಸವಿದನಿಯ ಸರ ಕೇಳಿ
ವೈಮರೆತು ನಿಲ್ಲತಲಿ ಮರುದನಿಯನೀಯತಲಿ
ಅಣಕಾಟದಲಿ ನಲಿದು ನೀನೆಲ್ಲಿ ಎಂದರಸಿದೆ. ೧

ದಣೆಯದಲೆ ದನಿಗೆ ಮರುದನಿಗೊಡುತ ನೀನಾಗ
ತೆರೆಮರೆಯ ಚೆಲುವಿನೊಲು ವೈಯಿರದ ಇಂಪಿನೊಲು
ಮರದ ನಡುಹಸುರಲ್ಲಿಯವಿತವಿತು ಅರಸಿಕೆಯ
ಅಸೆಯನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೆ ಎದೆಯರಳಿಸುತ್ತಲೆ. ೨

ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದು ನಾಲ್ಕುನಿಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಿ
ಅರಸರಸಿ ಸೋತಿರಲು ಕಣ್ಣೆವುಟುವನಿತರಲಿ
ಕರಿದೊಂದು ನೆರಳಾಗಿ ಹಾರಿಹೋದೆಯ ನೀನು
ಕೃಪೆದೋರಿ ಕೈಜಾರಿ ಹೋದ ಜೇಂಗೊಡದಂತೆಯೆ. ೩

ಹಲತೆರದ ಅನುಭವದಿ ಬಾಳೆಂದು ಮಿದಿದಿಹುದು
ಕವಿಹೃದಯ ತೆರೆದಿಹುದು ನಿನ್ನಲಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ
ಎಂಥ ವೈಯಲಿ ಇಂಥ ಸವಿಯೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆ
ಎಂದಿನಿಂದಲು ಮೂಡಿ ಮನದೊಳದಿ ಮಾಸದಿಹುದು. ೪

ಬೆಳಗುಜಾವದಿ ಸಿದ್ಧಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಿರಲು ನಾನು ಕುಹೂಕುಹೂ
ಎಂಬ ದನಿ ಮರಮರಳಿ ಮರದಿಂದ ಸೂಸಿ ಬರೆ

ಈ ಭೂಮಿ ಹೊಸಲೋಕದಂತಾಗಿ ಬಿಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗಿಹೆನು ನಿನ್ನ ಕಾಣುವ ಬಯಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತಾಗಿ. ೫

ಜೀವಸದ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬಾಳು ಬೇಡೆಂದೆನಿಸಿ
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಜೀವವೆನ್ನದು ಬಿಂದು ನಿಂದಿರಲು
ಉರಿಬಿಸಿಲ ರಂಜದಲ್ಲಿ ಸುರಿದ ಸವನುಳೆಯಂತೆ
ನನ್ನದೆಗೆ ತಂಪರೆಯ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಎಂದು ಮೊರೆದೆ. ೬

ಇಂದು ಹಣ್ಣೆತ್ತು ನಿನ್ನ ಕಾಣುವ ಕನವರಿಕೆ
ಬುದಯಕಿರಣವ ತೊಡೆದ ಹುಣಿಸೆಮರದುದಿಯಲ್ಲಿ
ಮರೆಯಿರದೆ ಹಾರಿಹೋಗದೆಯಿರಿರು ತೋರಲೆನೆ
ಕತ್ತಿತ್ತಿ ಕುಕಿಲುತಲಿ ಕುಕಿತಿರುವ ಕೋಗಿಲೆ ! ೭

ಕಿರಿದಾದ ಕಿರಿವೈಯು, ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದು
ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂದೆನಿಸು ನಿನ್ನಯ
ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಖ ! ಯಾರದನು ನೀಡಿದರು ?
ಕುಕಿಲುತಿಹೆ ಕುಕಿಲುತಿಹೆ ದನೆಯದಲಿ ಕುಕಿಲುತಿಹೆ ! ೮

ಪಂಚಮದ ಏರವೆಂದು ಗಂಧರ್ವಗಾನವೆನೆ
ಬಣ್ಣಿಸುವ ಮೋಸಾಕೆಲೆ ಹಕ್ಕಿ, ಮನವುಕ್ಕಿ
ಹರಿವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಗಂಧಕಿಂತಲೂ ಅತಿಮಧುರ !
ಹೋಲಿಕೆಯೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇದು ಮಾತುಮಲಕಲ್ಲವು. ೯

ಸಾಮಾನ್ಯದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೊಲು ಬೆಳಗುತಿಹ
ಭವ್ಯ ಸುಂದರ ಗಹನ ಮಾಧುರ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯೆ !
ಕೋಗಿಲೆಯು ಬರಿಹೆಸರು ನೀನಿರವೆ ನಿಜದಲ್ಲಿ
ಸಾಂತದೊಳಗಿಹನಂತದಾಳಂದ ಸಂಕೇತವೆ ! ೧೦

ಬನ್ನಿಯೆಲೆಗಳ ಹಾಡು

ಬಾಡಿದೆಲೆಯೆಲೆಯಾಗಿ ಹೋದರು
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ-
ವಿಂದು ಪಡೆದವು ನಿಜಯದರಮಿಯು
ಅಮೃತಯೋಗದಲಿ.

ನಾಡಜನತೆಯ ಹರಷ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ
ಕೆಳೆಯಕೂಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನರ್ಪಿಸಿ
ಕೋಟೆಕ್ಕೆಗಳಲಾಡಿ ನಮ್ಮಯ
ಮುಕುತಿಕಂಡಿಹವು.

ನೆಲವು ಮುಚ್ಚಿದ ಹಸುರ ಪಸರದಿ
ಹಲವು ಮರಗಳಲೊಂದು ಮರನೆನೆ
ಹಿರಿಮೆ ಮೆರೆಯದ, ಹೆಸರು ಹೊಂದದ
ಬೇರ.ಬೊಡ್ಡೆಯಲಿ

ಕಣ್ಣು ತೆರೆದರು ಮೊಳೆತು ಬೆಳೆದರು
ಹಣ್ಣೆ ತೀದಿನ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯು
ಪುಣ್ಯಮಾಗಿತು ಹೃದಯ ಬೆಸೆಯುವ
ಸಫಲಸೇವೆಯಲಿ.

ಮಾವುದಳಿರಿನ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಯು
ಚೆಲುವ ಮಾಯೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವು
ಬೇವಿನಾ ಕಹಿ ಹೂವ ಹಿತವು
ತೋರದೆನ್ನೊಳಗೆ

ನರದಿ ಹರಿಯುವ ಒಲವು ತೊರೆಯದೆ
ಕರೆವ ಕರೆಯಾಗಿರಲು ಕಲ್ಲಿದೆ
ಕರಗಿ ಬೆರೆತವು ಇಂದಿನೀದಿನ-

ವೇಡು ಹಿಗ್ಗಿದೆವು.

೨

ಬೇರುಬೇರೊಳು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ
ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಯ ಹಾಲನು
ಕೊಂಬೆಕೊಂಬೆಗೆ ಹಬ್ಬಿ ಹಸುರಿಸಿ

ತುಂಬಿ ಬೆಳೆದಿರಲು

ಎಲ್ಲರೊಲು ನಾವಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ
ಎಲ್ಲರನು ಒಂದಾಗಿ ಬೆರಸಿರೆ
ತಾಯಿ ರುಣವನು ತಿರುಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ

ಮರೆಯ ಸೇರುವೆವು.

೪

ರೂಢಿವಶದಲಿ ನೀಡಿ ನಮ್ಮನು
ಕೂಡಿರುವ ಜನದೇದೆಯ ಅಳದಿ
ರೂಢನಾಗಿಹ ಕೋಪತಾಪಗ-

ಳಳಿದು ಹೋಗುವವು.

ನಾವು ಕಂಡಿಹ ಪ್ರೀತಿದರುಶನ
ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗಳಿಂದ ಕೈಕೈ-
ಜೀವಜೀವಕೆ ಮಿಂಚಿ ಹರಿಯಲು

ಘನೈರಾಗಿಹೆವು.

೨೩

ನಿರಸವಾವುದೊ ಮಾತುಕತೆಯನು
ಮರಸಿರಲು ಸತಿಪತಿಯಿರವಿನ
ಸರಸಿಯಲಿ ಕೊಳೆಕದಡು ಸೇರಿಸಿ

ರುಚಿಯ ಕಳೆದಿರಲು

ಇಂದು ಒಮ್ಮೆಯೇ ' ಬನ್ನಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ '
 ಎಂದು ಬಾಗುತ ಮಡದಿ ನುಡಿಯಲು
 ಮಿಂದು ಕಂಬನಿಕೊಳದಿ ದಂಪತಿ

ಜಿರೆಂಸಿ ಮೆರೆದಿಹೆವು.

೬

ಬಾಗಿದವರಿಂದಿಸೀ ದಿನ ಕೈ-
 ತೂಗಿ ಬನ್ನಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರೆ,
 ತ್ಯಾಗ ವಿನಯ ವಿವೇಕಸಾರದಿ

ಮನವ ತೊಡೆದಿಹರು

ಬಾಗಿದವರನು ಎತ್ತಿ ಹರಸುತ
 ನೂಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ, ಹಿರಿಯ ನಲೈಯ
 ಯೋಗದಲಿ ತಾವ್ ಹಿರಿಯರೆಸಿಸರು

ಎಂದು ಹೊಂಗಿಹೆವು.

೭

ನಮ್ಮ ಪಂಚುವ ಹಬ್ಬದೀದಿನ
 ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ದೇವತೆಯನೇ
 ನೆನ್ನಿ ಪೂಜಿಸುತಿಹರು ಮನುಜರು

ಕೈಯ ಮಂಟಪದಿ.

ಬನ್ನವೇನೇ ಬರಲಿ ಬಾಳುವ
 ನನ್ನಿಯನು ಬರಮಾಡುವೆಡೆಯನು
 ಬನ್ನಿ ಹಬ್ಬದಿ ಬಲಿಸಿ ನಿಂದಿಹ-

ರೆಂದು ತಣಿದಿಹೆವು.

೮

೨. ಪ್ರಪಂಚ.

ತಾಯಿ ಕರೆ

ಕರೆಯುತ್ತಿಹಳು ಒರೆಯುತ್ತಿಹಳು
ಕೊರಲನೆತ್ತಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ
“ ಕಂದಗಳರ ಮೊಲುಬಾಳ
ಮುಗಿಲುಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಯಿ ”

“ ನನ್ನ ನೆಲದಿ ಬೇರನಿಸಿ
ನೀರಹೀರಿ ಗಾಳಿತಾಳಿ
ನೂರು ಮರವು ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ
ದಾಂಗುಡಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಬಾಳಿ. ೧

ಬೆಳೆಗೆ ತೋರಿ ಭೇದ ಮೀರಿ
ನಾನೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಮಂತ್ರ
ನಲುಮೆನುಲಿಯ ಜಿನ್ನುಗಿನಿಂದ
ಒಂದುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ತಂತ್ರ. ೨

ಎಂದಿನಿಂದೊ ಇದ್ದ ನಾನು
ಹಳಮೆಯಿಂದ ಸಳಗುತ್ತಿರುವೆ
ಮುದುವೆ ಲಹುದು ಚೆಲುವೆ ನಿಜವು
ನಿಮ್ಮ ಒಳದಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವೆ. ೩

ಕವಿಯ ಎದೆಯು ಹಿಂದೆ ನಾಡ

ಚೆಲುವಿಗರಳೆ ಹೊಲೆಗೆ ಕರಳೆ

ರಸದ ಪೂರ ಬರಿಸಿ ನಾನೆ

ನುಡಿಯು ಹೊಳೆಯು ಹರಿಸಿದವಳೆ. ೪

ರೂಪಾರಿಯ ಮನದ ಮೊನೆಯು

ಕಲೆಯ ರೂಪು ನಾನೆ ಆಗೆ

ಕಂಡರಣೆಯ ಕೈಯ ಕುಸುರ-

ನೆರೆದೆ ಜಗವು ತಲೆಯ ತೂಗಿ. ೫

ಮೋಹನೇಹ ಬಳ್ಳಿ ತೊಡರೆ

ಬಾಗದೇರ ನೇರ ನಿಲವ

ಸಿರಿಗೊಮ್ಮಟ ಮೊಗನಗೆಯನು

ಬಗೆದೆ ಚಿರವೃಂದಣ ದೀಪವು. ೬

ಅರಸುಮನದಿ ಜನದಿ ನಾನೆ

ಹರವ ಹದವ ಹೊಂದಿಕೆಯನು

ಶರಣರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಲ್ಲಿ

ತಿಳಿವುಕೆನೆಯ ತುಂಬಿಸಿದೆನು. ೭

ಎಳ ಮಕ್ಕಳೇಳಿ ನನ್ನ

ಕೃತಿಯ ಶ್ರುತಿಯ ನೋಡಿ ಕೇಳಿ

ಮೈಜುಮ್ಮಿಸಿ ಮನಸೊಮ್ಮಿಸಿ

ಹೊಸತು ಯುಗದ ಶ್ರುತಿಯ ಹೇಳಿ. ೮

ನಾಡತುಂಬ ತೊಡರುಕಾಡು

ತರಿದು ಹಸನಗೊಳಿಸುವಿರ ?

ಘನದಿ ಕಣ್ಣು ಚಣಚಣವೂ

ದುಡಿದು ಹಣ್ಣು ಆಗುವಿರ ? ೯

ನುಡಿಯ ಹಲವು ಮತದ ಹಲವು
ಅರಿತು ತನ್ನ ಸವಿಯ ಸ್ವರವ
ಬೆರೆಯಲೆನ್ನ ಗೀತದಲ್ಲಿ
ತೊರೆದು ಎಲ್ಲ ಅಸಪ್ಪರನ.

೧೦

ಎಲ್ಲ ದಿಸೆಯ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು
ತೂರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರೆ
ತೆರೆದ ಎದೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಮೇರೆ
ತಿಳಿದ ಮನಕೆ ಇಲ್ಲ ಮೇರೆ.

೧೧

ಕನ್ನಡವೆನೆ ಹಿರಿಯ ಮನದ
ಕನ್ನಡಿ ಇದು ಅವಿರತವು
ಭಾರತವೇ ಕನ್ನಡವು
ಕನ್ನಡವೇ ಭಾರತವು. "

೧೨

ಆದರಾಂಜಲಿ

(ದಿವಂಗತ ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಂಧಿಗೆ)

೧

ಕತ್ತಲೆಯು ಸುತ್ತಲೂ ಮುಸುಕಿರುವ ಕನ್ನಡದ
ಆಗಸದಿ ಹೊಸಬಾಳ ಹೊಳಪಿನಲಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರೆ
ಹಲತಾರೆ, ಬೆಳ್ಳಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಯನು ತೋರೆ
ನಾಯಕನ ಪಂಬಲಿಸಿ ನಾದನುಡಿ ಕಾದಿರಲು,
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆಳೆವ ಬಗೆಯೆಲ್ಲವನು ಮೀರಿ
ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಪೂರ್ಣತೆಯ ವೈವತ್ಯ ತೆರನಾಗಿ
ಒಮ್ಮೆಯೇ ಪ್ರತಿಜದಲಿ ಬಂದ ತಾರಾನಂಧ !
ಉದಯಕಾಲದಿ ನಿನ್ನ ಕೆಡೆನುಡುವ ಕೆಂಪೆನವ
ಕೋಪರೂಪಕೆ ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿದ ಜನವೊಡನೆ
ಕಂಡು ಸವಿಯಿತು ನಿನ್ನ ಹಾಡುನುಡಿ ಸವಿ ಸುಧೆಯ
ಕಾಂತಿಯನು ಶಾಂತಿಯನು. ಯಾವ ಕೊರತೆಯು ನಿನಗೆ ?
ಮಿಗಿಲು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಜಗದ ಸಕಲ ಜ್ಞಾನದ ಜೋಡು,
ಹಲವು ಭಾಷೆಯ ಬಲ್ಲ ಮಾತರಿವ ಮಲ್ಲತನ.
ವೈದ್ಯಕದಿ ಮೇಲುಗೈ, ಹಾಡಿನಲಿ ಸಂಗೀತ—
ಸರಸತಿಯ ವರಹಸ್ತ, ಯೋಗನತ ರಾಜಕಳೆ—
ಕಲಾನಿಧಿಯೋಪಧೀಪತಿ ಸುಧಾಸ್ಮೃತಿಯಕೊ
ಬಂದ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಚಂದ್ರ, ಕನ್ನಡದ ಭಾಗ್ಯವನು
ತೆರೆಯಿಸುವ ನಾಯಕನು, ಕನ್ನಡದ ಗುಡಿಕಟ್ಟು
ಅದರ ಕಳಸದ ಹೊನ್ನ ಹೊಗರಿನೊಳು ಮೇಳವಿಸಿ
ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ ಚೊನ್ನ ಹರಿಸುವನು ನೆಲದುಂಬ
ಎಂದು ತೋರಿತು ಆಶೆ, ಬಾಡಿರುವ ಮರುಬುವಿಯ
ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮೆಲುನಗೆಯ ಸೂಸಿ ಹಸುರನು ಹಾಸಿ.

ಕಾಲಪಥದಲಿ ನೀನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೇರುತಲಿ
ಬಗೆಯ ಬೆಡಗಿನ ಮಧುರ ಮಾತುಗಳ ಮಾಯೆಯನು
ಪಸರಿಸಿದೆ, ಸುಳ್ಳು ಧರ್ಮದ ಜೊಳ್ಳು ಜೀವನದ
ಹೊರಗೆಳೆದು ತೋರಿಸುತ್ತ ನಿರ್ಭಯದ ನುಡಿಗಳಲಿ
ಸತ್ಯವನು ಸಾರುತಲಿ ಕಲೆಗೊಂಡ ಕಳೆಯಾದೆ.
' ಪ್ರೇಮಾಯತನ ' ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವ ಕಂಡೆ
ಮೊದ ದರ್ಶನವ ನಿನ್ನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಹೃದಯಪಟ-
ದಲಿ ಬರೆದೆ, ಅಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತ.
ಜನತೆಯನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಸೇವಿಸಿದೆ, ಅದ್ಭುತದ
ಕತೆಯಂತೆ ಬಾಳನು ಪನಾಡನಾಗಿಸಿ ಮೆರೆದೆ.

೧೨

ಕನ್ನಡಕೆ ನಿನ್ನ ಕೃತಿ ಮಾನ್ಯ ಚಿರಸ್ತರಣೀಯ.
ವಾದರೂ ಕನ್ನಡದ ದರ್ಶನವು ಫಲಿಸಿತೇ,
ನಾಯಕನ ಕನವರಿಕೆ ಕೈಗೂಡಿತೇ, ಜನಕೆ
ನಿನ್ನ ಯೋಗದ ಸಿದ್ಧಿ ಕೈನಲ್ಲಿಯಾಯಿತೇ
ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾರುತ್ತರವು? ಬರಿ ಮೌನ.
ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಚಂದಿರನ ಸುತ್ತವುದೋ ಬಿಳಿಯ
ಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿದರಾರೋ, ಪರಿವೇಷಪರೆಯಿಂದ
ಹೊಗರಳಿದು ಮಂಜಿನೊಲು ಮಸಕಾಗೆ ನೋಟದಲಿ.
ತನ್ನ ಮೆರೆಯುವ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೊರಸೂಸಿ ಇದ್ದು ದೇ
ಸಿದ್ಧಿಯೆನೆ, ತೋರಿದವು ನಾಡುನುಡಿ ಕೆರಿದಾಗಿ,
ಕಡುಟೀಕೆ ಹೃದಯ ಬಿರುಸಾಗಿಸಿತು, ಜನಮನವ
ದೂರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೋಗಿ ಸಮರಸವ ಕಳೆದಿರಲು
ಪಂಥ ಕಟ್ಟುವ ಪಂಥ, ವಾದ ಗೆಲ್ಲುವ ಹುರುಡು,
ಅತಿಬುದ್ಧಿಯಿರಿತಿರುವ ಎರಡುಮೊನೆಯಿಸಿಧಾರೆ,
ಮೋಹ ಮಮತೆಗಳಾಟ ಪೂರ್ವಗೃಹಗಳ ಮಾಟ

ಚಿತ್ತಸರವನು ಸೇರಿ ಕದಡಿದವೊ ಏನಾಯ್ತೊ
 ವಿಧಿಬಲ್ಲ, ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ತುಂಬುಗಳೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ
 ಹಣ್ಣಿತಿಲ್ಲವು ಮಾತ್ರ, ಕನ್ನಡದ ಕನವರಿಕೆ
 ಕೈಗೆ ಬಂದಮೃತಘಟ ಕೆಳಗುರುಳಿದಂತಾಗಿ
 ಫಲಿಸದಿದೆ, ನಾಡು ನಿಂತಿದೆ ಇನ್ನು ಸಂತಸಿಸಿ.
 ನಿನ್ನ ನಿಧನದಿ ನಷ್ಟ ಕನ್ನಡಕಪಾರ ನಿಜ
 ನಿನ್ನ ಜೀವಿತಗತಿಯು ನಷ್ಟವದಪಾರತನು.
 ಸಂಶಯವೆ ? ಪರಮಪದವನು ಪಡೆವ ಯಾತ್ರೆಯಲಿ
 ತನಿಗೊಳುವ ರಾಜಯೋಗಿಯು ನೀನು ಭೂಮಿಯಲಿ
 ತಿರುಗಿಬರೆ ಪೂರ್ಣಮೆಯ ನಿಚ್ಚನೆಲೆವನೆಯಾಗಿ
 ನಿಂದಿರುವೆ, ಮರಣಗ್ರಹಣವ ಕಳೆದು ನಿನ್ನೊಳದ
 ರಾಜತೇಜವ ಮತ್ತಿನಾಗಿಸೂತ ಹೊರಸೂಸೆ
 ಕನ್ನಡದ ಕಡಲತೆರೆ ತನ್ನ ದೊರೆಯನು ಕಂಡು
 ಉಕ್ಕೇರಿ ನಲಿದೀತು, ಕುಣಿಕುಣಿದು ತಣಿದೀತು.

ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ರೀ

(ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀಯವರನ್ನು ಕುರಿತು)

೧

" ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ರೀ ಕಣ್ಣಮರೆಯಾಯಿತೆಂದು
ನಾಡುನುಡಿ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನು ತನ್ನ ಸರನರದ
ನಾಳದಲಿ ನೆರೆತುಂಬಿ ತಪದ ಗವಿಯಿಂದಿದ್ದು
ತನ್ನ ದುಃಖವ ತುಳಿದು, ಹೆರರ ತುಳಿತಕೆ ಸಿಕ್ಕು
ಹುಡಿಯಾದ ನಾಡಿಗರ ಕೆಚ್ಚನೆಚ್ಚರಿಸಲಿಕೆ
ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟವ ಹಿಡಿದತ್ತಿ ಹಾಡುತ್ತ
ತಾಯಿ ನೋಟವ ಕಂಡು ಏಳೆಂದು ಬಾಳೆಂದು
ಹುರಿಗೊಂಡು ಕರೆಯುತ್ತ ಹಗಲೆಯೊಡನೆ ಹೋರುತ್ತ
ನಿರೀವಿಂಚಿ ಹಿರಿಮೊಳಗಿ ಮಳೆಗರೆದು ತಂಪೆರೆದ
ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ರೀ ಕಣ್ಣಮರೆಯಾಯಿತೆಂದು "

೨

" ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ರೀ ಕಣ್ಣಮರೆಯಾಯಿತೆಂದು ?
ತಿಳಿಯದೇ ಇದು ನಿನಗೆ ಹೊರಗಣ್ಣು ಸತ್ಯವೆಂದು ?
ನಾಡಿನೆಡೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಹಮ್ಮುಸೊಮ್ಮನು ನೀಡಿ
ಒಂದೆ ತಾಯಿಯ ನಿಚ್ಚನೋಟವನು ಕೊರೆಕೊರೆದು
ಇದಕಾಗಿ ಮಡಿಯುಂನು ಇದಕಾಗಿ ಮಡಿಯುವೆನು
ಎಂಬ ಕನಸನು ನಿಲಿಸಿ ಸಂಕಲ್ಪವನು ಬಲಿಸಿ
ಪ್ರಭೆಯೊಂದೆ ಶತಕೋಟಿ ಚಿಕ್ಕೆಯಲಿ ಚೆದರಿದೊಲು
ನೂರಾರು ಕಿಡಿಯಾಗಿ ನಾಡಿನಲಿ ಆವತರಿಸಿ
ತಾ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿಹುದು ತನ್ನ ಕೃತಿ ನೋಡಲೆಂದು.
ಕನ್ನಡದ ವೀರಶ್ರೀ ಕಣ್ಣಮರೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ! "

ಸಾಲದು

ಸಾಲದು ಸಾಲದು ಸುಲಭದ ಕಾಣಿಕೆ
ಕಾಲವು ಬಂದಿದೆ ಸತ್ಯಸರೀಕ್ಷಣಕೆ
ಶತಶತಮಾನದ ಬಿಗುವಿನ ಸಂಕಲೆ
ಗತಿಸುವುದೇ ತುಸುಮಾತ್ರದ ತಿಣುಕಿನಲೆ ?
ನಾಡಿಗೆ ನಾಡೇ ತನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿ
ನರನರಸ್ತೋಮವು ಕೆಚ್ಚನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ
ಒಂದೇ ಕನಸಿನ ಒಂದೇ ಮನಸಿನ
ಕೂಟದ ಬಲದಿಂದಲಾಗುವೆ ಬಂಧನ
ಸಿದ್ಧಿಯುತ ಕಳಚದೆ ? ಬಿಡುಗಡೆ ತಾರದೆ ?
ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೀಜವನೂರದೆ ?
ಸೆರೆಮನೆಯೆಂಬುದನರಮನೆಯಾಗಿಸಿ
ಬಹುವಿಧ ಹಿಂಸೆಗೆ ಮೈಮನ ತೂಗಿಸಿ
ಹರಣವ ಬಿಡುವಿಗೆ ಮುಡಿಸೆಂದೊರೆಯುತ
ಮರಣವ ಕರುಣೆಯ ಕರೆಯೊಂದೊಲಿಯುತ
ತ್ಯಾಗದ ಯಾಗದಿ ತನ್ನೆಲ್ಲವನು
ಹೋಮಿಸಬಲ್ಲನೆ ಧನ್ಯನು ಧೀರನು.
ಇಂದಿನ ಯಾತನೆ ಹಿರಿದಹುದಾದರು
ಬರಲಿಹ ಭವಣಿಗೆ ಅದು ಯಾವಿದಿರು ?
ಹಿಮವತಾ ಪರ್ವತ ನಡುಗಿಸಿ ತಾವು
ಶೋಕದ ಒರಲಿಕೆ ಗದುಗಮಿಸ್ಯಾವು
ನದಿಗಳ ನೆರೆಯನು ಬರಿಸುತ ದಿನವು
ನೆತ್ತರ ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಹರಿದಾವು
ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೇಳಲು ಬಾರದ
ನಿರ್ಗುಣ ಕೋಸದ ಮಾನವ ತಾಪದ

ಉರಿಯುರಿಹತ್ತುತ ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚುತ
 ನನ್ಮಯ ಧೈರ್ಯವ ಚಾಗವ ಕೆಣಕುತ
 ಬರುವುದು ನಿಶ್ಚಯ, ಬೆದರುವುದೇಕೆ ?
 ಯಾವುದೂ ಶಕುತಿಯು—ಸಂಶಯವೇಕೆ ?—
 ಇಂದಿನ ನಾನಾದುಃಖದ ಭಾರವ
 ತಂದಿದೆ ಮಾಡಲು ಧೈರ್ಯದ ಮೇರುವ
 ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕುದಿನಾವಗೆಯಲಿ
 ನಿಧನಿಧಿ ತಾಸವ ತಾಳುತ ನಗೆಯಲಿ
 ಹಣ್ಣುತ ಬಲಿಯುತ ಹುಟ್ಟಿತಲಿಹನು
 ನನ್ಮಯ ಹೆಸೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುರುಷನು.

(' ಅನ್ನ ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು.)

ಸೆರೆಮನೆ

“ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಬಂದೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ
ಕೈಬೇಡಿಯೆಂಬ ‘ ವಸ್ತ್ರ ’ ಖಣಖಣಿಸಿ ತೂಗಿ
ಸಮವಸ್ತ್ರದಾಳುಗಳು ಹಿಂದೆಮುಂದಿರಲು
ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಾಡಿನರಸು ನಾ ನಡುವೆ ಇರಲು
ಮಾಡು ಇಲ್ಲದಿರೆ ಮಡಿಯೆಂಬ ನುಡಿಯ ಗುಡುಗು
ನಾಡಗುರುಮುಖದಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಪಡೆಯೆ ಬೆಡಗು
ಬಗೆಯ ಬಂಧನವ ತರಿದೊಗೆದು ನಾವು ಕ್ಷಣದಿ
ಮುಕ್ತಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಮುದದಿ
ಚಯವೆಲ್ಲ ದೂರ ಗಾಳಿಯಲಿ ತೂರಿ ಹಾರಿ
‘ ಹೊರಬಿಡೋಗು ’ ಎಂದು ಪರರಾಕೆಗೆ ಸಾರಿ
ಹೊಸತಿನುದಯಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಕೊಳೆ ತೊಳೆಯುವಂತೆ
ನವಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಪ್ರಳಯವಿಳೆ ತುಳಿಯುವಂತೆ
ಕಂಬಿಯನು ಕಿತ್ತಿ ನಿಲ್ಲನೆಯ ಬೂದಿಮಾಡಿ
ಗಾಡಿಗಳ ನೆಲಕೆ ಹೊರಳಿಸುತ ಆಟವಾಡಿ
ಹೊರಬಳದ ದಾಸ್ಯಚಿಹ್ನೆಗಳ ತೊಡೆದು ನಾವು
ಬಿಡುಗಡ್ಡೆರಾಗಿ ನಿಂದಿಹೆವು ಬರಲಿ ಸಾವು.
ಸೆರೆಮನೆಯು ಇದುವೆ ? ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮರುಳೆ ?
ಮುಕ್ತಭಾರತದ ವೀರರಾಸರಿಯ ನೆರಳೆ !
ಹೊರಗೆಂಥ ಭವಣಿ ಬರಗಾಲ ಮಸಣಿ ಮತ್ತೆ
ನೂರಾರುಗಸಣಿ ಜೀವಜೀವವನು ಸುತ್ತೆ
ಯಾರೊ ಹೇಳುವರು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಕ
ನೆಲೆಯೂರಿನಂತು ನನಸುತಿದೆ ಅಪ್ಪಲೋಕ
ತಾಯಿ ಬಾಣತಿಗೆ ಕ್ಷಯವಂತೆ ಅಕಟ ತಂದೆ
ಸಾವು ಹಾಸಿನಲಿ ತಾನೊರಗಿ ಜನದ ಮುಂದೆ

ನನ್ನ ಶಪಿಸುವನು ಬಾ ಎಂದು ಬರಿದೆ ಕೂಗಿ
ತಮ್ಮದಿರು ತಿರಿಯುತಿಹರು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ
ಗೋಳಾಟಕಣೆಯೆ ? ಮನೆಯೆದ್ದು ಕರೆಯುತಿಹುದು
ನಾಡಕರೆ ಅದಕು ಹಿರಿದಾಗಿ ವೊರೆಯುತಿಹುದು.
ಭಾರತದ ತಾಯಿ ! ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹೋಮದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲವನು ನೀಡಿ ನಿಂದಿಹೆವು ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ
ಹೋಮದುರಿಯಿಂದ ನೀನೆದ್ದು ವೊಗವ ತೋರಿ
ಹರಸೇಳು ತಾಯಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೋಟವೂರಿ. ”

(' ಅನ್ನ ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು.)

ಅನ್ನ

‘ ಅನ್ನ ! ಅನ್ನ ! ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನ !

ಕೊಡದಿರೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಸಾವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಅನ್ನ !

ನಮಗಿಲ್ಲದೆ ನೀವುಣ್ಣುವ ತುತ್ತ

ನಮ್ಮಯ ವಿಸದುಸಿನ ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಹುತ್ತ ! ’

೧

ಕೇಳುವ ಕಿವಿಗೇ ಕೇಳುವುದಿಂತು

ಬರಿಯೊಡಲಿನ ನಡೆಹಣಗಳ ರೋಮರೋಮಗಳ ಮಾತು

ಕೇಳದ ಕಿವುಡರು ದೇವರೆ ಇದ್ದರು

ಬಡವರ ಪಾಲಿಗೆ ಕಮರಿದ ಕರುಳಿನ ಕಾಳರಕ್ಕಸರು.

೨

ಅಯ್ಯೋ ವಿಗಡವೆ ! ಎಲ್ಲಾ ಜೀವವು

ಒಂದೇ ಆತ್ಮನ ನೆಲೆಮನೆಯಿಂದೇ ಸಾರಿದ ಜೀವವು

ತಿನಲಿಲ್ಲದೆ ಸಾವರ ತಾ ನೋಡುತ್ತ

ತನ್ನವ ನಲಿಯುವ ನಾಣಿಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ ನಿರುತ್ತ.

೩

‘ ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವ್ ಬದುಕಿದರಾಯ್ತು

ಹೆರವರು ಇದ್ದರೆ ಇರಲಿ ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಹೋಯ್ತು ’

ಇದುವೇ ಇಂದಿನ ಜೀವನ ದರ್ಶನ

ತಂದಿದೆ ನಮ್ಮಯ ಜನತೆಗೆ ಮರಣದ ಭೀಕರ ದರುಶನ !

೪

ಅನ್ನದ ಕೊರತೆಯೆ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ ?

ಹೃದಯದ ಒರತೆಯು ಒಸರದೆ ಇರುವುದೆ ನಾಡಿಗೆ ಮಾರಣ.

ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹಾಳಿಗೆ ಇರುವುದು ಅನ್ನ,

ಮಡಿವರ ಒಡಲಿನ ಕಿಚ್ಚನು ಅರಿಸೆ ಏನಿದೆ ಬನ್ನ !

೫

ಉಳ್ಳವನಿಗೆ ತಿನಲಿಲ್ಲಾ ಬೇಕು

ಇಂದಿಗೆ ನಾಳಿಗೆ ಮುಂದಿಗೆ ಮೋಜಿಗೆ ಕೂಡಿಡಬೇಕು !

ಉಳಿದವರಿಗೆ ಏನಾದರೆ ಏನು ?

ಅವರದು ಕರ್ಮ ! ಸಿಗುವುದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸವಿಜೇನು ?

೬

ಹಿಮನತ್ ಪರ್ವತದೆಲ್ಲಾ ಮಲೆಗಳೆ

ಅನ್ನದ ರಾಶಿಯೆ ಆಗಿಂಪೆ ನಮ್ಮನು ಇದಿರಿಸೆ ಈಗಳೆ

ಹೊಟ್ಟೆಯು ಬಿರಿತು ಸತ್ತರು ಸರಿಯೇ

ಎಲ್ಲಾ ನಮಗೇ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ತಿನಲಿಲ್ಲವೆ ಸರಿಯೇ ?

೭

ಬಡವರ ಹರಣದ ಲೂಟಿಯ ಮೂಡಿ

ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯ ಕುಬೇರರು ತಂದನ್ನವ ಮಾರಾಡಿ-

ಹೆಣಗಳ ಬಣವೆಯ ರಂಗದ ಮೇಲೆ

ಹಣಗಳ ಕುಣಿತವ ಮೂಡಿಸಿ ಮಲೆವರು ತನ್ನಮನ ಸೋಲೆ. ೮

ಹಸಿವರ ಗೇಣೂಡಲಿನ ವಾಮನನು

ಸೊಕ್ಕೇರಿದ ಬಲಿರಾಜರ ತಲೆಮೆಟ್ಟಿಲು ಹೊರಟಿಹನು

ಮೂಲೋಕವ ಮೂರಡಿಯಲಿ ನುಂಗಿ

ಅನ್ನವ ಕೊಡದರೆ ಪ್ರಾಣದ ಬಲಿಯನು ಕೊಳ್ಳನು ಹೊಂಗಿ. ೯

ಅನ್ನವ ಪೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಿ

ಅದಕಿಂತಲು ಜನ ಹೃದಯದ ಮುಗಿಲನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದು ಹಿರಿ

ನಾಡಿನ ಬಿಡುಗಡೆ ಬಂದರೆ ಮುಗಿಯದು

ಹೃದಯದ ಸಿರೆಮನೆ ಬೇಡಿಯ ಕಳಚಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ನೆಗೆವುದು. ೧೦

ಅನ್ನ ! ಅನ್ನ ! ಹೃದಯದ ಅನ್ನ !

ಬೇಕಿಹುದಿಂದು ನಾಡಿನ ಬಾಳಿಗೆ ಗೈಯಲು ಚೆನ್ನ

ಮಾಡುವುದಿದಕೇ ಹಗಲಿರುಳೂ ತನ್ನ

ದೇಹವ ತೆಯ್ತು ಎದೆಯನು ಕುದಿಸಿ ಮರಣಕೆ ಅನ್ನ !

೧೧

(' ಅನ್ನ ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು.)

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ

ಹಿಂದೀಯರು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ
ಈ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ತಾಯ್ತಂದೆ
ಹಿಂದೆಂದೂ ತಲೆದೋರದ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯವು ಇದೆ ನಮ್ಮದೆ || ಪ ||

ಬೇರೆಯೆ ಎಂಬುದ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರುತ
ಒಂದರ ತರತರವೆಂದೇ ಸಾರುತ
ಬಾಳರೆ ಬಾಂಧವ್ಯವು ನಾವಾಗಿಯೆ, ಮಿಗಿಲೇ ಮುಗಿಲಮ ನಮ್ಮಿಂದೆ?
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೧

ಮೂರೆಡೆ ನೀರಿನ ಕಂದಕವಿಸಿ
ಮೇಗಡೆ ಮಲೆಗಳ ಕೊತ್ತಳ ಸಿಲಿಸಿ
ಪ್ರಕೃತಿಯು ನೀಡಿದೆ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುವ ನೆಲದಗಲವ ನಮಗಿಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೨

ಬೇಡಿದ ಬೆಳೆಯನು ಹಸುರಿನ ಕಳೆಯನು
ಚಿನ್ನದ ಅದುರನು ಖನಿಜದ ಕಣೆಯನು
ಸೊಗದಲಿ ಬಾಳಿರಿ ಎಂದೊರೆಯುತ ನಿರಿಸಿದೆ ನಮ್ಮದಿರಲಿ ತಂದೆ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೩

ಹೊರದಾಳಿಗೆ ಕದ ತೆರೆಯುತ ಕರೆದೆವು
ಹೋರಿದೆವೆಮ್ಮೊಳು ನಾಣನು ತೊರೆದೆವು
ಹೆರವರ ಅಳಿಕೆಗೊಲೆಯುತ ನಾಡನು ಗೈದೆವು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೪

ಜಗದೆಲ್ಲಾ ಜನಜಾತ್ರೆಯ ನೆರೆಸಿ
ಮತಸಂಘದ ಮೇಲಾಟವ ಮೆರೆಸಿ
ಕಲಿತಾ ತಾಳ್ಮೆಯ ತುಳಿಯುತ ನಿಂದೆವು ಬಂಧುಗಳನು ನಾವಾಕೊಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೫

ಮುಗಿಲೆತ್ತರಕೇರಿದ ಮಾವುರುಷರ
ಪಡೆದವು, ಸಾತಾಳದಿ ಬಿದ್ದಿರುವರ
ಮೇಲೇಳಿಸಲಾಗದೆ ನಾನಾ ಬದುಕನು ನರಕವ ಮಾಡಿದೆವಿಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೬

ಹೋಗಲಿ ಹಳಕತೆ ಮರವಿನ ಕೊಳ್ಳಕೆ
ಸಾಗಲಿ ಬಾಳುವೆ ಹೊಸ ನಿರ್ಮಾಣಕೆ
ನಾಡಿನ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಲ್ಲರ ಏಕೆಗೆ ಇದೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ಮುಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೭

ಹಲಶತಮಾನದಿ ಬಲಿದಿಹ ಬೇನೆಯ
ಕಳೆಯಲು ತ್ಯಾಗದ ತಾಳ್ಮೆಯ ಸೋನೆಯ
ಸುರಿಸಲು ಕಿರಿಸುನ ಸೆರೆಯನು ಹರಿದೇಳುವ ಹಿರಿಹಿರಿತನದಿಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೮

ಎಲ್ಲಾ ಮತವೆಲ್ಲಾ ನುಡಿಗಡಣವು
ಸಲ್ಲುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿ ನಿಲೆ ತಾವು
ಎಲ್ಲರ ನಲುಮೆಯೆ ಎಲ್ಲರ ನಂಬೇ ನಮ್ಮಯ ಮಂತ್ರವು ಒಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೯

ಮಾನವ್ಯದ ಮಾಸಾಧನೆ ನಡೆದಿದೆ
ಸಂಮೇಳದ ಗೀತವು ಸವಿಸಡೆದಿದೆ
ನಮ್ಮಯ ನಾಡಿನ ವಿಧವಿಧ ಸ್ವರಗಳ ಸಮರಸ ಗಾಯನದಿಂದೇ
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ೧೦

(' ಅನ್ನ ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು)

ಅನ್ಯತಸಮಯ

(೧೯೪೭ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನವನ್ನು ನೆನೆದು ಬರೆದುದು.)

ಎಂದಿಗೋ ಏಸೋ ಜನ ಕನವರಿಸಿದ ಅನ್ಯತ ಸಮಯವು
ಇಂದಿಗೆ ಬಂದಿತು ಬಂದಿತು ಓಹೋ ಬದುಕಿದು ಸಫಲವು !
ಪರರಾಳಿಕೆಯಾ ಬಿಗಿಬಿಗಿದಾ ಸಂಕೋಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ
ತಟ್ಟತಟ್ಟಹರಿದವು ಗಾಳಿಯು ಹೇಳುವದಿದೆ ಇದೆ ಸೊಲ್ಲಾ
ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು ನಮ್ಮಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಭಾರತ ದೇಶವು !
ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಾವು ! ಎಂತಹ ಸಂತಸವು !
ಹೆರರ ಗುಲಾಮರು ಹೇಡಿಗಳೆನ್ನಿ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಶಾಸನ
ಮುಗಿಯಿತು ಇಂದೇ ಮೊದಲಾಯಿತು ಬಿಡುಗಡೆಯಾ ಶಾಸನ
ಇನ್ನಿಕೊ ನಾವೇ ನಮ್ಮಯ ನಾಡನು ನಾಕವ ನರಕವ
ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರು ನೇತರು ಎಂದರಿವುದು ಗೆಲುವ
ಗೆಲವಿನ ಜೊತೆ ಸೋಲೊಂದಿದೆ, ಹರುಷದೊಡನೆ ಹಿರಿನೋವು
ಒಡೆಯಿತು ಹೋಳಾಯಿತು ದೇಶವು, ಕಂಡಿತು ಕೊಲೆಸಾವು.
ಎಲ್ಲೆಡೆ ವಿಜಯದ ಡಂಗುರ ಸಾರಿತು ಭೇದದ ನೀತಿಯು
ಆಳ್ವರು ಮೊರಟರು ಉಳಿಯಿತು ಅವರಾ ಆಳಿಕೆ ರೀತಿಯು.
ಹೆರವರ ಹಳಿಯುವುದೇತಕೆ ? ಇಂದಿನ ಈ ಹಣೆಬರೆಹದಲಿ
ಈ ನಾಡಿನ ಶತಶತಕದ ಚರಿತೆಯು ಬರೆದಿದೆ ಧಾಳದಲಿ
ಇನ್ನಾದರು ಏನಾಯಿತು ? ಎಲ್ಲರ ನಲಮೆಯ ನೋಂಪಿಯದು
ನಮ್ಮಲಿ ನೆಲಸಲು ಮೊರೆತುದು ಉಳಿವುದು, ಉಳಿದುದು ಮೊರೆಯುವುದು,
ನಾಡಿಗೆತನವನು ದಿನವೂ ನಾವ್ ನಡೆನುಡಿಯಲಿ ತೋರಲು
ಒಪ್ಪಿದಿಹ ನಾಡೂ ಒಂದಾದೀತೊಲವಿನ ಬಲಸಾರಲು
ಸ್ವತಂತ್ರರಾದರು ನಮ್ಮಾದರ್ಶಕೆ ನಾವ್ ಪರತಂತ್ರರು
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿಯು ಈ ಹೊಸ ಪರತಂತ್ರದ ಉಸಿರು.

ನೆನಕೆ

ನಿಮ್ಮಯ ಪದಕೆ ಎದೆದುಂಬಿದ ನೆನಕೆ !
ಹಿಂದಿನಿಂದಿನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೀರರೆ || ಪ ||

ಮೊದಲೆದ್ದಿಹ ಬಂಡಾಯದ ಬಂಟೆರೆ
ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಳಿಯನ್ನಾದಿದ ಯೋಧರೆ
ಸ್ವರಾಜ್ಯಮಂತ್ರವ ಸಾರಿದ ತಿಲಕರೆ
ನಿರ್ಭಯ ತ್ಯಾಗದ ಯಾಗದಿ ಮುಡಿಸಿದರೆ.

೧

ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಯ ದರ್ಶನಬಲದಲಿ
ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದಿಹ ಪ್ರಾಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮರೆ
ಅರ್ಜುನದ ಸೈನ್ಯದ ಅಡುಭುತ ಸಾಸದಿ
ಹಗೆಯನು ನಡುಗಿಸಿ ಗುಡುಗದ ಸುಭಾಷರೆ.

೨

ಸೆರೆಯಲಿ ಕೊಳೆಯುತ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಎರಿ
ಹರಣವ ಹುಲ್ಲೆನೆ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ
ನಮ್ಮಯ ಉಡಿಯಲಿ ನಾಡನು ನೀಡುತ
ನೆನಹಿನ ಚಿರಮಂದಿರದಲಿ ನಿಂದವರೆ.

೩

ಭಾರತಮುಕ್ತಿಯ ಸಮರದಿ ಧುಮುಕಿದ
ಕನ್ನಡ ಕುಲದಾ ಹಿರಿಯರೆ ಕಿರಿಯರೆ
ನಿಮ್ಮಯ ಸೇವೆಯು ಸಾಸವು ಮರಣವು
ಕಣ್ಣೆರೆಯುವ ಹೊಸ ನಾಡಿಗೆ ಸ್ಫುರಣವು.

೪

ನಮನ

ನನುನವ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮಯ ಭಜಕೆ ।
ಮೂರ್ತತೇಜಕೆ ।
ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ನವಸಂಕೇತಕೆ ॥ ಪ ॥

ಪರಕೀಯರು ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಿಯೆ
ರತರತಮಾನದಿ ಬಿಗಿದ ಪಾಶವನು
ತರಿದೊಗೆದು ತಾನೆತಾನಾಗಿ ಮೆರೆವ
ನಾಡಬಲದ ಚಲದ್ದೇದ ಕುರುಹಿಗೆ. ೧

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಜನಮನಗಣನನು
ತನ್ನಡಿಯಲಿ ಬಂದಾಗಲು ಕರೆಯಬತ
ನೆಲದಲಿ ನೆಲಸಿಯು ಮುಗಿಲಲಿ ಮೀರುವ
ಮೂವಣ್ಣದ ನೋಬಗಿನ ಆಗರಕೆ ೨

ಸ್ವತ್ತದ ರಕ್ಷಣೆ ತತ್ವದ ಚಿಂತನೆ
ಸಹಸೆಯ ಸಮರಸಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆ
ಎಂಬುವ ನಾಡಿನ ನಾಡಿಯ ಮಿಡಿತವ
ಸಾರುವ ಧರ್ಮದ ಚಕ್ರದ ಚರಣಕೆ. ೩

ನವಯುಗದ ರವಿ

(೨೬ ಜನವರಿ ೧೯೫೦ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ದಿನದ
ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನೆನೆದು ಬರೆದುದು)

ನವಯುಗದ ರವಿಯೆಂದು ಮೂಡಣದಿ ಮೂಡುತಿಹನು
ಮುಲಗಿರುವ ಜನಮನದ ಕತ್ತಲೆಯ ದೂಡುತಿಹನು.
ಜಿಮ್ಮತ್ತಿದೆ ದಿಸೆದಿಸಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಚೆಲುವಿಕೆ
ಜಾರುತಿದೆ ಕಾರಿರುಳ ಕುರುಡು ಕಿರುಮನದ ಕೊಳಕು.
ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿದೆವು ಯುಗಯುಗದಿ ಜಪಿಸಿದೆವು
ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮಲೋಕಯಾತನೆಯ ಸಹಿಸಿದೆವು
ಹೆರವರಡಿಫೂಕೆಯಲಿ ಹುಳವಾಗಿ ಹೊರಳಿದೆವು
ಸಿಡಿಲಾಗಿ ಸಿಡಿಬಿದ್ದು ಸಂಗರಕೆ ತೆರಳಿದೆವು
ವೀರಧೀರರ ಬೀವರಸಹುಂಡಿ ಹೊರಬೆಗಿದು
ಕೆನ್ನೀರ ಕಣ್ಣೀರ ಧಾರೆಯನು ಎರೆಬೆರೆದು
ಕೂದಿದೆವು ಕೂದಿಕೂದಿದು ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಾಕಕ್ಕಾಗಿ
ಇಂದಿನೀ ಅಪ್ಪುತಯೋಗವ ಸುಧೆಯ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ.

ಮೂಡಿತೀ ರವಿ ಹಿಂದೆ ಮೂಡಿಯೆದೆಯ ಗವಿಯಲ್ಲಿ
' ಏಳಿ ಮೇಳಿ ' ಎನೆ ಅಬ್ಬರಿದ ಕವಿಯಲ್ಲಿ
ಇವರ ಬೆಳಕಿನ ಬೀಸು-ಕಿರಣ ತಬ್ಬಿತು ತಣು
ಬರಿಯ ಭಾರತವೇಕೆ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಸಾರಿ.
ಬಾಳ ಬೆಳಗಿದರಿವರ ಮಿಡನೋಟ ನೆರಳನಲಿ
ಅರಸುಗಳು ತವನಿಗಳು ಸಮರಸದ ತಿರುಳನಲಿ.
ಜನಜನದ ದಿನದಿನದ ಬದ-ಕಿನಲಿ ನೆರೆಬೆರೆತು
ಮಿಣುಕಿತಿದು ತರತರದ ದೀಪವಾಗಿಂಗೆ ನಿಂತು.
ಸೆರೆಯಂಧಕಾರದಲಿ ಮರೆಯಾದ ತೆರನಾಗಿ

ಮರಳಿ ಮೂಡಿಕುದೀಗ ನವಯುಗದ ಕಳೆಮಾಗಿ
ಕಾಲದೆಲ್ಲೆಯದೆಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಈ ರವಿಚೋರಿ
ಕರೆವ ಜೀವದಿ ಸುರಿವ ನವ ಸುಧಾರಸೀತಿ.
ಕಾಲಮಹಿಮೆಯ ಬಲದಿ ಮುಕ್ತಭಾರತದಲ್ಲಿ
ಒಳಹೊರಗು ಸೂಸುತಿದೆ ಬೆಳಕುಬೀಜವ ಚೆಲ್ಲಿ
ಒಳಗೆ ಕಾಣದ ಬೆಳಗು ಒಲವುನಲಿವುಗಳಾಗಿ
ಹೊರಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹೊಳೆ-ಹೊಳೆಯುವಾ ಹರಳಾಗಿ
ದೊರೆತಿಹುದು ತನನಿಧಿಯು ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯ ಹರವು
ದಿವ್ಯಜೀವನಕಾಗಿ ದೈವಸತ್ತಿಹ ವರವು.

∴

∴

∴

ಮುಸುಕಿಹವು ಈ ರವಿಯ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ತವೀರಗಳು
ಬೀಸುತಿನೆ ಬಿರುಸಾಗಿ ಕಿಡುಗಾಲಗಾಳಿಗಳು.
ದೊರೆತ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಳಿದು ಪಡೆದ ಹರಳನ್ನು ತುಳಿದು
ವರವ ರಾಸವಗೈದು ನಾವಿಹೆವು ತಿಳಿವು ಅಳಿದು.
ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದ ಪರತತ್ವದಂತೆ
ಬಿಡುಗಡೆಯು ಸಿಂದಿರಲು ಬೆಡಗಿನಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂತೆ
ಭಸ್ಮಾಸುರನ ತೆರದಿ ಕುಣಿ-ಕುಣಿದು ಮರುಳಾಗಿ
ನಮ್ಮನಾವೇ ನಾಶಗೊಳಿಸುವೆವು ಭಸ್ಮವಾಗಿ.
ಭಯವೇಕೆ ? ಕಾಣುತಿದೆ ಎಚ್ಚರದ ಕೈಯೊಂದು,
ನವಯುಗದ ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡುತಿಹ ಕೈಯೊಂದು.
ಒಂದೊಂದು ಜೀವನವು ಇದನರಿತು ಬಾಳಿದಂತೆ
ಬೆಳಗುವನ್ನು ರವಿ ಕವಿದ ಮೋಡಗಳ ತೂಳಿದಂತೆ.

ಮಾನವದೇವ

(ಮುಕ್ತಾಂಕದಲ್ಲಿ)

೧

ಈ ಯುಗದ ಹಾಳು ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಮೋಹನದೀಪಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿನ ಕೀರ್ತಿಯಾಗಿ
ದೇವಮಾನವನಿಳಿದು ಬಂದು ಬೆಳಗಿದ—
ಮಾನವದೇವನಾಗಿ ಇಂದು ತೆರಳಿದ.
ಏನವನ ಚರಿತೆಯ ಹರವು ! ಪಡೆಸಿನ ಬಿರುದು !
ಎಲ್ಲರಂತೆ ಮಾನವನಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮೇಲಾಗಿ
ಜೀವನದ ಜಂಜಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಾಗಿ ಮುನಿಯಾಗಿ
ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ರತ-ರತಮಾನದ
ನಿಜಮಾನವನ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿದ,
ಪವಾಡಗಳ ಮೆರೆಯದ ಯುಗಪುರುಷನಾಗಿ
ಬಾಳದ ಚಣಚಣವನೂ ಪವಾಡವೆನಿಸಿದ.
ದ್ವಾರಕೆಯ ಬಳಿಯ ಮೂಡಣ ಮುನ್ನೀರ
ತೀರದೊಂದು ತಾಣದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವನು ತಾಳಿದನು
ನವಯುಗದ ಗೀತೆಯನು ಸಾರಿದ ಈ ಭಾರತದ ಸಾರಥಿ.
ಸಾಮಾನ್ಯ, ಅತಿಸಾಮಾನ್ಯ ಮಗುವಾಗಿ ಬೆಳೆದು
ಎಳಹರೆಯದಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಿಕೆಯ ಕೈಗೆ ಕಂಕಣಕಟ್ಟಿ,
ಎಲ್ಲರಂತೆ ಮೈಸುಖದ ಮೃಗಜಲವ ಬೆಂಬತ್ತಿ
ಹೊಸ ವಿದ್ಯೆಯನು ಕಲಿತು ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗೆ ತೊಳಲಿ
ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ನರಮನುಜನಾಗಿ ಬದುಕಿರಲು—
ಕಪ್ಪುಖಂಡದಲಿ ಬಿಳಿಜನದ ಕಣ್ಣುರುಡು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಕಂಜನವ ಕೀಳೆಣಿಸಿ ಕಾಲ್ಕೆಳಗೆ ತುಳಿವ ಮನುಜ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಕಡಲಿನಾಳದಿಂದಿದ್ದ ವೇದಪುರುಷನ ಹಾಗೆ

ಇವನಂತರಾಳದಲೊರಗಿದ ದೇವಮಾನವನಂದು ಜಾಗೃತನಾದ,
ಹೊರಬಂದ,

ಒಬ್ಬನಾದರು ಸರಿ ಹೊರಟಿರುವನು ತಿಳಿಗೇಡಿತನದೊಡನೆ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ,
ತಮದ ವೈರಿಯನು ಸತ್ತದ್ದನ್ನಿಂದ ಗೆಲ್ಲಲಿಕೆ
ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಹೊಸ ಚಕ್ರವನು ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ನಾಡಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದ,
ಬಂಧನದಿ ಬಳಲುವ ಬಡತನದಿ ನರಳುವ ಬಂಧುಗಳ ಕಂಡು ನೋಂದ. ಬಿಂದು,
ಅವರೆ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನದೆಲ್ಲವು ಅವರದಾಗಿ

ತಾದಾತ್ಮ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಹಾತ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂದ.

ಎಲ್ಲ ಬೇನೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆ ಮದ್ದು,

ಶಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವ ಗೆದ್ದು ತೋರುವೆನೆಂದು ಸಾರಿದ.

ನಾಡಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗೂ ಸುಚರಿಸಿ ತನ್ನ ದೀಪ-ಮಂತ್ರವ ತೂರಿದ.

ಹೀಯಾಳಿಸಿತು ತಿಳಿವಳ್ಳರೆಂದು ಸೊರಹುವ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಜನ.

ಅಳರಸರ.ತೆರವಾಯಿ ಅಟ್ಟಿಹಾಸದ ಅಟ್ಟಿವನು ರಚಿಸಿ ಕುಣಿದಾಡಿತು.

ತೋವುಗುಂಡುಗಳ ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹಗಳ ಕೆಮ್ಮೊಗದ ಸೈನಿಕರ ಬಲವು,

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ,

ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ಈ ತೆಳುವೈಯ ಮುಲುಬಲದ ಮರುಳನೆಲ್ಲಿ !

ಹುಲುಬಲ ! ಅದನೆ ತೋರಿದನೀತ

ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಭಂಜನ ಸಮಾನವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ.

ಮದ್ದಾನೆಯಂತೆ ತೊತ್ತಳದುದು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿ

ತಾನೆ ಮೇಲೆಂದು ಮೆರೆಯುವ ಮಾದರ್ಪಕ್ಕೆ

ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯ ಬಲದ ಮೇಲ್ಪ್ರಿಯನು ತೋರಿಸಿದ.

ನೈಲಿಕೆ ಬಿದ್ದು ಹುಡಿಯಲಿ ಹೊರಳಿದ ಆ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ

ತನ್ನೊಳದ ತೇಜವು ಚಿಮ್ಮಿ ನೇಟಾಗಿ ನೆಡೆದು ನಿಂತು

ಹಸಿರುಹರೆಯವನು ಸೂಸಿ ಸಾವಿಗೆ ನಗುವ ನಗಿಹೂವನರಳಿಸಿ

ಮೆಣಿಯದಾತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತುಳಿದಂತೆ ಕಳೆಗೊಂಡು

ಮದ್ದಾನೆಯನು ಸೋಲಿಸಿತು, ಅದರ ಮನಕರಗಿಸಿತು,

ಹೊಸಯುಗದ ಅದ್ಭುತಗಳನು ಮೆರೆಯಿಸಿತು.

ಹುಲುಮಾನವಗೆ ಬೆಲೆ ತಂದು, ಹುಲ್ಲು ಸಹದೇವನಿಲ್ಲದೆ ಅಲುಗದು ಎಂದು
ಹುಲ್ಲಿನಲಿ ಮನುಜನಲಿ ನಿಂತ ಪರಮತತ್ತ್ವದ ದರ್ಶನದಿ
ಸಕಲಮಾನವ್ಯದ ಅಕ್ಕರೆಯೆ ಜೀವದುಸಿರಾಗಿ
ಕೀಳು ಮೇಲೆಂಬ ಕೊಳೆಯ ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ಸೇವೆಯಲಿ ಜೀವ ತೇಯುತ್ತ
ಮಾನವತೆಯ ಮಾನಸ್ತಂಭವಾದ ಮೋಹನದಾಸ !
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬವರಗಳ ಕಾಲಕಾಲಕೆ ಹೂಡಿ
ಜನಜಂಗುಳಿಯ ತನ್ನ ನೆರಳಂತೆ ನಡಸಿ
ತ್ಯಾಗವನು ಧೈರ್ಯವನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನು ತುಂಬಿ
ನೋಲಿನಲಿ ಕುಗ್ಗದೆಯೆ ತನ್ನ ತತ್ತ್ವವನು ನಂಬಿ ಮುನ್ನಡೆದ.
ಒಲಿದು ಬಂದಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇವಿ ರಕ್ತರಂಜಿತಳಾಗಿ. ದುಃಖಭಂಜಿತಳಾಗಿ.
ಕಳವಳದಿ ಕೂಗಿದನು, ಕೈಮುಗಿದು ಬಾಗಿದನು,
ಆದರವನ ಬೋಧೆಯನು ಮಸಣಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಎದೆತಟ್ಟಿ
ಹಗೆಯ ದುರಿ ಹತ್ತುಕಡೆ ನಾಲಗೆಯ ಬಾಚಿ
ರಕ್ತಸತನದಿ ನಿಂತು ಪುರಾಣ-ಕಥೆಗಳನು.
ಒಡೆದು ಹೋದ ನಾಡಿನ ಸಿಡಿದು ಹಾಳಾದ ಹೃದಯಗಳ,
ಸುಟ್ಟ ಮನೆ, ಬಿದ್ದ ಹೆಣಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಬಿಡುಗಡೆ ತನ್ನ ಸಂಭ್ರಮ ಗೀತವನು ಹಾಡಿಕೊಂಡಿತು :
ಸಿದ್ಧಿಯ ಸುಖ, ನೋಲಿನ ದುಃಖ ಎರಡನೂ ತೋಡಿಕೊಂಡಿತು.

೨

ಗಾಂಧಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಭಾರತಮಾತ್ಮಾ !
ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ! ಕರ್ಮಭೂಮಿಯ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !
ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎತ್ತರವನರಿತರಿತು
ನಿನ್ನ ನಡೆ-ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತರಿಸಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿರಿಸಿ
ಸಾರುವ ಕಾಯಕದವನಾಗಿ ಬಂದ ಕಾರಣಕ !
ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರೇಮ-ಸಹನೆಗಳ ಮಂತ್ರವಿದು
ಯುಗ ಯುಗದ ಜಾಣ್ಮೆಯನು ದಿನದಿನದ ಬಾಳಿನಲಿ

ಚಲದಿಂದ ಒಲವಿಂದ ಮೂಡಿಸಬಂದ ಸಾಹಸಿಗ !
 ಸರ್ವೋದಯದ ಸರ್ವಂಕಷ ಸಮಾಜದರ್ಶನದಿ
 ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಜ್ಯವ ನೆಲಿಸ ಬಯಸಿ
 ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿ ಮುಗಿಲನ್ನು ಮುದ್ದಿಡಲು
 ವೀಳ್ಯವೆತ್ತಿದ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರದ ಮಹಾವೀರ !
 ಕೊನೆವರೆಗೂ ಮಾನವನಾಗಿಯೆ ಉಳಿದು
 ಮಾನವತೆಯ ತಿರುಳಾದ ದಿವ್ಯತೆಗೆ ಕೃಪಾಜಿದ ಮಹಾಮಹಿಮ !
 ನಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಮತ್ತಕ್ಕೆ ಗೆಲವಾಯಿತು, ನಿನ್ನ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಗೆಲವಾಯಿತೇ ?
 ನಿನ್ನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಜನ ಏರಿತೇ ಆದರ್ಶದಾಗಸದಿ ?
 ಕಾಲದಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೀನಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ
 ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಟ್ಟು ಸಮರಸವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೇ ?
 ಎಂಬ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಹೊರೆಯೇರಿ ಕುಗ್ಗಿನಲಿ ಮನ ಕಂಗಿಡುವುದು,
 ' ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೊಗಳತು, ಕೈತುಂಬ ತೆಗಳತು ' ಎಂದು ಮುಮ್ಮಲ
 ಮರಗುವುದು.

ಜನಕ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ವಸಿಷ್ಠ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮೊದಲಾದ
 ರಾಜರ್ಷಿ-ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಜೀವಸೂರ್ಯರಲಿ ಬೆಳಗಿದ
 ಜ್ಯೋತಿಯನು ಎಲ್ಲ ಜೀವಜಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಸುವೆ-
 ನೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ತೋರಿಸುವೆ-
 ನೆಂಬ ನಿನ್ನಯ ಹಿರಿಯ ನೋಂಪಿ ಗೆಲುವಿನಲಿ ಸಫಲ, ಸೋಲಿನಲಿ ವಿಫಲ,
 ವಿಫಲವೆಂಬ ಸೋಲಿನ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಮೆರೆದುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಫಲ
 ಕಾಲ್ಪಿಗೆಯಬಾರದಂಥ ಸ್ವನಿರ್ಮಾಣ ನರಕದಲ್ಲಿಯೆ
 ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುವ ಮಾನವತೆ, ಭಾರತದ ಜನತೆ
 ನಿನ್ನ ನಸುಕಿನ ತಂಪು ಬೆಳಕಿನ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ
 ಕಣ್ಣಿರೆಯಿತಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಹೊರಳಾಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ;
 ನಿನ್ನಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಡೆದು ತೋರಿದರೂ
 ತಿರುತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಪಳಕಿನ ನೆಲೆಯ ಸೇರದಿರಲಿಲ್ಲ.
 ರಾಗ-ರ್ದೈವಗಳ ಸುಳ್ಳು-ವೋಸಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಸೋಗುಗಳ

ವಿಷಬೀಜ ನೂರು ವೀಳೆಗೆಯ ಮನುಜಹೃದಯದಿ ಬಿದ್ದು
ಮೊಳೆತು ಮರವಾಗಿ ನಡೆನುಡಿಯ ಹೂವಿನಲಿ
ಕೊಳೆನಾತ ಸೂಸುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳು ಕೊಳೆತಿರಲು
ಹೊರದೊಗಟೆಯ ಸಭೃತೆ, ಒಳದಿರುಳಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಂದುತಿಹವು
ಕಮರುತಿಹವು.

ನಿನ್ನ ತಿಳಿವಿನೆತ್ತರ, ಸರಳತೆ, ಸಾತ್ವಿಕತೆ ಹಿಂಗೈಮೆ ಗೈದರೂ
ಸಾಲವೀ ಕೊಳೆಯ ತಿದ್ದಲು ಎಂದು ಸಾರುವುದು ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಕಥೆ.
ಸತ್ಯವೇ ದೇವರೆಂದೆ, ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಈ ದೇವರನ್ನೊಲಿಸುವ ಮಂತ್ರವೆಂದೆ.
ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿದಿನದ ಇರವಿನಲಿ
ಈ ನಿಲವು ನಿನಗೆ ದೊರೆತರೂ ನೆರೆಯಾಗಿ ನೆರೆಯದಾಯಿತು ಎಂದು
ನಿನ್ನಯ 'ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರವಾದ' ಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿದೆ,
ನೋಲು ನಿನಗೆ, ತತ್ತ್ವಕಲ್ಲ ಎಂದೊಂದಿದೆ.
ನಿನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯ ಗುರುತುಗಂಬವಿದು. ಆದರೇನು ?
ನಿನಗೆ ನೆರೆಯದ ತಿಳವು ಜನಜನದಿ ಬರುವುದೆಂತು ?
ಸತ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಯೂ ಅಸತ್ಯದೊಡನೆ ಒಡಂಬಡುವಾಡಿ
ಅದೆ ಬಾಳುವಿಕೆಯ ಕಟುಸತ್ಯವೆಂದು ಬಾಳದೆ ಜನ.
ಅಹಿಂಸೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಮೊಗಳಿ ಹಿಂಸೆಯಲಿ ಉಸಿರಾಡಿ
ತಪ್ಪಿಸಬಾರದುದರಲಿ ತಪ್ಪೇನು ಎನ್ನುತಿದೆ,
ಸಹಜವಾದುದು ಸರಿಯಾದುದೆಂದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.
ತಾವು ಹೂಡಿದ ಹಿಂಸೆ ನಿನ್ನ ಹಿಂಸೆಗೆ ಸಮತವೆಂಬ
ಟೊಳ್ಳು ಭ್ರಮೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲವರಿಗೂ.
ನಿನ್ನ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಜಯವೆಂದು ಕೂಗಿ ಪಶುವಿಗೂ

ಕೀಳಾಗಿ

ವೈರಿಗಳ ಕೊಲೆನಾಡಿ ಬಂಧುಗಳ ತರಿತರಿದು
ನಿನ್ನ ಅಣಕಾಟವೆಂಬ ರುದ್ರನಾಟಕವ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿತು ನಾಡಿನ
ಮರುಳು ಜಂಗುಳಿ.

ನಿನ್ನ ತಪೋಬಲದಿಂದಹಿಂಸೆ ಪ್ರೇಮಮಹಾಮಂತ್ರವಾಗಿ

ಆಗಾಗ ಚಿತ್ತಗಳನೆತ್ತಿತು, ಪಾಪದಿಂದ ಹೊರಳಿಸಿ ಗೆದ್ದಿತು,
 ನೌಖಾಲಿಯಾತ್ರೆಯಲಿ ತನ್ನ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪಡೆಯಿತು,
 ದುರ್ಬಲದೇಶದ ಸಮೂಹ ಶಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಯುಕ್ತಿಯಾಗಿ
 ದಾಸ್ಯಶೃಂಖಲೆಯ ಸಡಿಲುಗೊಳಿಸಿತು,

ಈ ಶತಮಾನದ ತಿಖರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಧ್ವಜದ ಕಂಬನಿಲ್ಲಿಸಿತು.

ಅಹಿಂಸೆಯ ವೇದದ ಛಾಪ್ಯಕಾರ! ತಲೆಬಾಗಿದೆನು ನಿನಗೆ.

ಅದರೂ ಎಲ್ಲದಕು ನಿನ್ನೆತ್ತರದ ಹಿಂಸೆಯದು ಮದ್ದೇ ?

ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಲವೆನುಗೆ ಬಹುದೆ ?

ಮನುಜಮೌಢ್ಯಕೆ, ಕ್ರೌರ್ಯಕೆ, ಹಗೆತನದ ಕಿಂಗಿಡಿಗೆ

ಯುದ್ಧಗಳ ತಾಂಡವದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಮೀರಿಸುವ ಕೊಲೆಗೆ

ಅಹಿಂಸೆ ತಾರಕವೇ ?— ಎಂಬುದಕೆ ಅಹುದು ಅಹುದೆಂಬ

ನಿನ್ನ ಪರಮ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಮರುಮಾತು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವುದು,

ಪತಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಿಸೆ ಭಯದುಂಬಿಸುವುದು.

ಹಿಂಸೆಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಮೊನೆಯಿಲ್ಲ

ಯಾವೊಂದೆ ಯುಕ್ತಿಯಲಿ ಸತ್ವಕ್ಕೆ ಗೆಲಿವಿಲ್ಲ, ತಮಕ್ಕೆ ಮೋಲಿಲ್ಲ—

ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ ಈ ಲೋಕದ ಕರುಣಕಥೆ.

ಯಂತ್ರಯುಗದೊಡನೆ ಹಗಲಿರುಳು ನೀ ಹೋರಾಡಿದೆ ;

ಹಳೆಯ ಬದುಕಿನೆಲುಹಂದರದಿ ಹೊಸ ಉಸಿರನ್ನೊದಿ

ನಿನ್ನರ್ಥನೀತಿಯೊಂದನು ಸಾರಿದೆ, ಮಾಡಿ ತೋರಿದೆ.

ಅದರ ನೆಲೆಬೆಲೆಯದಕಿದೆಯಾದರೂ

ಅದಕತಿಯ ಮುನ್ನಣೆಯಿಂದ ನಾಡ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ತಡೆ,

ಗಾಳಿಯೊಡ ಗುದ್ದಾಟವೆಂದರಿಯಬೇಡವೆ ?

ಅರಿಯದಿರೆ ನೂರು ಮತಗಳ ಸಂತೆಯಲಿ

ನಿನ್ನನು ಅರೆ ತಿಳಿದ ಅಂಥ ಪೂಜಕರು ಇನ್ನೊಂದು ಮತದಂಗಡಿಯ ಹೂಡಿ

ಲಾಭಹಾನಿಯ ಲೆಕ್ಕಕೆ ನಿಲ್ಲುವರು, ಎಲ್ಲದಕು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬೇಡುವರು.

ಅಂದಿಗಿಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವದರ್ಶನಗಳೆಲ್ಲ ಮತಗಿತಗಳಾಗಿ

ನಾನನನ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋರಾಟಕಿದಿರು ನಿಲ್ಲಿಸಿಹವು,

ತೋರಿಕೆಯ ಮತದೀಕ್ಷೆಯಿಂದಾನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಮರುಳವ
ಹರಡಿಸಿಹವು.

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗಿರು ಪಾದಿಬಿಟ್ಟು ನುತಿಪಾತದಿ ಧರಿಸಿ
ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯ ತಲೆಗೇರಿಸಿ
ಹೊರ ದೀಕ್ಷೆಯನು ಪಡೆದು ಪರಮ ಪುನೀತವಾದಂಕೆ
ಉರೂರ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿಹರು
ಹೊಸ ಯುಗದ ದಂಭಕರು, ನಿನ್ನ ತತ್ವದ ಪಿಡಂಬಕರು,
ನಾಡ ತಂದೆ ! ನೀನಗೋಚರ ರೂಪದಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಈ ಪಿಗಡವನು ಬಿಡಿಸಯ್ಯ !
ನಿನ್ನಂತೆ ಯಾವೊಂದು ಪಿಳ್ಳೆಯು ನಡೆಯದಿದ್ದರು ಸರಿ
ಈ ಕವದನಡೆ ಬೇಡವೆಂಬ ಮತಿ ಕಲಿಸಯ್ಯ !

೨

ನಿನ್ನ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಸಂಬಲಾರದೆ ಗುಂಬವಾಗಿ
ಬರಿಸಿಡಿಲ್ಲ, ಬರಸಿಡಿಲಾಗಿ ಲೋಕವನೆ ಅದುರಿಸಿತು,
ತಿಳಿದ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವಾದ ಭೂಕಂಪವಾಗಿಸಿ
ಅಳಲು ಮುಳಿಸು ಬೆರೆತ ತಪ್ಪಲಾವಾರಸದ
ಕಂಬನಿಗಳ ಕಾಳ್ಪರವ ಹೊರಲುಕ್ಕಿಸಿತು.
ಕೇಡು ಬಂತಿನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಎಂದು ಜನವೆಲ್ಲ
ಲೋಕಕಂದರದಲ್ಲಿ ಉರುಳಿತು, ಹೊರಳಿತು.
ನೇಮನಿಷ್ಠೆಯ ಕಡಿವಾಣದಿಂದ ನೀನಂಕೆಯಲಿಟ್ಟು
ನಡಸಿದ ದೇಹರಥವದು ದೇಶಸೇವೆಯಲಿ
ಸವೆಯದೆ ಸಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿರೆ,
ನಿನಗೆ ಹೊಸಯುಗದ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಪಟ್ಟವನು ಕಟ್ಟಲಿಕೆ
ಏನೊ ಎಂದಿರಲು ಗಕ್ಕನೆಯೆ ಅದು ನಿಂತುದೇಕೆ ? —
ಎಷದ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿತ ತಲೆತಿರುಕನೊಬ್ಬನ ಕೈಯ ಕೊಲೆಯಿಂದ !
ನಾಡಿನೆದೆಯನು ಹೊಕ್ಕು ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿಯನು ಹಾರಿಸಿದ

ನಾಣೆಂಬುದನು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎಸೆದ ಗುಂಡಿನಿಂದ !
 ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಂದಿಸಲು ಎನೆ ಬಂದು
 ಘಾತಕಿ ಕೊಲೆಪಾತಕಿಯಾದ ದೇಶಬಾಂಧವನೊಬ್ಬ
 ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ ಲೋಕದೆಲ್ಲ ಸಿರಿಗೆ ಸಂಬಲಿಯಾದ
 ಜೀವರತ್ನವನು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿದ,
 ಪುಣ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ !
 ಅಹುದು ! ಪುಣ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದುದೆ ನಿಜ !
 ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಟಸನು. ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪ್ರಭು
 ಪ್ರಾಣ ಬಲಿಯಿತ್ತು ಬೆಳಗಿದ ಮಾನವಚರಿತೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಗೆ
 ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆಗಳೆರಡರೂಳಿಗದಿ ಮುಡುಪಿಟ್ಟ
 ನಿನ್ನ ಚರಿತೆಯ ಚಿನ್ನದ ಪುಟಗಳನು ಸೇರಿಸಿದ !
 'ವೈರಿಯನೂ ಪ್ರೀತಿಸು' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು
 ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಲೆನೆ ಹೊರಟು ನಾಡ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪುಸಿ ಹಚ್ಚಿ,
 ಭಾರತವೈರಿ ನೀನೆಂಬ ಮೂಢಭಾವದ ಸ.ಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ
 ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೈಯ ಪಾಶವಾದ,
 ಅತಿಮೂಢ ಮಾನವನ ತಿಳಿವಿಗೂ ಕೇಳದ ಅಸಹಾಸವಾದ !
 ಅವನೊಬ್ಬನೇ ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಸಂಚುಗಾರನಾದವನು ?
 ಅಜಾತ-ಶತ್ರುವಾದ ನಿನ್ನೆತ್ತರದ ನೆಲೆಯಿರಿವು-ಇರವುಗಳ
 ಮಾತು-ಕೃತಿಗಳನೊಪ್ಪದೆಯೆ ಮೂದಲಿಸಿ, ನಿನ್ನ ವಿಕೃತಿಯಲ್ಲಿ,
 ದ್ವೇಷದಲಿ ಸಂತಪ್ಪಪಡುವ ದೇಶಬಾಂಧುಗಳೇಸೂ ಜನ
 ಅವನ ಕೊಲೆಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಹಿಮ್ಮೆಳದವರಾಗಿ ಬಾಕಿಹರು,
 ನಿನ್ನ ತತ್ತ್ವವು ದೇಶಘಾತಕವೆಂಬ ಭಾವನೆಯ ತಾಳಿಹರು.
 ಅದೇಕೆ, ನಿನ್ನ ದಾರಿಯಲಿ ನಡೆವುದು ಮೇಲು, ಆದರತಿ ಕಠಿಣವೆಂದು
 ನನ್ನಮ್ಮ ದಾರಿಯಲಿ ನಡೆಯುತಿಹ ನಾವೆಲ್ಲ
 ಹೆಸರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು, ಮಾತಿನ ಶೂರ-ಧೀರರು
 ನಿನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರಣರು.
 ನೀನು ಸಹ-ಕ್ಷಮಿಸು ಯುಗಪುರುಷ-ಹಲವು ಸಲ

ನಿನ್ನ ಸಾತ್ವಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ವ್ಯವಹಾರ ಚ್ಯುತಿಗಳಿಂದ
 ಅಹಿಂಸೆಯ ನಿಲುಮೆಯಲಿ ಹಿಂಸಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬಲದಿಂದ
 ಉಪೋಪಕ್ಷಗಳ ಉಪಾಯಗಳ ಹೂಡಿ ಪಡೆದ ಬಲವೆಂಬ ಗೆಲುವಿನಿಂದ
 ನೈತಿಕ ಪತನ ಹೊಂದಿದ ಜಗದಿ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಿರಿಯದ
 ಮೂಢರಿಗೆ ಅನುವಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದೆಯೆ ?
 ಕೊನೆಯ ಸತ್ಯ ಕೊನೆವರೆಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಕಾರಣವೇನೆ ಇರಲಿ,
 ಲೋಕಕಾರಣನು ತನ್ನ ನಂಬಿದ ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತನನು
 ಭಾರತದ ಸೇವೆಗೆ, ಲೋಕದ ಶಾಂತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬದುಕಿಸದಾದ ?
 ಸಾವ ಮಾಡಿದ ದೊರೆಯು ಸಾವ ಮಾಡಿಸದಾದನೇ ?
 ಹಲವು ಸಲ ಸಾವಿನ ಪಕ್ಕದಿಂದ ನಿನ್ನ ಳಿಸಿದವನು
 ಈ ಸಲವೇಕೆ ಅದರ ಉರಿನಾಲಿಗೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿದನು ?
 ಅವನ ಕರುಣೆಗಿಂತಲೂ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವು ಮೇಲೇ ?
 ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ?

ಪೂರ್ಣತೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಲೋಕಜೀವನವ ಯುಗ-ಯುಗದಿಂದ ಒಯ್ಯುತ್ತಿಹ
 ಆ ಮಹಾತಾಯಿ

ಹೊಸದಾದ ಕೊಳಲಿಂದ ತನ್ನ ಇಂಚರವ ಹರಿಯಿಸಿ,
 ಹೊಸ ಕೈಯಿಂದ ಮನಗಳ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ
 ಮುಂಬರಿಯಲೆಂಬ ಹಂಬಲನು ಪಡೆದು
 'ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಸಂದಿತು, ಯುಗ ಮುಗಿಯಿತು' ಎಂದು ಸಾರಿದಳೆ
 ಅದೇನೆ ಇರಲಿ ತಿಳಿವಿನಾಚೆಯ ತಿಳಿವು,
 ನಿನ್ನ ಜೀವನದಂತೆ ನಿನ್ನ ಮರಣದಲ್ಲಿಯೂ
 ನೀ ನಿಜಮಾನವನಾದೆ, ಅಂತೆ ದೇವನಾದೆ,
 ಸಾವಿಗಂಜದ ಧೀರನೆಂಬುದನು ನಿಜಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿದೆ.
 ಸಾವು ಸತ್ತಿತೇ ? ಇಲ್ಲ ಗೆದ್ದಿತು—ಅದರೇನನ್ನ ?
 ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಯನ್ನು, ಉಸಿರಿನ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು.
 ನಿನ್ನ ಜೀಯವಾದ ಮನ, ಅಮರವಾದ ಆತ್ಮ
 ಅದನಿರಿಸಿ ಅದನೆ ಸೋಲಿಸಿ ಅಚಿ ಸರಿಸಿ

ಗಿಲವುನಗೆ ಬೀರ.ತ್ತ ರೆಕ್ಕೆಯನು ಬೀಸಿ ಹಾರು.ತ್ತ
 ಅನಂತತೆಯ ಆಗಸದಿ ಲೀನವಾದುವು !
 ಇಂಥ ನಿನ್ನಯ ಮರಣ ಚಿರ ನವೀನ ಸ್ಫುರಣ !
 ಇದಕೆ ಶೋಕಿಸುವವನು ದುರ್ಬಲತೆಗೆ ಶರಣ !
 ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮುದುರಿ ಹೆರವರ ಕಾಲ್ಚೆಗಳೆ ಆದೂ
 ಸಾವಿಗೆ ಬೆದರಿ ಹೆಂಜೇಡಿಗಳಾದ ನಿನ್ನ ನಾಡಿಗರಿಗೆ
 ನಿನ್ನಂಥ ಬಾಳನ್ನು ನಿನ್ನಂಥ ಸಾವನ್ನು ಕರುಣಿಸಯ್ಯ,
 ಮರ್ತ್ಯದಲಿ ಅಮೃತರಸಧಾರೆಯನು ಹರಿಯಿಸಯ್ಯ !

೪

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾತ ! ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ! ಶಾಂತಿದೂತ !
 ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗೌರವದ ನೆನಕೆಯ ನನಿಕೊನೆಯ ಸಲ್ಲಿಸಲು
 ನಿನ್ನ ವಸಣಯಾತ್ರೆಯನು ಮಾವೆಂಪಿಂದೆ ಮಾಡಿದೆವು,
 ಹೂಸರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೈಮುಚ್ಚಿದೆವು, ಹೊಚ್ಚಿದೆವು,
 ಜಯಘೋಷದ ಮೊಳಗಿಸಿಂದ ದಿಕ್ತಟವ ಗಡಚಿಕ್ಕಿಸಿದೆವು,
 ರಾಮನಾಮದ ನೆನಪಿಸಿಂದ ಗಾಳಿಯಲೆಗೂ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸಿದೆವು,
 ಶೋಕದ್ವನಿಲೆಯಿಂತು ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣೆಯ ವೈಭವದ ಲೋಕವಾಯ್ತು,
 ನಾಡಿಗೆ ನಾಡೇ ದುಃಖದಲಿ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಏಕವಾಯ್ತು.
 ಚಂದನದಂತೆ ಆಳರಸರ ಕಲ್ಮನದ ಸಾಣೆಕಲ್ಲಿನಲಿ
 ನಮ್ಮ ಹೃದಯತಿಲೆಗಳಲಿ ನಿನ್ನ ಬಾಳನು ತಿಕ್ಕಿತಿಕ್ಕಿ
 ದಿನದಿನವು ಸವೆಯಿಸುವ ಸುಗಂಧವನು ಸೂಸಿದ ನಿನ್ನನು
 ಚಂದನದ ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗರ್ಪಿಸಿದೆವು,
 ಕಂಬನಿಯ ಕೊನೆಗಾಣಿಕೆಯಲಿ ತರ್ಪಿಸಿದೆವು.
 ನಿನ್ನ ಸ್ತಿಶೇಷವನು ಗಂಗೆ ಜಮುನೆಯ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ
 ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದೊಯ್ದು ಜಲದೇವಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದೆವು ;
 ನಾಡಿನೆಲ್ಲ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವನಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
 ನಿನ್ನ ಚಿತಾಭಸ್ಮವನು ಪುಣ್ಯನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿರೆಂದು

ನಿತ್ಯ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿ ತೋರಿರೆಂದು ವಿಸರ್ಜಿಸಿದೆವು.
 ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸತ್ವಶುದ್ಧಿಯ ಧನಲಕ್ಷೀತಿಯನು
 ಸಾರುತ್ತ ನಿಂತ ಹಿಮವೈವತದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವಾ
 ಮಾನಸಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲಿ
 ನಿನ್ನ ರಕ್ತಿಯನು ಎತ್ತರದ ಕುರುಹೆಂದು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿವು.
 ಎಲ್ಲವನು ಮಾಡಿದೆವು, ಎಲ್ಲವನು ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ-ಆದರೆ-
 ನಮ್ಮ ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳಲಿ ಚಿತ್ತಭಾವನೆಗಳಲಿ
 ನಮ್ಮ ಮಾನಸಸರೋವರದಿ ಅಂತರಂಗದ ಸಾಗರದಿ
 ನಿನ್ನ ನವಯುಗದ ರ್ಪತಿಯ ಸತ್ವಕಣಕಣವನ್ನು
 ಬೆರಸಿರುವೆವೇ ? ನಿಚ್ಚದಿರುವಾಗಿ ಇರಿಸಿರುವೆವೇ ?
 ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೆಂಬ ಪ್ರೀತಿಯ, ಸಮರಸದ, ಸಹನೆಯ
 ತಿರುತಿರುಗಿ ಬರುವ ಉರ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಳುತಿರುವೆವೇ ?
 ನಿನ್ನ ದೇಹವನಗ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮರುಚಣದಿಂದ
 ನಿನ್ನ ತತ್ವವನು ಸುಡುವಂತೆ ಕೋಪತಾಪದಲಿ
 ಸ್ವಜನದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿಪ್ರಳಯವನು ನಡಸಿದೆವು,
 ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯನಡಸಿದೆವು.
 ಮೋಸದ, ಸುಲಿಗೆಯ, ಮೇಲುಕೀಳೆಂಬ ಭೇದದ, ಅಧಿಕಾರಮದದ
 ನೂರುತರದ ಹಿಂಸೆಯಲಿ ಹೊರಳುವ ನಾವು
 ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಲೀದಿಗಳ ತುಳಿದು,
 ಉರುಗುಗಳ ಗುಡಿ-ಗುಂದಾರಗಳ ಕಟ್ಟಿ
 ಗಾಂಧೀದೇವನು ಎಂಬ ಆಭಾಸವನು ಹುಟ್ಟಿಸುವೆವು,
 ನಿನ್ನ ಸ್ಮಾರಕವು ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಕವಾಗುವಂತೆ.
 ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯ ತೇಜೋಂಶವೆ! ಗಾಂಧಿಗುರುವೆ,
 ಮರಣವನು ಗೆದ್ದುನಿಂತ ಪ್ರೀತಿಯ ಅವತಾರವೆ,
 ಮುಗಿಯದೀ ನಾಡಿನ ನರಕದಲ್ಲಿ ಮತಿಗಾಣದ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ
 ನೀ ಚಿರಂತನ ಮೇಘವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತು ಮಿಂಚುವ ಕಣ್ಣೆರೆದು
 ಸನ್ಮತಿಯ ನಿರ್ವಲ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಮೃತವರ್ಷವನು ಕರೆ,

ಒಂದಾಗಿರೊಂದಾಗಿರೆಂಬ ಮಂತ್ರವನು ಕಿವಿಕಿವಿಯಲೂದಿ
 ಭವ್ಯದಿವ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಕರೆ.
 ಅಳಿಯದಿರು, ಕಣ್ಮರೆಯಾಗದಿರು, ಶಾಂತಿಯದು ದೊರೆಯದಿರು
 ಮನೆಮನೆಯ ಹೃದಯಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಶಾಂತಿ,
 ನಾಡಿನೊಲುಮೆ, ಜನದೊಲುಮೆ ನೆಲೆಗೊಪ್ಪುವರೆಗೆ.
 ನಮ್ಮಮನದಲ್ಲಿ ಹಗೆತನದ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಯ ಕೀಳು ಹಿಂಸೆಯ ಅಲೆಗಳೆದ್ದಾಗ
 ಕುರುಡು ಕಾಮದ ಸೆಳೆತಗಳು ಸೆಳೆದುಂಟಿನಂತೆ ಸುಳಿದಾಗ
 ದುಃಖಪೂರವು ಬಂದು ಮೀರಿದುದು ಮೈಮನವ ಮುತ್ತಿದಾಗ
 ನಡೆನುಡಿಬೇರೆತನದ ಗೋಡೆಗಳ ಕಟ್ಟು
 ಜಾತಿಪಂಥದ ಹಳೆಯ ಹೊಸ ಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟು
 ಒಡಕುಹದ್ದಿನ ಬಾಯ್ಗೆ ನಾಡಪುರುಷನನು ನಾಪು ನೀಡಿದಾಗ
 ನೀ ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದ ರೂಪಿನಲಿ ಬಂದು ನಿಂದು
 ನಿನ್ನ ಮರ ಸಂದೇಶವನು ಬೀರು, ಸತ್ಪಥವ ತೋರು
 ತಿಳಿಯದಂತೆಮ್ಮ ಬಾಳನು ತೋಗು, ಬೆಳಗು !
 ನಾವು ಬೆಳೆದು ಬಾಳುವುದನು ಕಂಡು ನಲಿವುಂಡು ತಣೆವುಕಡಲಲ್ಲಿ
 ಮುಳುಗು !

ಗಾಂಧಿಕಿರಣ

ಅಂದಿಗಿಂದ ಮೊಳಗುತಿಹುದು

ಒಂದೆ ದೈವವಾಣಿಯು :

“ ಸ್ತ್ರೀತಿಯೊಂದೆ ಎಲ್ಲ ನೀತಿ

ವಿಶ್ವವಾಕ್ಯ ರಾಣಿಯು ”. || ಪ ||

ಸ್ತ್ರೀತಿಗಿಲ್ಲ ಯಾತಕೆಂಬ

ಅತಿಯ ಮತಿಯ ಭಂದವು

ಅವರಿಗಿವರಿಗೆಂಬ ಎಲ್ಲೆ

ಇಲ್ಲ ಯಾವ ಬಂಧವು.   ೧

ಸುರಿಸ ಮಳೆಗೆ ಹರಿವ ಹೊಳೆಗೆ

ಬಿಸಿಯ ತಂಪು ಕಿರಣಕೆ

ತಡೆವರಾರು ? ಒಡೆವರೆಲ್ಲ,

ಅಳುಕದೊಲವು ವರಣಕೆ.   ೨

ಜೀವಜಾತವೆಲ್ಲವಿದಕೆ

ಸ್ತ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜನನವು

ಬೆರೆತು ನಲಿದು ಬಾಳುವುದಕೆ

ಸ್ತ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜತನವು.   ೩

ಒಡಲ ಸ್ತ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೊದಲು

ನರನು ನರನ ಕಾಡಿದ.

ಅರಸು ಮೆರೆದು ಆಳ ತುಳಿದು

ಇಳಿಯ ನರಕಮಾಡಿದ.   ೪

ಮುಂದುವರಿದ ಬದುಕದಿಂದು
ಹೊಂದಿ ಬದುಕದಾಗಿದೆ
ಹೊರಹೊಂಪಿನ ಸೊಂಪುಸವಿಗೆ
ಹೃದಯವಾರಿಕೊಂಡಿದೆ.

೫

ಮೋಹಮೋಸ ನೇಹವೆಂಬ
ಹೆಸರುತಾಳಿ ಮೆರೆಯುತ್ತ
ಸುಳ್ಳುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ-
ನೆಲ್ಲ ಬಲವನೆಳೆಯುತ್ತ—

೬

ಮೂಲು ಕವಿದು ದಾರಿಯರಿದು
ಒತ್ತಲಾದ ನೆಲದಲು
ಬಂದಿತೆಂದು ಗಾಂಧಿಕಿರಣ
ಪ್ರೀತಿಸಥವ ಬೆಳಗಲು.

೭

ತನ್ನ ಬಾಳ ಶುಚಿಯಗೈದು
ಸಾರಿತದರ ರೀತಿಯು :
' ಪ್ರೀತಿಯೊಂದೆ ಜಗದ ಸತ್ಯ,
ಸತ್ಯವೆನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು '.

೮

“ ಪತಿತದಲಿತವೆಲ್ಲ ಜನದ
ನೋವು ನಲವು ನನ್ನವು
ನೋವು ಕಳೆಯೆ ನಲವು ಬೆಳೆಯೆ
ನನ್ನ ಬಾಳು ಸಫಲವು

೯

ಮನವೆ ಪ್ರೀತಿ ಮೈಯೆ ಪ್ರೀತಿ-
ಯಾದರದುನೆ ಸೇವೆಯು.
ಕೆರಳದಂಥ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ
ಅದುನೆ ನನಗೆ ನಾವೆಯು

೧೦

ಎಲ್ಲ ತಮವನೆಲ್ಲ ಮದವ-
ನೊಲವುದುಂಬಿದಿದೆಯಲಿ
ಇದೂರಿಸುತಲಿ ಅದೂರಿಸುವೆನು
ಹಗೆಯು ಭಯವು ಅಳಿಯಲಿ.

೧೧

ನನ್ನ ಹಿಂಸೆ ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ
ಹಿರಿಯಬಾಳ ಮಂತ್ರವು
ಅದುವೆ ಜಪವು ಅದ.ವೆ ತಪವು
ಅರಿದ ಮನದ ಕಂತ್ರವು. "

೧೨

ಇಂತುಸಾರಿ ಜಗವ ಬೆಳಗಿ
ಹೊರಟಿತಯ್ಯ ಕಿರಣವು
ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಅದನು ಸುತ್ತಿ
ಮುತ್ತಿ ಬಂದ ಮರಣವು.

೧೩

ಎನು ಬಂತೋ ಕಾಲ

ಎನು ಬಂತೋ ಕಾಲ
ರುದ್ರದೇವನ ಶೂಲ
ತಿವಿಯುತಿದೆ ತುಳಿಯುತಿದೆ
ಭೂವೈಷ್ಣವಪಾತಾಲ !

೧

ಕಾಳಗದ ಡಮರುಗದ
ಆಭೀಷವಾನಾದ
ಭುವಿಯೆಲ್ಲ ಮೂಲೆಯಲಿ
ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ನಿಹ್ರಾದ.

೨

ಮನುಜಮದವನು ಕೆಣಕಿ
ದನುಜರಾಗಿಸಿ ನೂಕಿ
ಕೋಟಿ ಇರುವೆಗಳಂತೆ
ಸುಟ್ಟಹುದು ಅಡಿಬೆಂಕಿ.

೩

ಅಕರಾಳ ವಿಕರಾಳ
ತೂರುತಿದೆ ವೈನೀಳ
ಯಾರೇನು ಎಲ್ಲರನು
ಇರಿಯುತಿದೆ ಕರವಾಳ.

೪

ಹುಳತಂದು ಒಳಕೊಳೆತು
ಹೊರಕೊಳೆನಲಿ ಮಲೆತು
ನಿಂತ ಹೆಮ್ಮರವೆಲ್ಲ
ಕೆಳಬೀಳುತಿದೆ ಕಲೆತು.

೫

ಎಂದಿನಂತಿರೆ ಸೃಷ್ಟಿ
ಅಂದಗೆಟ್ಟಿತು ದೃಷ್ಟಿ
ಉರಿಸುತ್ತಿರೆ ನೆಲಜಲನ
ಗುಂಡುಬಾಂಬಿನ ವೃಷ್ಟಿ.

೬

ಸತ್ಯನ್ಯಾಯವ ಹಿಸುಕಿ
ಹಿಳಿದ ಜಗವನು ಮುಸುಕಿ
ದಂಡಿಸುವ ಯಮಧರ್ಮ
ಹೊಸರಸ್ತ್ರಗಳನಮುಕಿ.

೭

ಸವಿಬಾಳಿನಾಸೆಯಲಿ
ಮಂತ್ರತೆಯ ಯಾಗದಲಿ
ದನುಜ ಸುರಿಯುವ ರಕ್ತ
ಬಿದ್ದು ಹೊಗರೇರಿಸಲಿ—

೮

ಬಂದದೊಲ್ಲವು ಬರಲಿ
ಪ್ರಳಯವಾದರು ಇರಲಿ
ಹೊಸಹುಟ್ಟು ಸಾರುತಿಹ
ತಾಂಡವದ ಉರಿಯಿರಲಿ —

೯

ಸತ್ಯವನು ಮಾರ್ಕೊಂಡು
ಸಾವುನೋವನು ಕಂಡು
ಬಾಳ್ವಬಂಟನೆ ಬೇಕು
ಅವನೇ ಇಂದಿನ ಗಂಡು.

೧೦

ವಿಜಯ ದಿನ

(ಮುಕ್ತಭಂದದಲ್ಲಿ)

ವಿಜಯದಿನವಿಂದು !

ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಕೇಳುವುದೇನು ಹಿಗ್ಗುಕುಣಿತಗಳ ದುಂದು !
ಎರಡನೆಯ ಮಾಯುಧ ಮುಗಿದು ಭೂತಕಾಲದ ಕತ್ತಲೆಮನೆಯ

ಸೇರಿತಕ್ಕೋ

ಅಸ್ತವೆಂಬುದರಿಯದ ಶಾಂತಿಸೂರ್ಯನ ಮಹೋದಯವಾಯಿತೀಗ !

ಸತ್ಯಗೆದ್ದಿತು, ನ್ಯಾಯ ಹೊಡೆದುರಳಿ ಎದ್ದಿತು !

ಇನ್ನೇನು, ನಾಲ್ಕು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವವು !

ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ

ತುಳಿದು

ಸರ್ವಮಂಗಳಿಯಂತೆ ಸಕಲಮಾನವರ ಮುಖಮುಖದಲ್ಲಿ ಸುಖ-

ಸಂತೋಷವನು ಸೂರಿಮಾಡುವುದು !

ಎಲ್ಲರು ಕಂಡ ಸುಖಸ್ವಪ್ನಗಳು ಸತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯೆಲಿಳಿದು

ಸುತ್ತಲೂ ಸುಳಿಯುವವು ನಂದನವನದ ಸವಿಬೀರಿ !

ಜರ್ಮನಿಯು ನರ್ಮಾಯ್ತು, ಜಪಾನು ಜರ್ಜರವಾಯ್ತು,

ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಗೆಲವಾಯ್ತು. ಓಹೋ ! ಹುರೇ ಹುರೇ !

ಇಂತಿಂತು ತರತರದಿ ನೆನೆಯುತ್ತ ನಲಿಯುತ್ತ

ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಧಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿನಗರಗಳಲ್ಲಿ

ಸೈನ್ಯಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹಡಗದಂಗಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ

ಬಿಳಿಜನವು ಹಿಗ್ಗುವರಳಿನ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಿಹುದು.

ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದೊಡನೆ ನೆಗೆದೆದ್ದ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗಂಪು

ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆನೆರೆತು ಯಾರೊ ಯಾರನೊ ಅಪ್ಪಿ

ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಿಹರು. ಕೇಕಹಾಕುವರು, ನೂಕುನುಗ್ಗಲಾಗುವರು.

ಚರ್ಚಿನ ಘಂಟೆ ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಆಚೀಚೆ ತೂಗುತ್ತ

ಗಣಗಣಿಸುವವು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧ್ವಜ ಘಡಘಡಿಸುವವು.

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ತೋಪುಹಾರುವವು ಹಗೆಗಳಿಗೆ ಸಾವು ಸೋಲನು ತಂದ

ತಾವೀಗ

ತಮ್ಮಯ ಗೆಲುವುಸಾರಲು ಎಂದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶ ಕಳುಹುವಂತೆ.

ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನು ಕೊಟ್ಟ ದೀನಲೀನಮಾತೆಯರು

ಮನೆಕಿಡಿಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೆರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುವಾ

ಹರುಷಹೊಳೆಯನು ನೋಡಿ ನೋಡಲಾರದೆ

ಕಂಬನಿ ಮಿಡಿಯುವರು, ಮುಖಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು, ಎದೆಬಿಂದು

ಮನನೊಂದು.

ನೀರಸತಿ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು ಇನ್ನು

ಎಂದೀಸುದಿನ ಬಳಲಿ ಬಾಡಿದ ಮಡದಿ ಮೊಗವರಳಿ

ಹೊಂಬಿಸಿಲತೊಡೆದ ಸುಕ್ಕುಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಗೆ ಉಕ್ಕುವಳು

‘ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಬರುವನು ಮನೆಗೆ ’ ಎಂದು ಮಗುಗಳನಪ್ಪಿ

ಮುಂಡಾಡಿ ಹೇಳುವಳು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ.

ಬಾಂಬುಗಳ ಒರಸಿಡಿಲಿನೇಟಿಗೆ ಭೂಮಿ ಗದಗಮಿಸುತ್ತಿರೆ

ನೆಲಗವಿಯೇರಿ ಹೆದರಿ ಮುಡುರಿದ ಮೂಕಜನರು

ಯುದ್ಧಮುಗಿಯಿತೆಂಬದೆ ತಡ ಹೊರಬಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ

ಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡದ, ಮುರಿದ ಮನೆಗಳ, ಹಾಳು ಬೀದಿಗಳ ಕಂಡರೂ

ಕಂಬನಿಗರೆಯದೆಲೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿಯುವರು, ತಣ್ಣನೆ ತಣಿಯುವರು.

*

*

*

ಉಲ್ಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜಯದಿನವೆಂದರೆ ರಜೆಯದಿನ,

ಮಾಮೂಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಚಹತಿನಿಸು, ಸಭಿಸಮಾರಂಭ,

ಹಳ್ಳಿಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿ-ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪೋತ್ಸವ.

ಬಹುಜನಕೆ ಉಸ್ಸೆಂಬ ಉಸಿರೆಳೆತ.

ಯುದ್ಧ ಮುಗಿಯಿತೆ ಇಂದು, ಅನ್ನು ಸಿಗುವುದೆ ಇನ್ನು,

ಬಟ್ಟೆ ಒಡೆವುದೆ ಗಡ್ಡೆಗಲೆಯಾಗಿ, ಧಾರಣೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಳಿಯುವವೆ ?

ಕಂಟ್ರೋಲು-ಕಳ್ಳಪೇಟೆಗಳು ಕಳ್ಳನಡೆಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗುವವೆ ?

ಬರಗಾಲನೂಮೂರಿ ವೃತ್ಯಪಾಶದಿ ಬಿಗಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ
ತನ್ನ ಡೇರೆಯನು ಕಿತ್ತುವಳೆ ನಾಡಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಿಂದ ?
ದಾಸ್ಯದ ಕೋಳ ಕಳಚುವುದೆ ?
ನವಮುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರವೇಳುವುದೆ ಇಂದಿನೀ ಪ್ರಳಯಸಮಸಂಹಾರಸಂಕಟ

ರಾಶಿಯಿಂದ ?

ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ? ಬರುವುದೆಂತೇ ಇರಲಿ, ಇಂದಿನೀ ಚಿತ್ರ ಪರಮವಿಚಿತ್ರ !
ದಿನದಿನದ ಸತ್ರಿಕೆಯ ತಿರವುತ್ತ ತಿಳಿದ ಕೆಲಸುದ್ದಿಗಳೆವು :

‘ ಜಪಾನು ಶರಣುಬಂದಿತು, ವರನಾಣುವೇ ಅದಕೆ ಮರಣವಾಯಿತು ’

‘ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹರ್ಷೋನ್ಮಾದ, ಶಾಂತಿಗೀತನಿನಾದ ’

‘ ಭಾರತವು ಏಸಿಯವು ಮುಕ್ತವಾಗದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಹವಾರದೆ
ಎಂಥ ಶಾಂತಿ ? ಮಸಣ ಶಾಂತಿ !

ಮೂರನೆಯ ಯುದ್ಧದ ಅಗ್ನಿಕಾಂತಿಯನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸುಳ್ಳುಶಾಂತಿ ! ’

ಮುನ್ನೋಟ ದರಿತಾದ ಮುಂದಾಳುವೊಬ್ಬನ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಿದು.

‘ ಚುಂಗ್‌ಕಿಂಗ್ ರಾಜಧಾನಿಯಲಿ ಚೀನಿಯರ ಕುಣಿದಾಟ ’

‘ ಟೋಕಿಯೋದಲಿ ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿಯ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ’

‘ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್-ಅಮೆರಿಕೆಗಳಲಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ಮಹಾಪೂರ ’

‘ ನಾ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಬದುಕಿರುವೆನೆಂದು ಹಿಟ್ಟರನ ಗುಪ್ತ ಆಕಾರವಾಣಿ ’

‘ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪೋಷಣ ಭಯ ’

‘ ಮಹೇಂದ್ರ ಚೌಧರಿಯ, ಇನ್ನೊಳಿದ ಹಂತಾತ್ತರ ನೆನೆಸೆನೆದು

ಭುಗ್ಗೆಂಬ ಒಡಲುರಿಯ ತ್ವೇಷ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾಹ ’

‘ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಮಂಗಳಗೌರಿಯ ಪೂಜೆಗೆಂದು

ಸಂಪಿಗೆಯ ಮರವೇರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಾವಿಯಲಿ ಬಿದ್ದು

ಮರಣವಪ್ಪಿದ ತರುಣಿ ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇದನ್ನೋದುತ್ತಿರುವಂತೆ ದಿಬ್ಬಾಧನಾಯಿತು ಚಿತ್ರ.

ಈ ಬೆರೆಯಲಾರದ ನೂರು ಬಣ್ಣದ ವಿಶ್ವಚಿತ್ರವ ಕಂಡು ಕಳವಳಿಸಿ,

‘ ಎನಿದು ? ಎಂತಿದರ ಕೊನೆ ? ’ ಎಂದು ನನ್ನೊಳಗೆ ಕೇಳಿದೆ, ಕೂಗಿದೆ.

ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣಿ ದಿರು ನಿಂದಿತು ಪರಮಾಣುಬಾಂಬು !
 ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಬುದ್ಧಿದಿಗ್ವಿಜಯವನು ಸಾರುವ ಈ ಅಸ್ತ್ರ
 ತತ್ತಿಯಾಕಾರದಲಿ ತಾನಿದ್ದು ಮೃತ್ಯುವನು ಹಡೆದಂತೆ
 ಲಕ್ಷ್ಯವಧಿ ಜನವುಳ್ಳ ನಗರವನು ನಡುಗಿಸುತ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡುವದಂತೆ.
 ಅಂತೆಯೇಕೆ ? ಈ ಚಕ್ರದಾಳಾತದಲಿ ಹಿರೋಶಿಮಾ ನಾಗಾಸಕಿ
 ಹಾಳುಬೀಳಿನ ಕೊಂಪೆಯಾದವು, ಶವಸಾವಿರದ ಗುಂಪೆ ಆದವು.
 ಎಂಥ ನರಹತ್ಯ ! ಎಷ್ಟು ಬೀವಗಳು ಹುರಪಳಿಸಿದವು ಈ ಹೋಮದಲ್ಲಿ !
 ಯುದ್ಧವೇನೆಂದರಿಯದ ಹಾಲುಹಸುಳೆಗಳೆಷ್ಟು
 ಉರಿಗೊಂಡದಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕಮರಿದ ಹೂಗಳಂತಾದವು !
 ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ದುಡಿದು ಬದುಕಿದ ಜನವೇಸೇಸೊ
 ಸಂಸಾರರಥವನ್ನು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮನೆಯತ್ತ ಸಾಗಿಸಿದರು !
 ಅಬ್ಬ ! ನೆನೆಯಲಾರೆ ! ಮೈಮೂವ ನೋವು ಮುತ್ತುವುದು,
 ಕಂಬನಿಯು ಕಣ್ಣಿನೊತ್ತುವುದು, ಇಂದಿನೀ ನಾಗರಿಕತೆಯೆಲ್ಲ
 ಮಸಣವಾರಿಯೆ ಆಗಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕಣಕಣವನ್ನು ಹರಿದುತಿಸುವಂತೆ
 ತೋರುವುದು.

ವೇಲೆ, ಆ ಶೌರ್ಯವನು ಗೈದ ವೈಮಾಸಿಕ ಮಹಾಶಯಗೆ
 ಪದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾನಮಾಡಿದರಂತೆ.
 ಸರಿ ಸರಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ !

‘ ನೀವೇನು ಸಾಧುಗಳೆ ? ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರೌರ್ಯ. ’ ಎಂಬ

ಮಾರ್ನುಡಿ ಬಲ್ಲೆ.

ಯುದ್ಧವನು ಮುಗಿಸಲು ಬಂದ ಈ ಪರಮಾಣು
 ಮತ್ತೊಂದು ಯುದ್ಧವನು ಚಿಗಿರತು,
 ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವೇಲೆಯ ನೆಗೆದೀತು
 ಎಂಬ ಜಾಣರೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನಾರು ಕೇಳುವರೀಗ ?
 ‘ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲಿದೆ ಈ ಪರಮಾಣುವಿನ ಆಟ ’
 ಎನ್ನುವರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಯುದ್ಧನೇತರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು.

✽

✽

✽

ಅಣೋರಣೋಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್

ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಜಗವನಾಳುವ ಅದ್ಭುತ ಅನಂತವೆ !

ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ, ಎತ್ತು ಅಡಗಿರುವೆ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಭಾವಿಕಮನಕೆ

ಕಾಲಯಮನ ಕಿಡಿಕಿಡಿಕೋಪಜ್ವಾಲೆಯಂತಾಗಿ

ಈ ಪರಮಾಣುವಿನತ್ತದಲಿ ನೀ ಕೊನೆಗೆ ತೋರಿದೆಯೆ ?

ನಂಬಲಾರೆನು, ನಂಬದಿರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.

ಯುದ್ಧವಾದರು ಬುದ್ಧಿಬಾರದು ಮತ್ತಚಿತ್ತಕೆ ಎಂದು

ಕ್ಷಣದ ವಿಷ್ಣುವದಿಂದ ಮಾನವತೆಯ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನು ಸಿವ್ವಿಸಿದೆಯೆ ?

ನೀ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹೊರಗಣಸುರರ ಕಂಡು ಕೆರಳಿದ

ವೀರಧೀರರು ಅಧಿಕಾರಮತ್ತು ಸತ್ತಾಧಾರಿಗಳು

ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅಸುರಸಂಹಾರವನು ಮಾಡದಲಿ

ಹೊರಗೆಲುವ ಮೃಗಜಲವ ಬಿಂಬತ್ತಿ ನಡೆದರೆಂದೇನೋ

ನಿನ್ನೊಂದು ಸಿಡಿಲೇಟಿನಲಿ ಅದನು ತಟ್ಟಿಸಿ ತಡೆದೆಯೆ ?

ತಮ್ಮದೆ ಸತ್ವಕ್ಷವೆಂದವರು ಬಗೆಯರೇ ನೆಗೆಯರೇ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ?

ಸದಸತ್ತುಗಳ ಯುದ್ಧವೆ ಇದೆ ?

ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಬೇರಾದರೂ ಲೋಭಲೋಭದ ಹೋರಾಟವಲ್ಲವೆ ಇದು ?

ಪರಮಾಣುವಿಂದ ಜಗಹುಟ್ಟಿತೆಂದೀವರೆಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ,

ಪರಮಾಣುವಿಂದ ಜಗಕೆ ಮರಣವೂ ಬಹುದೆಂದು

ಅರಿತೆನಿಂದು ಮರೆಯದಂತೆ ಮನವೆಲ್ಲ ಮರುಗುವಂತೆ.

ಪರಮಪರಮಾಣುವಿಂದ ಜಗಕಟ್ಟಬಹುದು, ಕೆಡುವಬಹುದು.

ಸಂಪ್ರೈ ಪರಿಮಾಣ ಹಿರಿದಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿ ಹಿರಿದು.

ಇದನರಿಯುವರೆ ಜಗವನಾಳುವೆವೆಂಬ ಜಂಬದ ಮತಿವಂತರು, ಬಲವಂತರು?

ಇಂದು ಕತ್ತನು ಹಿಸುಕಿ, ಪ್ರಾಣವ ಹಿಂಡಿ

ನೆಲದೊಳದಿ ನೀರಿನಲಿ ಹುಗಿದೊಗೆದ ತತ್ವಗಳು ಚೆನ್ನಿರಲಿ ಕಡಕಿರಲಿ,

ಮತ್ತೆ ಪರಮಾಣುವಾಗಿ ಅವತರಿಸಲಾರವೆ ?

ಅಣೋರಣೋಯಾನ್ ಆಗಿದ್ದು ಬರಬರುತ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್

ಆಗವೆ ?

ಅಸುರರೇಡೇನು ಅಸುರತ್ಪವಳಿಯದನಕ ?
 ಗೆಲುವು ಎಸುಸಲ ಬಂದೇನು ? ಅದರ ಸವಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಜಗಕೂ
 ಹಂಚುವ ಹಿರಿಮನದ ಒಲವಿಲ್ಲದನಕ ?
 ತತ್ತ್ವದ ಮಾತು, ಸಭ್ಯತೆಯ ಸೋಗು
 ಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಕೀಳು, ಕುಟಿಲತೆಯೆ ಬಾಳು
 ಆಗಿರುವನಕ ಎಲ್ಲಿಯ ಸುಖ ? ಎಲ್ಲಿಯ ಶಾಂತಿ ?
 ಸತ್ಯತೆವ ಸುಂದರವು ಜಗವನಾಳುವುದು ನಿಜನಿಜವು
 ಅದನರಿತು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಅದರಡಿಯಾಳು ಆಗಿರಲು ಮಾತ್ರ.
 ಇಂದಿನೀ ಜಗ ಅದರ ಹುಸಿಭಕ್ತನಂತೆ, ಪೂಜೆಯಿರಿಯದ ಪೂಜಾರಿಯಂತೆ.
 ಒಳಬಳಗಿ ರೋಗ ತಳವೂರಿಲು ಮೈಯೆಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಿ ಸಾರುತಲಿರಲು,
 ಮೇಲೆ ತಾ ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿ ತೋರಿ ಮೆರೆಯುವವನಂತೆ
 ಈ ಲೋಕ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ,
 ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸವಿಮಾತಿನಲಿ ಮೋಸದಲ್ಲಿ ಲೇಸುಹಣ್ಣುನು ಬಯಸಿ
 ಕೈಹಾಚಿ ದೊರೆಯಿತೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.
 ಕಾಳಗವೆ ಬೇಕಿದರ ಭ್ರಮನಿರಸನಕೆ.
 ಯುದ್ಧರೋಗಕೆ ಕೊನೆಯುಂಟೆ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಜಸೂತ್ರವರಿಯದ
 ಲೋಕಜೀವನಕೆ ?

ಕಾಮವನು ಲೋಭವನು ಬೇರೊಡನೆ ಕಿತ್ತೊಗೆದು
 ಸ್ತ್ರೀತಿ-ತಪ-ತ್ಯಾಗಗಳು ವ್ಯಷ್ಟಿಯಲಿ ಸಮಷ್ಟಿಯಲಿ
 ತಲೆದೋರಿ ಅಧಿಮನದ ಅಧಿರಾಜ್ಯವೆದ್ದಾಗ
 ಸತ್ಯಲೋಕದ ಕ್ಷಿತಿಜ ಸುಳದೀತು ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ,
 ನಿಜಯದಿನ ನಿಜದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿತು ಅಂದು ಅಂದೆ !

ತಾಯಿ ಶಾಂತಿ

ತಾಯಿ ಶಾಂತಿಯೇ ತಾಯಿ ಶಾಂತಿ
ಬಾಲೆ ನೀ ವೈವೆತ್ತು ಬಾಲೆ
ಜೀವಜೀವದ ಧ್ರುವದ ತಾರೆ
ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಅಮೃತಧಾರೆ !

ಸಾವು ಕಟ್ಟಿದ ನೆಲದ ಕೂಸಿದು
ಹುಚ್ಚುಕೆನ್ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿತು
ನಿನ್ನಯವ್ವುಗೆ ಮುದ್ದುಸವಿಯನು
ಬಯಸಿ ಹಲಬುತ ಬಾಯಿಬಿಡತಿದೆ.

೧

ಕಲಹ ಕೋಲಾಹಲವೆ ತನ್ನಯ
ಬಲೆಯ ಬೀಸುತ ಜೀವರಾಶಿಯ
ಸೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲೆಡೆ ತಿಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕಿದೆ
ಪ್ರಳಯರುದ್ರನ ಬರವ ಸಾರುತ

೨

ನೂರುಹೆಡೆಗಳ ಹಿಂಸೆಯಜಗರ
ತೋರಿ ಮನುಜರ ಬಾಳ ಸವಿಯನು
ಹೀರಿ ಹಿವೈಯವಾಡಿ ಹಿಗ್ಗಿತ
ಧಾರಿಣಿಯ ಸುತ್ತಾಡಿ ಸೊಕ್ಕಿದೆ.

೩

ಲಬ್ಧರಕ್ಷಣ ಲೋಭವೊಂದೆಡೆ
ನಷ್ಟಲಬ್ಧಿಯ ಹಂಬಲೊಂದೆಡೆ
ಸೋಲು ಗೆಲವಿನ ಏರು ಇಳಿತದಿ
ಗಾಳಿನೆಲದಲಿ ಹೋರುತಿರುವವು.

೪

ಸುಕ್ಕಿದೊಡಲನು ತುಂಬಲಾರದೆ
ದಿಕ್ಕುತೋರದ ಜನದ ಜಂಗುಳಿ
ಬಂದಕಾಲನ ತುತ್ತುಚೀಲವ-
ಸಿಂದು ಸೇರುತ ತುಂಬುತ್ತಿರುವುದು.

೫

ಮನೆಯೊಳೆಯಲಿದೆ ಬಿರುಕುಬನ್ನ ವು
ಮನಮನದಿ ಹಿರಿಕೊರತೆ ಕೊರೆತವು
ಕಾಣದೊಂದು ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ
ತಾಣತಾಣದಿ ಆಸುಮಿಸುವದಿ.

೬

ಹತ್ತಕಡೆಯಲಿ ಹರಿದ ಕಾಮನೆ
ಎತ್ತಲೂ ಸುಖಕಾಂತಿ ನೆಲೆಯನು
ಎತ್ತಿಹಡೆಯದೆ ಫೋರಹಗೆಯದಿ
ಕತ್ತಲೆಯ ಬೆಳಕಾಗಿ ಬದುಕಿದೆ.

೭

ಒಂದು ಮತವೇ ? ಒಂದು ಹಿತವೇ ?
ಇಂದು ತಾ ನೂರೊಂದೆ ಮಂತ್ರವು
ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಮನುಜಗಜಗಳು
ನಿಂದುಹೋರಲು ಒಂದುಗೂಡುವೆ.

೮

ದೇಶದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜನಗಣ
ಬಯಸಿ ನಿನ್ನನು ಹರಸಿಹಾಡಿಯು
ಮನೆದು ಕೈದುನ ಕದನದಲಿ ಕೈ-
ಬೀಸಿ ನಿನ್ನಯ ದೂರ ಸರಿಸಿವೆ.

೯

ಕಾಳಗದ ವಿಕರಾಳ ಕಾಲದಿ
ಕೇಳು ನಿನ್ನಯ ನೆನವುಕೂಡ
ಬೀಳುನೆಲದಲಿ ಬೆಳೆಯ ಅಂದದಿ
ಹಾಳು ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟುಕತೆಯೇ.

೧೦

ಬರಿಯ ಕನಸೇ ? ನಂಬಲಾರೆನು
 ಹಿರಿಯ ನನಸೇ ಎಂಬುತಿರುವೆನು
 ಜನದ ಗುಂಪಿನ ಚೆಲುವ ಗುಂಫನ-
 ವನ್ನು ಗೈಯುವ ನಿಜದ ನೈಜವೆ. ೧೧

ಯೋಗಿಚಿತ್ತದ ಸಾವ್ಯವನದಲಿ
 ಬಾಗಿ ನಿಂತಿಹ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ-
 ವಾಗಿ ನೀನೇ ಅಂದಿಗಿಂದಿಗೆ
 ರಾಗದ್ವೇಷನ ಮೂರಿ ನಿಂದೆಯೆ. ೧೨

ಗೆಳೆಯ ಗೆಳೆಯರ ನಲ್ಲನಲ್ಲರ
 ಬೆಳೆದ ಸಮರಸವೆಂಬ ಕಡಲಲಿ
 ನಲುಮೆಲಕುವಿಯು ಆಗಿ ನೀನೇ
 ಒಲಿದು ಬಂದವಳಲ್ಲವೇನೇ ? ೧೩

ಎನ್ನ ಆತ್ಮದಿ ಎಲ್ಲ ಆತ್ಮದಿ
 ಜೆನ್ನ ತಾಯಿಯೆ ಬೆಳಗು ಬೆಳಗಾ
 ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯಲಿ ಎಲ್ಲ ಮನಗಳು
 ನಿತ್ಯಮುಕುತಿಯ ಸುಧೆಯನುಣ್ಣಲಿ. ೧೪

ಇಂದು ಕೇಸುರಿ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ
 ನಿಂದು ನಿನ್ನನು ಮೂದಲಿಸಿದರು
 ಮುಂದೆ ತಿಳಿವಿನ ನೀರು ಹಣಿಸುತ
 ಬಂದೆ ಬರುವೆನು ಎಂದು ಸಾರೇ ! ೧೫

